

2016

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

Януари, 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
ПРАВНО ОСНОВАНИЕ	3
ПЕРИОД НА ОТЧЕТА.....	3
ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА	3
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ.....	5
КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ.....	6
ГАБРОВО - БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС И ИНОВАЦИИ	7
ГАБРОВО - ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ.....	14
ГАБРОВО – ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА	32
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.....	44
СПОРТ.....	50
КУЛТУРА.....	57
КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА	57
КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР И ПРОГРАМА	59
ТУРИЗЪМ	70
ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	76
ИНФРАСТРУКТУРА, ГРАДОУСТРОЙСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ	78
ЧИСТА, ЗЕЛЕНА И ЕКОЛОГИЧНА СРЕДА В ГРАДА И СЕЛАТА	78
БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА УЛИЧНАТА МРЕЖА.....	82
УЛИЦИ В СЕЛАТА.....	86
ОБЩИНСКА ПЪТНА МРЕЖА	87
ЦЕНТРАЛНА ГРАДСКА ЧАСТ.....	87
ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУБЛОКОВИТЕ ПРОСТРАНСТВА	88
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	90
МОДЕРЕН И УДОБЕН ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ	94
БЕЗОПАСНА И СИГУРНА СРЕДА.....	95
АДМИНИСТРАЦИЯ	100
ГЕОГРАФСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ГИС).....	105
ФИНАНСИ И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ	107
МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНИЦИАТИВИ.....	110

ВЪВЕДЕНИЕ

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на чл. 44 (5) от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съгласно който кметът на общината представя годишен отчет за изпълнението на разработената от него Програма за управление.

ПЕРИОД НА ОТЧЕТА

Отчетът обхваща периода 1 януари - 31 декември 2016 година.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

Настоящият отчет представя изпълнението на мерките, заложиени за изпълнение през 2016 г. в Програмата за управление на община Габрово. Документът е разработен в съответствие с изискванията на:

- Общински план за развитие на община Габрово 2014 – 2020 г.
- Интегриран план за градско възстановяване и развитие 2014 – 2020 г.
- Целите, отразени в бюджета на Общината за 2016 г., свързани с реализиране на политики за подобряване на социално – икономическото развитие на общината

Уважаеми госпожи и господа,

Представям Ви първия годишен отчет от новия управленски мандат. Документът е структуриран спрямо ключовите приоритети и конкретните мерки за изпълнение към всеки от тях, заложен в Програмата за управление на община Габрово. Чрез нея Ви предложих визия за промените, които предстоят и задачите, които трябва да бъдат решени, за да продължим към превръщането на Габрово в модерен европейски град, предпочитан като добро място за живот и реализация.

През 2016-та продължихме изпълнението на инвестициите насочени към подобряване на състоянието на уличната мрежа, безопасността на движението в градска среда и въвеждането на мерки за енергийна ефективност. Насочихме ресурс към дейности и инициативи, които ни помагат в грижата за града и ни превръщат в по-добри стопани по отношение на зелената система и услугите, осигуряващи чистота и нормален ритъм на живот и работа. Осигурявахме подкрепа за хората в неравностойно положение, развивайки социалните услуги.

Повишихме ефективността на администрация, в услуга на гражданите и бизнеса, чрез развитие на ГИС приложения и въвеждане на нови електронни услуги. Фокусирахме се върху инициативи, които създават устойчиви партньорства, популяризиращи Габрово или стимулиращи развитието на иновациите и технологиите.

Започнахме да работим по реализиране на новата Инвестиционна програма, която предвижда инвестиции за над 31 млн. лв. през следващите няколко години. Всичко, което реализирахме беше вдъхновено от мечтите и желанията на габровци за бъдещето на Габрово и подготви 2017-та, в която ще направим поредната крачка към постигане още по-добро качество на живот в нашия град.

Таня Христова

Кмет на община Габрово

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

ПРОВЕЖДАНЕ НА АКТИВНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА ГАБРОВО В МОДЕРНА ЕВРОПЕЙСКА ОБЩИНА

Г	ГАБРОВО – ЦЕНТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕ И ИНОВАЦИИ
А	АНГАЖИРАН С ВИСОК СТАНДАРТ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА
Б	БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС ИНВЕСТИЦИИ
Р	РАЗВИВАЩ ИНТЕЛИГЕНТНИ И КРЕАТИВНИ ИДЕИ
О	ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ
В	ВЪЛНУВАЩ С УНИКАЛНА КУЛТУРА И ПРИРОДА
О	ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА

КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ

- ✓ Създаване на **благоприятни условия за инвестиции, заетост и развитие** на Габрово като център на индустрията и високите технологии
- ✓ Принос към **повишаване на жизнения стандарт** чрез гарантиране на конкурентоспособно образование и обучение, професионална ориентация и достойно включване на пазара на труда
- ✓ Гарантиране на **достъпно и качествено здравеопазване**, осигуряване на условия за **развитие на спорта**, обновяване и развитие на спортната база. Подкрепа за иновативни и творчески идеи на гражданите с приоритет на младите хора в Габрово
- ✓ Провеждане на **активна и справедлива социална политика**, насочена към социално включване, деинституционализация и подкрепа на групите в неравностойно положение
- ✓ Създаване на **разнообразен съвременен културен продукт**, формиране на подкрепяща **среда за творчески, културни индустрии и проекти**
- ✓ Развитие на **интегриран туристически продукт**, популяризиращ марката „Габрово“ - базиран на уникално културно-историческото наследство, съхранени природни дадености, качествена инфраструктура, богат културен и събитийен календар и иновативни атракции за съвременна интерпретация
- ✓ Създаване на **привлекателна, екологична и безопасна жизнена среда**, чрез инвестиции за балансирано развитие на централна градска част, кварталите и селата в общината. Провеждане на активна политика в сферата на енергийната ефективност
- ✓ **Повишаване компетентността, ефективността и прозрачността на общинска администрация** в услуга на гражданите и бизнеса. Изграждане на положителен образ на Габрово и създаване на устойчиви партньорства в страната и чужбина

Широките сфери на компетентност и ангажираност на местното самоуправление дават възможност за изпълнение на местни публични политики, които имат пряко и ключово значение за социално-икономическото развитие на общината.

Работата на общинската администрация е съобразена с изпълнение на основните стратегически документи – Общински план за развитие (2014-2020), Интегриран план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), Стратегия за интелигентна специализация (СИС), както и с трите основни приоритета, заложи в Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на „Европа 2020“.

ГАБРОВО - БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС И ИНОВАЦИИ

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Консултативен съвет по въпросите на икономическото развитие, бизнеса и иновациите към Кмета на община Габрово.

Насърчаване на ефективно партньорство между местната власт, представители на бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието с оглед обсъждане на въпроси и инициативи, които имат пряко отношение към развитието на икономическия и бизнес профил на Габрово, с принос към подобряване на условията и качеството на живот и изява

През 2016 г. усилията на община Габрово бяха насочени за създаване на предпоставки за учредяване на Консултативен съвет, който активно да работи по въпроси свързани с икономическото развитие на Габрово и развитие на неговия иновационен профил. Факт е, че спрямо заложения предварителен график, учредяването на Консултативния съвет се забави, което на този етап не оказва негативно влияние върху партньорството между местната власт и бизнеса.

Във връзка с насърчаване на активното партньорство между местната власт, бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието, Община Габрово започна реализацията на проект „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“ – ESSPO, финансиран по Програма Интеррег Европа.

Основната цел на проекта е подобряване на услугите, предоставяни на бизнеса чрез изграждане на система за подкрепа на МСП за развитие на иновациите на територията на община Габрово. Проектът ще се изпълнява за период от 5 години съвместно с още 8 регионални администрации и институции от седем страни-членки на Европейския съюз. В рамките на този проект Община Габрово ще си сътрудничи с партньорите за въвеждане на добри практики за подобряване на услугите за насърчаване на приоритетни сектори в местната икономика.

Тази инициатива стои в основата на изграждането на Консултативен съвет по въпросите на икономическото развитие, бизнеса и иновациите към Кмета на община Габрово. След предварително обследване на наличната бизнес инфраструктурата, през месец ноември 2016 г. беше извършена партньорска проверка от TECNALIA - Билбао, Испания (партньор по проекта) за оценка на състоянието на екоинновационната система на община Габрово.

На 09 ноември 2016 г. се проведе начална среща на заинтересованите страни за участие в Консултативния съвет. На срещата участваха представители на Община Габрово, Областна администрация Габрово, Габровска Търговско-Промислена

Палата, Регионален офис на Българска Стопанска Камара, Габровски предприятия, млади предприемачи и иноватори, както и ръководството на Технически Университет – Габрово. Проведената проверка показва, че в Габрово има стабилна група от развиващи се фирми и значителен индустриален потенциал, които е в основата на бъдещото устойчиво развитие на икономиката, базирано на иновации. Иновационната екосистема е необходимо да бъде доразвита посредством доизграждане на структурата ѝ и включване на допълнителни междинни звена, които ще спомогнат за постигане на по-добро взаимодействие на бизнеса с образователните институции (консултантски организации, центрове по компетентности, центрове за технологичен трансфер и др.).

Община Габрово ще изпълнява ролята на ментор в този важен процес, като ще съдейства за изграждането на ефективна система за подкрепа на МСП, както и за осигуряване на допълнителни стимули за насърчаване на иновациите. Планира се обсъждане и изграждане платформа на Габровския бизнес, в която да бъдат представени профилите на габровските производители, техни проекти, както и да бъде създаден регистър на експерти за консултиране на бизнес иновативни проекти. В платформата ще бъдат представени добри практики и реализирани успешни проекти за иновации. Една от задачите е да се повиши иновационната култура на фирмите, както и да се увеличи капацитета в научно-развойната дейност чрез създаване и развитие на конструкторски отдели и развойни звена.

Една от важните препоръки, посочени от партньорите е свързана с подобряване на вътрешното взаимодействие между фирмите, чрез изпълнение на съвместни проекти и клъстъризация в сектори, в които тя е налице неформално от години (мехатроника, продемно-транспортни машини, пластмаси, електроника, чисти технологии и др.).

Консултативният съвет ще работи активно също и за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса с подкрепата на Технически Университет – Габрово и професионалните гимназии на територията, чрез насърчаване на дуалната форма на обучение. През 2016 г. бяха проведени срещи с бизнеса, на които са обсъдени нуждите от квалифицирани кадри, както и проблеми, свързани с изграждане и рехабилитация на довеждащата инфраструктура до индустриалните терени.

Очакванията са Консултативният съвет към Кмета на община Габрово да се превърне в ключов фактор за създаване на устойчиви партньорства на местно ниво и решаване на специфични предизвикателства (стратегическа инфраструктура, привличане на квалифицирани кадри и др.). А също така и за предприемане на инициативи, които развиват съвременния профил на Габрово като място с качествени условия за живот и развитие на бизнес с висока добавена стойност.

местния бизнес и научните формации (с финансовата подкрепа на европейски проект по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“)

През 2016 г. Технически университет – Габрово в партньорство с Община Габрово и фирми на територията на Габрово участва в подготовка на проектно предложение за изграждане на Център за Компетентност **"Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии"**, в областта на мехатроника и чисти технологии, по процедура „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“ на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

Проектът ще бъде подаден за оценка до края на месец февруари 2017 г. Той ще се реализира в партньорство с участието на Български висши учебни заведения (ТУ-София, СУ „Св.Климент Охридски“, ТУ-Варна, БАН) и бизнес организации (Централна лаборатория по приложна физика, Енергийна агенция – Пловдив и Клъстер по мехатроника и автоматизация). В резултат от изпълнението на проекта ще бъдат изградени съвременни лабораторни комплекси за извършване на научни изследвания и приложни услуги, което е в съответствие със Стратегията за интелигентна специализация на България и изцяло съпада с визията, заложена в Общински план за развитие на Габрово /2014-2020 г./.

Създаването на Център за компетентност към ТУ – Габрово е стратегически важна инвестиция за устойчивото развитие на Габрово, която чрез създаването на благоприятни условия за развитие на иновативни проекти с участие на бизнеса, ще допринесе за утвърждаване на Габрово като център на наука и модерна индустрия.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за въвеждане на „дуална“ система на професионално обучение в средното и висше образование в Габрово

През 2016 г. Община Габрово заяви участието си като партньор в проект на Технически университет – Габрово по програма Еразъм +, Ключова дейност 3 – Бизнес партньорства в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) за обученията на работното място и стажове. Целта на проекта е да изгради партньорство между доставчици на услуги в областта на ПОО, малки, средни и големи предприятия и органи на местната или регионалната власт, подкрепени от социални партньори.

Тази партньорска структура ще реализира и насърчава развитието на обучението на работното място със специален акцент върху стажовете в местен или регионален аспект, което ще доведе до преодоляване на несъответствието между търсените и предлаганите умения сред младите хора, респективно до намаляване на младежката безработица в сектора на машиностроенето и посрещане на нуждите на пазара на труда. В проекта си партнират 3 държави – България, Австрия и Полша. Проектът ще бъде подаден за оценка в началото на 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Насърчаване на инвестиции, свързани с технологично обновяване и енергийна ефективност (ОП „Иновации и конкурентноспособност“; „Иновации за МСП“)

През 2016 г. бяха проведени три информационни кампании от Областен информационен център за информиране на бизнеса за възможностите за участие с проектни предложения по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“. До момента за новия програмен период 2014-2020 година са сключени договори за финансирането на технологичната модернизация и подобряването на производствения капацитет с 21 фирми на територията на община Габрово на обща стойност 17 219 953 лева.

През програмния период 2014-2020 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ са сключени договори за финансирането на технологичната модернизация и подобряването на производствения капацитет на 21 фирми от община Габрово на обща стойност 17 219 953 лева. Това представлява 4,33% от общия разпределен ресурс по тази процедура и е един изключително добър резултат. По процедура „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията е сключен“ 1 договор на стойност 1 420 045 лева. В ход е оценката на проектите по процедура „Енергийна ефективност на МСП“. Тече срок за подаване на проектни предложения по процедура „Енергийна ефективност на големи предприятия“.

2016 - 2019 ▶

Организиране на бизнес мисии за представяне на габровския бизнес – посещения на чужди инвеститори в Габрово и представяне на града в други държави

В периода 11-14 януари 2016 г. на **бизнес посещение в Габрово** бяха представители на **Индустриалния парк от израелския град Петах Тиква**. Целта на визитата на делегацията от Петах Тиква бе запознаване с част от местните прозводства и добиване на по-детайлна представа за икономическия профил на общината. За времето на престоя си в Габрово, делегацията имаше възможност да посети едни от водещите предприятия в областите на машиностроенето, химическата промишленост, дървообработването, електрониката, обувната и текстилната промишленост, както и бутикови производства свързани изработването риболовни пособия ,кожени и текстилни аксесоари. В програмата бяха включени срещи в Техническия университет и областната болницата и други здравни заведения, както и посещения на общински обекти от културната и социалната инфраструктура.

На територията на гр. Петах Тиква е разположен един от най – големите индустриални паркове в Израел, като броят на компаниите локализирани там е около 7 000, а голяма част от тях са водещи фирми в сферата на високите технологии.

2016 ▶

Разработване на пакет от финансови стимули за насърчаване на нови инвестиции, разумна данъчна политика, качествено административно обслужване, развитие на ГИС бизнес портала, въвеждане на електронни услуги за бизнеса и др.

В рамките на тази мярка е планирано да се разработи местна нормативна база, която да стимулира нови инвестиции в Габрово. За съжаление, в рамките на отчетния период, не успяхме да предложим завършен проект.

През 2016 г. екипът по проект ESSPO, финансиран по програма Интеррег Европа, започна съвместна работа с бизнеса, Технически университет – Габрово, Габровската Търговско-промишлена палта и други бизнес подкрепящи организации за създаване на система за подкрепа на МСП на територията на община Габрово. Работната група идентифицира няколко основни аспекти, върху които ще фокусира работата си. Една от водещите инициативи е свързана с разработване и внедрява на онлайн платформата за Габровската икономика, на базата на проект ESSPO. В основата стои вече изграденият икономически ГИС слой, с помощта на който производствените предприятия в Габрово, ще бъдат включени с инвестиционните си профили в платформата. Същата ще дава възможност за споделяне на добри иновационни проекти и идеи, както и ще включи регистър на експерти за съвместна работа в консултирането на бизнеса. С цел създаване на новата платформа партньорите работят съвместно с бизнеса по провеждане на проучване на нуждите с подкрепата на Идъстри Уотч. Новата платформа ще предоставя информация за достъп до финансиране и Европейско законодателство в сферата на МСП.

През 2016 г. по договор с НСИ бяха закупени бизнес данни за фирмите на територията на община Габрово за 2014 г., с които се актуализира икономическия ГИС слой на Община Габрово. Като резултат ръководството на Общината разполага с информация за тенденциите за развитие на икономиката за последните 4 години и това дава възможност, както за вграждане на информацията в бъдещата бизнес платформа, така и за планиране на бъдещи действия за стимулиране на местната икономика.

2016 - 2019 ▶

Изграждане и поддържане на общинска инфраструктура в зависимост от нуждите на бизнеса, обособяване на нови терени за нови производства и разширяване на съществуващите. Продължаване мерките за развитие на базисна инфраструктура на територията на община Габрово, в т.ч. и на територията на обособените индустриални зони.

През отчетния период хоризонтален ангажимент на общинската администрация бе да оказва съдействие с компетентна и навременна експертиза за подпомагане на инвестиционните намерения на бизнеса – изготвяне на техническа документация, съвместяване на инвестиции от различни експлоатационни дружества и др.

Като по-значим акцент, в рамките на тази мярка, през отчетния период, може да бъде изведен процесът на съвместна работа между общинска администрация и Габинвест ЕООД, както и Агенция за чуждестранни инвестиции във връзка с предстояща инвестиция от над 6 млн. евро с разкриване на нови работни места. В резултат на съвместните усилия предстои Габинвест ЕООД да пуличи сертификат за инвеститор клас А и да пристъпи към същинска реализация на инвестицията в Габрово.

2016 - 2019 ▶

Организиране на международни и национални форуми и инициативи, посветени на ролята на бизнеса и иновациите за устойчиво развитие на регионите /ежегодно/- /поне веднъж всяка година/

През октомври 2016 г., по инициатива на Президента на Република България Росен Плевнелиев, президента на Комитета на регионите на ЕС Марку Маркула и кмета на община Габрово Таня Христова, в Габрово бе проведен първият по рода си **Лагер за иновации**. Лагерът за иновации привлече хора от различни държави, с различна възраст, професии и социално положение, които успяха, в рамките на два дни, да се фокусират и да предложат повече от 20 приложими идеи за решаване на актуални въпроси. Габрово даде шанс за комуникация между хората с финансов ресурс и тези с идеи, което ще помогне предложените иновации по-лесно да намерят своята реализация. Габрово бе дадено за пример по време на Европейска седмица на регионите и градовете в Брюксел, с това че предложи модел, като показва, как европейските ценности и действия могат да бъдат ключови за намиране на работещи решения на важни обществени проблеми.

ИЗВОД

През 2016 г. усилията на Община Габрово бяха насочени към създаване на партньорства, които стимулират развитието на иновациите и технологиите както и към подготовка и участие в партньорски проекти, които развиват индустриалния профил на Габрово. Чрез въвеждане на ИКТ решения в работата на администрацията продължи процеса за намаляване на административната тежест за бизнеса.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Подготовката на периодични електронни бюлетини /6 месеца/ за стопанската конюнктура в общината

2016 - 2019 ▶

Изготвяне на актуални инвестиционни профили за представяне пред потенциални инвеститори, чуждестранни партньори, побратимените градове, пред институциите на ЕС и др. /периодично, всеки 6 месеца/

2016 – 2017 ▶

Разработване на брандинг на Общината и популяризирането ѝ като привлекателно място за живот и развитие на бизнес

2016

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

2016 – 2019 ▶

Участие в международни партньорски проекти за изява на иновативния бизнес потенциал на регион Габрово, както и повишаване на степента на компетенции и умения (Хоризонт 2020, КОСМЕ, инициативи на Комитета на Регионите и др.)

ГАБРОВО - ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ**МЕРКИ****2016 ▶ Създаване на Обществено-консултативен съвет по образование към кмета на община Габрово**

Влизането в сила от 01.08.2016г. на Закона за предучилищно и училищно образование доведе до значими промени в действащата нормативна база. Разработиха се широка гама от правилници и стандарти, въведоха се промени във всички други съпътстващи документи, сред които и правилник за обществените съвети, които са важни за функционирането на всяко детско и учебно заведение. Тези обстоятелства наложиха отлагането на създаването на Обществено-консултативен съвет по образование за 2017 г. Целта е да се изяснят функциите на този консултативен орган, за да бъде максимално ефективен и полезен на всички участници в образователния процес.

2016 ▶ Изготвяне на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на ниво община и социално-икономическите фактори, оказващи влияние върху развитието им – изходна база за вземане на стратегически решения от страна на местната общност в полза на местното социално и икономическо развитие

Анализът за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците от община Габрово е изготвен в изпълнение на чл.196 от Закона за предучилищното и училищното образование, (Обн. в ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г.) в сила от 1 август 2016 г. и е приет с Решение № 231/22.12.2016 г. на Общински съвет - Габрово по предложение на кмета на общината.

Подкрепата на личностното развитие в системата на предучилищното и училищното образование се осъществявана от образователните институции /детски градини, училища и специализираните обслужващи звена/ и се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост към всички участници в образователния процес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

За изготвянето на Анализа за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците от община Габрово са използвани данни, предоставени от детските и учебни заведения, отнасящи се за:

- ✓ Общ брой деца и ученици в детските градини и училищата, на територията на община Габрово
- ✓ Идентифициране на потребност от подкрепа на деца и ученици - данни за деца и ученици в риск, със специални образователни потребности, с хронични заболявания и с изявени дарби
- ✓ Персонал в детските градини и училищата и други специалисти
- ✓ Изградените партньорства между образователните институции и други заинтересовани страни
- ✓ Институции и други организации /ЦПЛР, ЦОП, Дневни центрове, SOS Детски селища, НПО, социални услуги и др./, функциониращи на територията на общините в областта, които биха могли да бъдат привлечени за изпълнение на дейности по подкрепа за личностно развитие
- ✓ Материални и технически ресурси в институции, органи и структури - наличие на достъпна архитектурна среда, спортна база и столово хранене

Разработеният Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците допринася за установяване на реалните потребности и определя нуждите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищно образование осигуряват, планиране и осигуряване на качествени образователни услуги, в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и всеки ученик, чрез:

- осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията;
- осигуряване на подкрепа най-близко до мястото, където живее и учи всяко дете и всеки ученик;
- повишаване на качеството на услугите и подобряване на достъпа до тях от всички деца и ученици, живеещи на територията на община Габрово.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Габрово предполага активна обществена ангажираност, изразяваща се в конкретни

задължения и отговорности на детските и учебни заведения и институции, имащи пряко и косвено отношение към този процес.

2016 - 2017 ▶

Изготвяне на Общинска стратегия за интегриране на ромите

Изготвен е План за интегриране на ромите в Община Габрово (2015-2017), който е разработен в съответствие с Областната стратегия на област Габрово за интеграция на ромите (2014-2020) и в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

Настоящият план има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация, така че към 2017 г. да са намалели съществуващите икономически различия и да е постигнато социално сближаване.

Реализирането на общинска политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи. Планът е отворен документ, който подлежи на актуализация на база периодични анализи. В неговото разработване взеха участие представители на местната власт, НПО, регионални и местни структури на държавни институции и представители на целевата група.

Основните приоритети на Плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- повишаване на образованието им;
- подобряване на здравния им статус;
- подобряване на жилищните условия;
- заетост – включването им в пазара на труда;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и медии.

2016 - 2019 ▶

Организиране на инициативи за ранно професионално ориентиране (съвместно с представители на бизнеса, детски градини, училища, синдикати, браншови организации и др.)

През януари 2016 г. в ДГ „Мики Маус“ стартира проект “Предприемачество в детската градина“ по програма „Junior Achievement“ с участието на деца, на възраст 5-7 години, а през ноември 2016-та бе представен открит урок, с участието на децата от детското заведение. Чрез разиграване на ситуации и ролеви игри, специално разработени от програмата „Junior Achievement“, децата показаха пред присъстващите родители,

гости от местния бизнес и представители на образователните среди придобитите умения и знания по предприемачество, усвоените начални икономически понятия и способността да работят в екип. Съвместно с „Junior Achievement“ България, Община Габрово се включи в инициативата „Мениджър за един ден“, на 17 ноември 2016 г. Целта на инициативата бе да послужи като кариерно ориентиране за ученици и студенти на възраст от 16 до 23 г. , като им се предоставя възможност в един реален работен ден и се запознаят с профила на институцията, за която са кандидатствали.

В изпълнение на проект на Министерство на образованието и науката „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, Центърът за кариерно ориентиране – област Габрово осъществява кариерно ориентиране по следните направления:

- Осъзнаване на възможностите
- Самоосъзнаване
- Учене за вземане на решение
- Учене за осъществяване на преход

В тези раздели се работи с ученици от 1-12 клас, като преимуществено се работи с ученици 7-8 клас и 11-12 клас, тъй като на тях им предстои преминаване в по-горна образователна степен или на пазара на труда.

Организиран бе Ден на отворени врати в пречиствателните станции за питейни и отпадъчни води в Габрово, по повод Световния ден на водата - 22 март, които бяха посетени от ученици от габровски основни училища и деветокласниците с профил „Биология“ от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“.

2016 - 2019 ►

Организиране на кампании и инициативи за привличане на интерес към образователните институции в Габрово от други градове и региони

През месец февруари 2016 г., по инициатива на инж. Николинка Хинкова – собственик на „Мехатроника“ АД и Ротари клуб-Габрово, с подкрепата на Община Габрово, бе организиран **Младежки форум за професионално ориентиране с тема „Развий таланта си за утрешния бизнес“**. Във форума участваха представители на бизнеса, на общинската и областна администрации, на местното училищно настоятелство, Търговско-промишлената палата, учители, неправителствени организации и ученици от горните класове на габровските училища. В рамките на събитието бяха представени фирми, специалностите, от които се нуждае местния бизнес, условията за кариерно развитие, както и възможността младите хора сами да стартират бизнес инициативи в родния си град, след като получат необходимото образование. Сред представените фирми бяха Мехатроника АД, АМК, Технолес, Елена, Алфрида Пеев, Пластформ, СТС Принт, Резбонарезни инструменти - Габрово, Сокол, СТС Електроникс, Комтекст, ВСК Кентавър.

Ден на отворените врати беше организиран в габровските профилирани и непрофилирани училища и профилираните и професионални гимназии за

запознаване с условията за обучение - учебни стаи, кабинети и учебни работилници. Бъдещите ученици и родителите получиха подробна информация за предлаганите профили и специалности, придобиха лични впечатления за атмосферата в учебното заведение, които да ги насочат в избора им на училище.

2016 - 2019 ▶

Активна подкрепа за въвеждане на дуалната система за професионално обучение

За учебната 2015/2016 година в Професионална техническа гимназия "Д-р Никола Василяди" стартира пилотен проект "Дуално обучение в България" на Търговското представителство към посолството на Австрия у нас и Министерството на образованието и науката. Тази нова за България система на обучение ще даде шанс на учениците паралелно с изучаването на теория по дадена професия, да приложат наученото в реална работна среда във фирма-партньор, което се е доказало през годините като успешна и печеливша практика в Австрия, Германия и Швейцария.

От октомври 2016 г. 24 ученика от 12-ти клас на ПТГ „Д-р Никола Василяди“ в Габрово се обучават в 5 габровски фирми в реална работна среда по дуална система, с трудов договор и възнаграждение в рамките на проекта „Дуално обучение в България“ на ADVANTAGE AUSTRIA/Стопанска камара Австрия. Те усвояват спецификите на професия „Мехатроника“ под ръководството на специално обучени наставници от WIFI Австрия. Фирмите, в които се осъществява обучението по дуална форма са Габинвест ЕООД, Импулс АД, Подемкран АД, Резбонарезни инструменти Габрово ЕООД и ЦЕРАТИЦИТ България АД.

Надеждата на всички партньори в проекта на ADVANTAGE AUSTRIA/Стопанска камара Австрия, е с помощта на това сътрудничество да се постигнат по-добре подготвени квалифицирани кадри, по-конкурентоспособна икономика и не на последно място – удовлетвореност сред младите хора в страната, така че те да останат да се развиват в България

2016 ▶

Подкрепа за създаване на държавен интегрален професионален колеж в Габрово за придобиване и/или надграждане на знания, умения и компетенции, придобити в професионалните гимназии, със специализация в сферата на машиностроенето и металообработването, с оглед приоритетно обезпечаване потребността на местния и регионален бизнес от средно-квалифицирани кадри.

С измененията в Закона за професионалното образование и обучение, направени през 2016 г. процесът, свързан със създаването на интегрални професионални колежи бе прекратен. Интегралният професионален колеж (ИПК) бе планиран като нова структура в професионалното образование, връзка между училищното и висше образование, с предназначение да осигурява професионално образование за придобиване на четвърта професионално-квалификационни степени /ПКС/, която не се придобива в професионалните гимназии и професионалните центрове; да предоставя обучение за специфичните ниски или в някои случаи средни ръководни функции в професионалните сфери. Интегралният професионален колеж бе планиран

с две нива на обучение и подготвителен курс, в който да се предоставя възможност за обучение на завършилите професионално образование с дуална система на обучение.

2016 - 2018 ▶

Подобряване на условията за научно-изследователска и иновационна дейност – подкрепа за Технически университет – Габрово за създаване на Център по компетентност

През 2016 г. Технически университет – Габрово в партньорство с Община Габрово и фирми на територията на Габрово участва в подготовка на проектно предложение за изграждане на Център за Компетентност "Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии", в областта на мехатроника и чисти технологии, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Проектът ще бъде подаден за оценка до края на февруари 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Организиране на Start-up инициативи за подкрепа на млади предприемачи в Габрово

Продължи изпълнението на инициативата за насърчаване на млади предприемачи - StartUp, реализирана съвместно с партньорския на Габрово град Тун. Към настоящия момент спечелилата конкурса идея „Дървеница“ се развива успешно и вече е работеща фирма „Дървеница“ ЕООД, която е ангажирана с производството на детски съоръжения за игра, играчки, градински мебели и др. продукти от дърво. Средствата от наградата - 20 000 CHF бяха преведени на финалиста през февруари 2016 г. Фирмата отчита напредъка си пред Община Габрово на всеки три месеца, като инвестира наградата според предварително одобрения по време на конкурса бизнесплан – в различни машини, аспирация, дървен материал, лакове и бои, транспорт, осигуровки и др.

В подкрепа на инициативата за изграждане на мрежа за взаимопомощ, продължи и съвместна дейност между Община Габрово и „Айхелп България“ ООД.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на модерни кабинети и въвеждане на интерактивни форми на обучение в училища и детски градини

През 2016 г. в започна обсъждането на възможностите за пилотно въвеждане в Габрово, на **Интерактивен кабинет с иновативна технология за обучение**. Тя включва образователното уеб приложението „Умни дечица“, предназначено за работа в детските градини и начален етап в училищата. Платформата, приложена в общинска детска градина ще осигурява възможност за усвояване на материала по лек и забавен начин - онлайн, чрез мултимедийни игри и тестове. Въвеждането на интерактивни форми е възможност за разгръщане потенциала за личностно развитие на всяко дете и ученик. Цялостното съдържание е лесно достъпно, навигацията е интуитивна, спомага за образованието на деца със СОП, с девиантно поведение и с умствена изостаналост. Приложените материали са подбрани и обработени, така че да бъдат

разбираеми и без затруднения детето да добива нови знания и умения. В детската градина ще се създаде електронна среда като за целта ще бъде монтирана интерактивна дъска и закупени таблети.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за спорт и двигателна активност на децата и учениците

През месец декември 2016 г. Община Габрово кандидатства с **проект към Министерство на младежта и спорта за въвеждане на енергоспестяващи мерки в зала за хандбал и зала за вдигане на тежести в спортен комплекс „Христо Ботев“**, гр. Габрово. Предвижда се да бъде изградена нова отоплителна инсталация в помещенията, което ще допринесе за създаване и подобряване на благоприятни условия за тренировъчен процес и повишаване и задържане интереса към спорта. Проектът е на обща стойност 288 149,72 лв.

В обновения, през 2015 г., спортен комплекс „Христо Ботев“ изцяло бяха подновени и реновирани вътрешните части и пространства в зала „Бокс“, зала „Акробатика и батут“ и бе изградена закрыта писта по лека атлетика. Със съдействието на Община Габрово се реализира инициатива с участието на 120 ученици, посветена на Европейския ден за здравословно хранене и спорт.

2016 - 2018 ▶

Подобряване на сигурността на всички учебни заведения (детски ясли, детски градини и училища), чрез въвеждане на видеонаблюдение и/или физическа охрана

Тази мярка е свързана с поэтапното въвеждане на видеонаблюдение във всички учебни заведения на територията на община Габрово. По отношение на детските градини и ясли инициативата основно се съвместява с инвестиции за цялостно благоустрояване на дворните пространства.

Към настоящият момент е въведен пропускателен режим във всички учебни заведения и осигурена дневна охрана.

2016 - 2019 ▶

Използване на европейското финансиране по начин, който допринася за повишаване на качеството на образователния процес (повишаване на квалификация на преподавателите, подобряване на материално-техническата база, внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградите на образователните заведения /модернизиране на материално-техническата база на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“/, инициативи за осмисляне на свободното време на учениците и др., въвеждане на интегрирани форми на обучение и личностно развитие, изпълнение на мерки за превенция на отпадане от училище, и др.) /ОП „Развитие на човешките ресурси“; ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“; ОП „Региони в растеж“/

✓ В края на 2016 г. е сключен Договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“ по ОПРР 2014-2020. Проектът възлиза на стойност 4 704 366 лв.

и предвижда въвеждане на всички необходими енергоспестяващи мерки в сградите на училищата „Св. Св. Кирил и Методий“ и „Цанко Дюстабанов“, изграждане на достъпна архитектурна среда, ремонт на помещенията, основен ремонт на съществуващите инсталации и изграждане на нови такива (пожароизвестителна, система за видео наблюдение и др.), благоустрояване на прилежащите дворни площи, доставка на оборудване и обзавеждане.

- ✓ През 2016 г. е одобрен проект „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ на стойност 500 000 лв. Проектното предложение има за цел подпомагане успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи, посредством разнообразни подходи и мерки. Специфичните цели на предложението са насочени към равнопоставено включване на всички деца в групите за предучилищна подготовка, възпитание в толерантност, разбиране и приемане, включване на родителите във възпитателния процес и моделиране на обществените нагласи. За постигане на посочените цели Община Габрово ще работи в партньорство с ОДЗ „Ран Босилек“ и Партньор ЦМДТ „Амалипе“ в продължение на 26 месеца. Очаква се изпълнението на проекта да стартира през 2017 г.
- ✓ В Общинските училища са инвестирани средства за модернизация на учебния процес, като са закупени интерактивни дъски, мултимедийни проектори и оборудване за специализирани кабинети.
- ✓ Три проекта на образователни институции са получили финансиране от националната кампания „За чиста околна среда – 2016 г.“ Финансирането на проектите е в размер до 5000 лева за Национална Априловска гимназия с проект „Облагородяване и оформление на двора на НАГ към ул. „Иван Гюзелев“, 6 ОУ „Иван Вазов“ с проект „Природата при нас“ и Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“ с проект „Здрави и силни“.
- ✓ В проект „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“ бяха изпълнени дейности, отнасящи се по изграждане на ново котелно помещение за природен газ в детска ясла „Зора“ и подмяна на отоплителната инсталация в Природоматематическа гимназия „Акад. Иван Гюзелев“.
- ✓ През 2016 г. бе подготвено проектно предложение „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“, което бе одобрено и бе сключен Договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнението му. Проектът е на стойност 4 704 366 лв. без ДДС. Целта на проекта е подобряване на състоянието на образователната инфраструктура в община Габрово, чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяването на материалната база в две общински училища, което ще доведе до подобряване на учебния процес. Предвижда се въвеждане на всички необходими енергоспестяващи мерки в сградите на училищата „Св. Св. Кирил и Методий“ и „Цанко Дюстабанов“,

изграждане на достъпна архитектурна среда, ремонт на помещенията, основен ремонт на съществуващите инсталации и изграждане на нови такива (пожароизвестителна, система за видео наблюдение и др.), както и благоустрояване на прилежащите дворни площи. Проектът предвижда и архитектурни решения за създаване на комфортна среда за учебно-възпитателния процес чрез прилагането на интерактивни методи, оборудване и инсталации; оригинални дизайнерски решения за обзавеждане и интериорно оформление на класните стаи и кабинети, фоайета и др., в т.ч съвременни решения за обзавеждане. Обновяването на материалната база на образователната инфраструктура ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес, ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на учениците и ще се отрази благоприятно на мотивацията им за по-добра активност при усвояване на знанията и реализацията им на пазара на труда. След реализирането на проекта, в базите на всички училища в Габрово вече ще бъдат изпълнени мерки за енергийна ефективност. През 2017 г. ще бъдат обявени обществените поръчки за изпълнение на инженеринг за двете училища, като се очаква след средата на годината да започнат и реални строителни дейности по сградите.

- ✓ По проект „Красива България“ бе изпълнено благоустрояването на дворните площи на детска ясла „Славейче“ в Габрово.
- ✓ СУ "Райчо Каролев" беше партньор на Регионален исторически музей и РБ "Априлов Палаузов" Габрово по Европейски проект „Мултикултурно сътрудничество“.
- ✓ В партньорски Проект „Deux etats – une idee“ - между НУ "Васил Левски" и Фондация Entr-Aides, представлявана от Седрик Бонебо работиха учениците от III А клас и ученици от Колеж за социални науки и икономика гр.Мартини, Швейцария.
- ✓ По повод 100-годишнината на туристическо дружество „Узана“ учениците от СОУ „Райчо Каролев“ са участваха по Европейски проект „Лалугерът какво е, природата защо е?“ в обучителни модули за запознаване с природните дадености на нашия край, характерни растителни видове и билки, защитени видове и ориентирани в планината.

2016 - 2019 ►

Осигуряване на равен достъп до образование и социална интеграция и усъвършенстване системата на работа с деца от рискови групи

Дирекция „Образование и социални дейности“, Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/, Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/, учебните и детските заведения работят за образователна интеграция на децата и учениците от ромски произход и други български граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Във всички учебни и детски заведения в гр. Габрово са изградени

педагогически екипи за работа по проблемите на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и за превенция на риска от отпадане от училище. За всяка учебна година се разработват вътрешноучилищни планове за работа по посочената тематика. За образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства са осъществени следните дейности:

- ✓ В часовете на класа или в допълнителни тематични занимания на учениците е предоставена възможност да се запознаят с културното многообразие, религиите, традициите и обичаите на различните етноси;
- ✓ С учениците от етнически малцинства редовно работят класните ръководители и педагогическите съветници, като акцент в работата е формирането на социални умения – общуване, себепознание, справяне с проблемни ситуации, решаване на конфликти, права и задължения на децата и др. Работи се и с родителите на децата с цел мотивирането им да осигуряват редовното присъствието на същите в училище;
- ✓ Децата и учениците от етническите малцинства са включвани в организацията и провеждането на всички училищни празници. Приобщени са и участват активно и в извънкласните форми – танцови състави, вокални групи, спортни отбори и др.;
- ✓ Във всички учебни заведения се провежда диференцирана и индивидуална работа с изоставящи ученици – консултации, практически занятия;
- ✓ За по-голяма част от учениците от етническите групи се осигурява безплатна закуска и обяд в учебните заведения, карти за пътуване или специализиран транспорт за живеещите в отдалечени места;
- ✓ Учениците от социално-слаби семейства са подпомогнати от училищните и читалищните настоятелства с ученически пособия;
- ✓ Във всички детски заведения в общината целенасочено се развива речта на децата от етническите малцинства и се работи за овладяване на езика, като основа за общуване и по-нататъшна реализация. За децата, които не владеят добре езика, се организират допълнителни педагогически консултации;
- ✓ Социално слабите семейства се подпомагат с помагала и дрехи за децата;
- ✓ Децата в детските градини се включват във всички мероприятия и празници. По желание на родителите част от тях са включени в дейности извън ДООИ – групи за народни танци, изучаване на езици, приложни изкуства, спорт и др.;
- ✓ Във всички детски заведения се работи и с родителите на деца от етническите малцинства – мотивиране за записване на децата в детска градина, включване на родителите в родителските съвети по групи, осигуряване помощ и подкрепа за създаване на здравно-хигиенни и културни навици;
- ✓ Центърът за обществена подкрепа при Община Габрово активно се включва в работата с децата и учениците от етническите малцинства. През учебната година

бяха проведени различни мероприятия, в които активно участие взеха и деца основно от ромски произход;

- ✓ През учебната година Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни при Община Габрово е работила с 14 деца от ромски етнос, извършващи противоправни деяния и с техните семейства. С 13 деца от ромски произход и с техните родители работят обществени възпитатели, а 5 са насочени за индивидуална работа със специалистите от Центъра за обществена подкрепа.

През 2016 г. бе одобрен проект „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ на стойност 500 000 лв. Проектното предложение има за цел подпомагане успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи, посредством разнообразни подходи и мерки. Специфичните цели на предложението са насочени към равнопоставено включване на всички деца в групите за предучилищна подготовка, възпитание в толерантност, разбиране и приемане, включване на родителите във възпитателния процес и моделиране на обществените нагласи. За постигане на посочените цели Община Габрово ще работи в партньорство с ОДЗ „Ран Босилек“ и Партньор ЦМДТ „Амалипе“ в продължение на 26 месеца. Дейностите, които ще се реализират, са:

- Подобрена образователна среда с участие на външни институции - специализирана, адаптирана и интерактивна работа ще бъде провеждана от Регионален исторически музей, Регионална библиотека "Априлов Палаузов" и Дирекция "Национален парк Централен Балкан" - Габрово към МОСВ ;
- Подобрена училищна готовност чрез обучение по български език - ще се провеждат занимания с децата, които имат затруднения в ползването на български език и чието ниво на ползване им създава затруднение в общуването.
- Опознаване, съхраняване и развиване на културната идентичност - опознаване на етническото многообразие, обучение по танци и театър за провокиране на талантите и развитие на творческите заложи на децата;
- Работа с родители и семейства за подобряване включването в образователния процес - създаване на база-данни за семействата от малцинствени етнически групи, групова и индивидуална работа с родители, "час на родителя";
- Съвместни изяви между деца от различни етноси - тематични екскурзии, тематични викторини и общински фестивал на толерантността;
- Формиране на обществени нагласи - кампании за въздействие върху родителската общност, форум.

Очаква се изпълнението на проекта да стартира през 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Повишаване обхвата на 5 и 6 годишните деца в подготвителните групи

В Община Габрово от години има изградена система за пълен обхват на подлежащите на задължително обучение ученици, следенето на тяхното движение и недопускане отпадане от училище на деца в задължителна училищна възраст. Тази система работи и в детските заведения, за да се постигне пълен обхват на децата в задължителните подготвителни групи /ПГ/. На директорите на детските градини се раздават списъци с децата, подлежащи на задължително обучение в ПГ. Учителите обхождат и адресите, срещат се с родителите и им обясняват задължителния характер на посещенията в ДГ. За тези, които откажат да осигурят присъствието на децата се уведомява Община Габрово. От своя страна тя също провежда срещи с родителите и ако отново бъде направен отказ за записване на детето в детско заведение, биват налагани глоби, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование ЗПУО. Необхванатите деца в ПГ са основно от постоянно мигриращи семейства или от семейства с много нисък социален статус.

2016 - 2019 ▶

Създаване на условия за неформално обучение в разнообразни съвременни извънучилищни форми на занимания и активности

През 2016 г. от Младежки съвет по наркотични вещества бяха реализирани следните дейности в сферата на неформалното образование:

- Проект Гореща точка “ГМО - Граждански Мобилен Отряд”, осъществен с финансовата подкрепа на Младежка банка – Габрово, бяха реализирани инициативи, свързани с превенция на наркоманиите на територията на четири учебни заведения в община Габрово.
- Подготовка и представяне на импровизационен театър „IMPROV” по темата „наркоманиа“, с участието на доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества и представители на Студио за импровизационен театър „IMPROV“ към НЧ „Христо Смирненски 1949” – Габрово. Спектакълът представя иновативен подход за превенция на злоупотребата с психоактивни вещества сред рискови групи млади хора и се реализира с финансовата подкрепа на Министерство на здравеопазването.
- Проведено бе обучение за работа в екип и развиване на комуникативни умения, с участието на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества към Община Габрово и юношеския футболен отбор на „Чардафон 1919“, с цел популяризиране сред младежите на идеята, че спортът е един от най-ефикасните начини за превенция на рисковото поведение.
- Реализиране на превантивна програма „Мрежата – 4“ /10-12 март 2016 г./ за подготовка на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества за обучители на връстници по подхода „връстници обучават връстници“. Обучението бе финансирано от Министерство на здравеопазването с цел

усвояване на нови знания и развиване на личностни и социални умения у доброволците за превенция на наркоманиите в училищна и извънучилищна среда.

- Участие на доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества в семинар-тренинг за личностно развитие и социална работа в общността /16-18.12.2016 г./.

ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово разработиха програма за превенция на наркоманиите, рисковото поведение и стимулиране на здравословния начин на живот, насочена към ученици от 1-ви до 12 клас. Програмата бе представена на всички учебни заведения в Габрово и специалистите от ОБСНВ и ПИЦ я прилагат по заявка на училищата, чрез интерактивни методи и форми. През 2016 г. тренинги за превенция на наркоманиите и рисковото поведение са осъществени сред 1 600 ученици от 1-ви до 12 клас.

2016 - 2019 ►

Изпълнение на Общинска програма за свободното време на децата и младите хора

- ✓ През 2016 г., за трета поредна година, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ със съдействието на Община Габрово, организира **„Летни занимания“ за учениците от първи до четвърти клас**, провеждани всеки работен ден от 8,00 до 17,00 часа. В групи на всички общински учебни заведения бяха обхванати около 500 деца, което е с около 140 повече от тези през 2015 г. За децата, записани от родителите си в „Летни занимания 2016“, бяха закупени различни спортни пособия, книжки, блокчета, моливи, бои, гипсови фигурки за оцветяване, пъзели, 3D пъзели, занимателни игри и др. Материалите бяха разпределени по училищата, съобразно броя на децата в групите.

Беше изготвен график за посещения на Библиотека „Априлов – Палаузов“, Регионален Исторически музей - Габрово, Национален музей на образованието, Дом на хумора и сатирата, Художествена галерия, ПП „Българка“, НП „Централен балкан“, АЕК „Етъра“, МАИР „Боженци“, местността Узана, Соколоски манастир, „Боженски чифлик“ – с. Съботковки, където децата вървяха „по пътя на млякото“, Интерактивен музей на индустрията, Приключенски парк „Незабравка“ – с. Поповци. През месец юли в организирани излети до Узана се включи и туристическото дружество, като децата бяха водени на походи, научиха повече за правилата при разходки в планината, за флората и фауната в Балкана. През месеците юни и юли забавни образователни игри за децата организира Детската природна академия на Узана и Посетителският информационен център на Узана.

За по-голямата част от родителите /99%/ организирани „Летни занимания 2016“ са били полезни, а само за 1 % - не. За 4 % от родителите заниманията не са били достатъчно интересни за детето им и времето за провеждане не им е удобно; 3 % считат, че децата не са били извеждани достатъчно често от учебното заведение, а според 8 % на децата не им е оставало време да почетат книги.

Въпреки отправените забележки и препоръки, около 93 % от родителите благодарят на Община Габрово за „Летни занимания 2016“, като оценяват високо добрата организация в сравнение с миналите години и отново изразяват желание това да бъде организирано всяка година.

Деца, с които работи МКБППМН и ЦОП се включиха в Европейските дни на художествените занаяти, организирани от АЕК „Етъра“. В заниманията, проведени на 2 и 3 април 2016 г., се включиха за участие и деца с рисково поведение, като целта на организаторите е осигуряване на възможност за по-бързото им социализиране чрез запознаване с приложно, модерно и традиционно изкуство.

През периода на пролетната ваканция МКБППМН, с цел ангажиране свободното време на деца, преминали през възпитателни дела и насочени за консултации, работа с обществен възпитател или ЦОП, МКБППМН организира екскурзия до град Ловеч.

- ✓ Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център реализира превантивна образователна програма „Здравейко“, насочена към децата, посещаващи Летните занимания в училищата, организирани от Община Габрово. Тя се осъществява под формата на игри и чрез интерактивни методи и техники, съобразени с целевата група - отборни игри, игри със състезателна и познавателна цел, игри за доверие, екипност, толерантност, креативност и др.
- ✓ Инициативата „Приеми ме на село“ бе реализирана за четвърта поредна година през месеците юни, юли и август, като в нея се включиха над 70 деца и младежи от цялата страна. Освен „Приеми ме на село“ за младежи от 15 до 29 години и „Приеми ме на село“ – Джуніър за деца от 9 до 14 години, през 2016 г. за първи път бяха организирани и два Дневни лагера „Приеми ме на село“ – за деца от Габрово. Благодарение на финансовата подкрепа от Обществения борд на TELUS International Europe, бе заснет и представен филм – равностетка за постигнатото през четирите години на реализация на инициативата, организирана бе изложба със снимки от „Приеми ме на село“ 2016 г., стартира и официален сайт на „Приеми ме на село“.

2016 - 2019 ▶

Повишаване квалификацията на учителите, чрез учене през целия живот. Реализиране на мерки за подкрепа на учителите /организиране на конкурси, участие в проекти и др.)

В образователно-възпитателния процес, все по-често се налага прилагане на иновативни методи и подходи за формиране не само на обеми от знания, а и на умения, способности, нагласи и желание за учене. Качественото обучение изисква достигане на по-висока степен на свързаност между индивидуалните способности на ученика с възможности за проява на активна гражданска и социална позиция в учебни и реални житейски ситуации.

Педагогическите специалисти участват в различни квалификационни форми вътрешни - на училищно равнище и външни - на регионално, национално и международно равнище. През 2016 г. 509 педагогически специалисти са участвали, в една или повече квалификационни форми, проведени на територията на детската градина или училище, на регионално равнище – 132 и на национално – 93. За участието на учителите в квалификационните форми са разходвани средства в размер на 28 571 лева.

Допълнително През 2016 г. представител от дирекция „Образование и социални дейности“ участва в Областната координационна група за учене през целия живот към Областен съвет по образование, наука, младежки дейности, култура и спорт. Основните функции са насочени към планиране, оценка и анализ на политиката за учене през целия живот. Целта е да стартира прилагането на ефективна система за координиране на всички заинтересовани страни за осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за учене на възрастни, както и осигуряване на условия за нейното разработване на областно ниво.

27 юни 2016 г., в Ритуална зала в Община Габрово, под патронажа на кмета на община Габрово, с участието на представители на МОН, областна администрация, Регионално управление на образованието, СБУ и учители бе проведена кръгла маса – едnodневен форум за интерактивните методи на преподаване и учене. Предмет на дискусия бяха ролята на съвременния учител в образователния процес, необходимостта от иновативни подходи и интерактивни методи, като средство за повишаване качеството на образование, взаимодействието на училищни и извънучилищни общности чрез педагогическата практика „четем заедно“ - насърчаване на ползване на четенето за социални цели от ранните етапи на овладяване на писмеността и езиковата грамотност.

През годината, осем габровски учители получиха награди, номинирани от Синдиката на българските учители за „Учител на годината 2016“.

2016 - 2019 ►

Организиране и провеждане на различни инициативи в подкрепа изявата на децата, учениците и младежите (конкурси, състезания и др.)

✓ През 2016 г. продължи кампанията на ЦОП, ОСНВ и МКБППМН „Училище за добрини“, чиято цел е повишаване чувствителността на ученици, родители и педагози към насърчаването, подкрепата и поощряването на децата към извършване на добри дела. Цели се още насочване към изграждане на позитивна ценностна система, промяна на взаимоотношенията от негативни към позитивни, развиване на социални умения и др. В кампанията се включиха всички общински и държавни училища. През 2016 г. беше обявен конкурс „Приказка за доброто“, в който участваха 80 ученици. Компетентно жури оцени творбите и бяха връчени три награди за първо, второ и трето място, както и три поощрителни награди, като едната беше от МКБППМН. Всички участници получиха малки награди и почерпка.

- ✓ По повод Световния ден за борба с наркоманиите – 26 юни, Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център по зависимости организираха „Огнен хепънинг“, с участието на млади таланти габровци - QUICK HANDS PROJECT – джуниър и Дани Белев, Ралица Христова и Ивета Петрова – вокали, MaxO и Vesko Beatbox, шоу-балет „Магия“, формация „Огнени сенки“.
- ✓ По инициатива на фондация „Израел–България“ и подкрепата на Община Габрово бе организиран **литературен конкурс под надслов „Спасяване на българските евреи по време на Втората световна война“**. Конкурсът бе за написване на есе върху книгата на Михаел Бар-Зоар “Извън хватката на Хитлер”. Конкурсът бе насочен към ученици от 10 и 11 клас и се проведа в два кръга: училищен и общински. Наградата за класирания на първо място бе посещение в Израел.
- ✓ Проведе се традиционния **международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“**. Целите на конкурса са децата да покажат познанията си за бедствията в световен мащаб, способите за защита и самозащита и действията на Единната спасителна система, както и да се създаде интерес у тях към професията на пожарникаря и спасителя. Провежда се в четири кръга: училищен, общински, областен и национален. Организатор е Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ в партньорство с Министерство на образованието и науката, Община Габрово и БЧК. Участници в конкурса са ученици от общообразователни училища и обслужващи звена в системата на МОН.
- ✓ Организатор на **Ученическото състезание „Защита при бедствия, пожари и извънредни ситуации“** е Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" – Габрово в партньорство с Община Габрово, Министерство на образованието и науката и Националния дворец на децата.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа и поощряване участието на образователни институции за участие в международни образователни проекти

През 2016 г. беше проведена заключителна среща на педагози от образователни институции за деца от Румъния, Латвия, Турция, Унгария и от ДГ „Явор“, участници по двугодишен международен проект „Act together – Be creative!“ – „Да творим заедно!“. Дейностите по проекта са насочени към децата, като включват запознаване с традициите на чуждите народи чрез изучаване на национални песни и танци, изработване на костюми, обмен на картички и различни материали.

2016 - 2019 ▶

Стимулиране на младежката активност, чрез програма „Младежки дейности“ на Община Габрово

По Програма Младежки дейности за финансиране на проекти от бюджета на Община Габрово за 2016 г. бяха класирани и реализирани 3 проектни предложения, като общата стойност на средствата за финансиране на проектите бе 20 000 лева.: проект "ЕТЪРЦИ"; проект „IMPRO act Фестивал“; проект „Споделено извън чата“.

Дейностите в проектите са насочени към младите хора с цел насърчаване на гражданската и социалната им ангажираност; развиване на уменията за работа в екип, за планиране на дейности и управление на ресурси; развиване на креативните умения, стимулиране четенето на книги повишаване на чувството им за отговорност; привличане на съмишленици от всички възрастови групи към определена кауза.

Младежкият медиатор в Община Габрово е осъществил трудови консултации с 121 младежи безработни лица, регистрирани в дирекция „Бюро по труда“ град Габрово, от тях 54 младежи до 29 години и 67 младежи до 24 години. От консултираните безработни младежи, регистрирани в дирекция „Бюро по труда“, 15 са започнали на работа.

Проведени са в часовете на класа в профилираните и професионални гимназии информационни срещи с учениците от 12 клас на теми: „Как да си търся работа?“, „Особености на интервютата за работа“, Европейския портал „Eures“ и документи за работа“.

През 2016 г. продължи своята работи и Общинският консултативен съвет по въпросите за младежта (ОКСВМ), чиято функция е да подпомага Кмета при провеждане на общинската политика за младежта и активно да участва в процеса на вземане на решения, организиране на различни младежки инициативи и реализиране им, както и привличането на младежите в обществения живот и участието им в събития, свързани с техните интереси. На проведените заседания членовете на ОКСВМ определиха приоритетите, по които ще бъдат разработени проектните предложения по Програма Младежки дейности.

ИЗВОД

През 2016 г. Община Габрово продължи дейностите за развитие на качествателна образователна система с ангажимент към професионалната ориентация. Насърчавани бяха изявите на децата и младежите в извънучилищни форми, както и меките за осигуряване на равен достъп до образование.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2017 ▶

Изготвяне на средносрочна Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците в община Габрово

2016

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

2016 - 2019 ▶

Създаване на център за детско творчество в сградата на Радион Умников – целеви групи – деца на възраст от 6 до 12 години /ОП „Региони в растеж“

2016 - 2019 ▶

Разработване на комплексни мерки за задържане и/или привличане в града на млади специалисти от професионални гимназии и Технически Университет - Габрово на базата на сътрудничество с местния бизнес, отпускане на стипендии на ученици/студенти, за времето на обучението, срещу ангажимент да постъпят на работа в съответната фирма

ГАБРОВО – ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА

МЕРКИ

2016 - 2019 ►

Устойчивост на предоставяните социални услуги на територията на община Габрово.

През 2016 г. Община Габрово продължи активната си работа в посока развитие, разширяване и надграждане на предоставяните социални услуги в общността и специализирани институции. Основните промени в предоставяните социални услуги включват:

- ✓ разширяване на материалната база и увеличаване капацитета на Дневен център за деца с увреждания – бул. Трети март № 5 от 20 на 40 места;
- ✓ увеличаване капацитета на Център за обществена подкрепа, при Община Габрово от 20 на 25 места;
- ✓ разширяване на материална база на Дневен център за възрастни хора с увреждания;
- ✓ финансиране на Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи като делегирана от държавата дейност при капацитет от 8 места;
- ✓ финансиране на Дневен център за деца с увреждания – кв. Велчевци като делегирана от държавата дейност при капацитет от 20 места;
- ✓ извършен ремонт на част от помещенията на Домашен социален патронаж;
- ✓ продължаване предоставянето на социалните услуги – социален асистент, личен асистент и приемна грижа посредством проекти по ОП РЧР;
- ✓ продължаване дейността на Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства.

2016 - 2019 ►

Повишаване качеството и ефективността на предоставяните социални услуги и улесняване на достъпа чрез подобряване на физическите условия и повишаване квалификация на социалните работници и служители

В периода август - ноември 2016 г., посредством изпълнение на проект „Подобряване на материалната база на социалната услуга Домашен социален патронаж, част от „Заведения за социални услуги“, гр. Габрово, ул.Ивайло № 13“, финансиран от Фонд „Социална закрила“, бе извършен ремонт на част от помещенията на Домашен социален патронаж. Предвид засиления интерес към ползване услугите на Домашен социален патронаж и формиране на листа на чакащите са предприети действия за увеличаване капацитета на услугата. Въз основа на Решение на Общински съвет –

Габрово, капацитетът на Домашен социален патронаж е увеличен от 200 на 225 места, считано от 01.01.2017г.

2016 - 2019 ▶

Разширяване спектъра на предоставяните социални услуги в общността, съобразно потребностите на населението

През 2016 г. бе продължено предоставянето на редица социални услуги, разкрити при изпълнението на програми и проекти:

- ✓ Дневен център за деца с увреждания – кв. Велчевци, считано от 01.05.2016 г. се финансира като делегирана от държавата дейност, при капацитет от 20 места;
- ✓ Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, с потребност от постоянни медицински грижи, считано от 01.01.2016 г. се финансира, като делегирана от държавата дейност, при капацитет от 8 места;
- ✓ Продължи предоставянето на услугите личен и социален асистент;
- ✓ Продължена бе дейността на Комплекса за социално-здравни услуги за деца и семейства.

2016 - 2019 ▶

Регулярно провеждане на информационни кампании, във връзка с популяризиране на видовете, целите и целевите групи, към които са насочени всички социални услуги

Екипите на предоставяните на територията на общината социални услуги в общността периодично организират кампании и събития във връзка с честване на редица местни и национални празници, при провеждането на които се популяризират и социалните услуги. Като примери на част от реализираните дейности могат да бъдат посочени:

- ✓ Център за обществена подкрепа, Общински съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ реализираха Кампания „Училище за добрини“ – кампанията имаше за цел да повиши чувствителността на ученици, родители и педагози към насърчаването, подкрепата и поощряването на децата към извършване на добри дела. В кампанията се включиха всички общински и държавни училища.
- ✓ През месец юни 2016 г. във връзка с преместването на Дневен център за деца с увреждания в нова сграда /бул. Трети март №5/, ремонтирана за нуждите на Центъра, бе организирано официално откриване. В събитието взеха участие Министъра на труда и социалната политика, представители на Агенция за социално подпомагане и Държавна агенция за закрила на детето, представители на местни организации и институции.
- ✓ Център за обществена подкрепа организира среща с психотерапевта Мадлен Алгафари на тема: „Агресията в детския свят“. В срещата имаха възможност да се включат както специалисти, работещи с деца, така и родители.

- ✓ Реализирани благотворителни инициативи /изработка на коледни сувенири за благотворителни каузи/: Благотворителен базар и концерт на 28.11.2016 г. за събиране на средства за ученик от ПТГ, страдащ от онкологично заболяване; Благотворителен базар и концерт на сдружение „Равен старт“ - 14.12.2016 г.
- ✓ Отбелязване на празници: празник по повод 1-март в ПУ „Николай Палаузов“; в Дом за възрастни хора с физически увреждания, Дневен център за възрастни хора с увреждания, Дневен център за деца и младежи с увреждания и Дневен център за възрастни хора - празник по случай Великден; празник за децата на 01 юни; кампания по повод „Ден на християнското семейство“; коледно тържество и др.

Паралелно при изпълнението на проекти в социалната сфера се провеждат публични събития, чрез които обществеността се запознава с предоставяната услуга, постигнатите резултати и финансиращия орган. Разработени и разпространени сред общността са и редица информационни материали, целящи информиране за спецификата, целевите групи и целите на отделните социални услуги. На интернет страницата на Община Габрово е публикувана информация за предоставяните социални услуги в общността, специализираните институции и услугите, предоставяни чрез изпълнението на проекти.

2016 - 2019 ▶

Продължаване процеса по изграждане на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания

Ежегодно при извършване на ремонти, преустройства и други строително-ремонтни дейности на сгради и прилежаща инфраструктура се прилагат и спазват мерки за осигуряване на достъп на хората с увреждания.

През 2016 г. при извършване ремонт на сградата на бул. Трети март № 5 за нуждите на Дневен център за деца с увреждания е изграден подстъп до сградата (рампа) и външен асансьор, посредством който се осигурява достъп на потребителите на услугата до помещенията на втория етаж.

В музей „Дом на хумора и сатирата“, в рамките на проект, финансиран от Агенция за хората с увреждания, беше извършен ремонт на санитарни посещения с осигуряване на достъп за хора с увреждания.

2016 - 2019 ▶

Устойчивост и развитие на иновативните интегрирани здравно-социални услуги за деца и техните семейства на територията на общината. Създаване на „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“ (ОП „Развитие на човешките ресурси“)

През 2016 г. в изпълнението на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“, финансиран по ОП „РЧР 2014-2020“, бе продължено предоставянето на иновативните социални услуги, разкрити по проекта за Социално включване. От месец ноември 2016 г. е разкрит Комплекс за социално-здравни услуги за деца и

семейства на ул. „Ивайло“ № 13. Проектът е със срок на изпълнение до 31.12.2018 г. В Комплекса се предоставят интегрирани здравно-социални услуги:

- ✓ Ранна интервенция на уврежданията;
- ✓ Психологическа подкрепа и консултиране на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения;
- ✓ Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията;
- ✓ Индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания;
- ✓ Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищна готовност за равен старт в училище.

Услугите се предоставят в подкрепа на следните целеви групи:

- семейства с деца от 0 до 7 години, включително с увреждания;
- деца от 0 до 7 години в риск и техните семейства;
- деца и възрастни в риск.
- За предоставянето на услугите е сформиран мултидисциплинарен екип от специалисти, включващ: ръководител; социални работници; психолог; специален педагог; логопед; рехабилитатор; медицинска сестра, помощен персонал. В подкрепа на потребителите и работата на основния екип от специалисти по граждански договор се ангажирани и лекар – педиатър – 2 лица; акушер – гинеколог; акушерка; стоматолог и юрист.

2016 - 2019 ▶

Развитие на интегрирани услуги за възрастни и хора с увреждания

През 2016 г. продължи предоставянето на социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания – Дом за възрастни хора с физически увреждания, Дневен център за стари хора, Дневен център за възрастни хора с увреждания, Център за социална рехабилитация и интеграция, Домашен социален патронаж, Клуб на пенсионера и Клуб на инвалида. В по-голяма част от изброените услуги са ангажирани различни специалисти – социални работници, психолози, медицински специалисти, рехабилитатори и др., което позволява при работата с потребителите на услугите да се обхващат различни области на подкрепа – социална, медицинска, психологическа и др. Това дава възможност за ефективност и интегрираност на социалните услуги.

2016 - 2019 ▶

Развитие на мобилни услуги в домашна среда за възрастни хора и хора с увреждания – информирание, подкрепяне и подпомагане на лица от уязвими групи

В подкрепа на възрастни хора и хора с увреждания Община Габрово предоставя услугите „Личен асистент“ и „Социален асистент“. Посредством предоставянето им в

домашни среда се оказва подкрепа на лица и семейства, срещащи затруднения при самообслужването си и справянето с ежедневни дейности.

За предоставяне на социалната услуга „социален асистент „ са назначени 10 лица, които оказват помощ и подкрепа на 86 потребители в домашна среда.

В община Габрово 62 лица са ползвали услугата личен асистент, от които 23 деца с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно увреждане.

Социалните и лични асистенти се грижат за:

- ✓ Поддържане на лична и битова хигиена, помощ при ежедневен тоалет и обличане, помощ при къпане;
- ✓ Приготвяне на храна с продукти на потребителя, помощ при хранене, сервиране и отсервиране;
- ✓ Закупуване на хранителни продукти, лекарства, материали и вещи от първа необходимост със средства на потребителя;
- ✓ Заплащане или помощ при заплащане на комунално-битови разходи - вода, електричество, телефон, данъци и други със средства на потребителя;
- ✓ Придружаване до личен лекар и административни услуги.

2016 - 2019 ▶

Продължаване включването на специалистите, ангажирани в социалните услуги, в провеждането на специализирани обучения, както и продължаване провеждането на регулярни екипни или групови супервизии

Периодично през 2016 г. специалистите, ангажирани в социалните услуги са участвали в различни обучения, курсове или семинари с цел повишаване на квалификацията и професионалните им компетенции. Като примери могат да бъдат посочени следните обучения:

- ✓ През 2016 г. специалистите от Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания са участвали в обучение на тема „Овладеяване от персонала на прояви на агресия и автоагресия, занимания с потребителите по програма ИМПАКТ“ - основен акцент на обучението бе гарантиране на качествен и пълноценен живот на децата/младежите в ЦНСТДМУ в контекста на предизвикателствата, пред които е изправен персоналът и ръководството на услугата. Използване на инструментите за оценка и планиране в посока на подобряване на адаптацията на децата и младежите в центровете и справяне с проблемното поведение;
- ✓ Шест от специалистите в Дневен център за възрастни хора с увреждания, в рамките на съвместен проект на Сдружение „Бъдеще и закрила на лица с интелектуални затруднения“, Клуб „Приятели на Белгия“ и Фондация „Хора в

помощ на България: Аалст - Габрово“, участваха в петдневно обучение в Белгия за усвояване на знания и добри практики за работа с хора с увреждания;

- ✓ Екипът на Център за обществена подкрепа участва при провеждането на: обучение на тема „Съвременна профилактика на рисковото поведение на юношите“, организирано от Фондация „Стефан Батори“ Полша; обучение за социални работници и специалисти, работещи по случаи на домашно насилие и насилие, основано на полов признак и обучение за обучители; семинар на тема - „Интегриран подход за справедливо правосъдие“, с обучители от Център за професионално обучение към Институт по социални дейности и практики; дискусия на тема „Превенция на употребата на психоактивни вещества“, с водещ, терапевтът Желяз Турлаков и младежите, участници в програмата на „Ново начало“.

Паралелно в подкрепа на работата на специалистите се провеждат и регулярни супервизии - през 2016 г. в ЦОП са проведени шест индивидуални и осем групови супервизии, по време на които са обсъдени общо двадесет от случаите на Центъра, за които са дадени насоки за работа и са предприети указаните мерки.

2016 ▶

Разширяване капацитета на Дневен център за деца и младежи с увреждания от 20 на 40 места

През месец май 2016 г. Дневен център за деца и младежи с увреждания бе преместен в нова, ремонтирана за нуждите на услугата сграда, общинска собственост, находяща се на бул. Трети март № 5. В новата база Центърът разполага с достатъчни по площ и вид помещения, необходими за предоставяне на качествена услуга и покриващи потребностите на потребителите. От 01.05.2016 г. **капацитета на Дневния център е увеличен от 20 на 40 места.**

2016 - 2019 ▶

Осигуряване устойчивост на иновативните социални услуги за деца до 3 години

В подкрепа на деца в риск до 3 годишна възраст и техните семейства по проект „Разкриване на иновативни услуги за деца и семейства в Община Габрово“, финансиран по ОП РЧР, през 2015 г. стартираха дейността си: Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, Дневен център за деца с увреждания, Център за детско и майчино здраве и Център за ранна интервенция. След приключване изпълнението на проекта Центърът за настаняване от семеен тип от началото на 2016 г. се финансира като делегирана от държавата дейност. Продължена бе и дейността на Дневен център за деца с увреждания - за периода от месец януари – до края на месец април 2016 г. Центърът се финансира със средства от общинския бюджет. От месец май 2016 г. същият се финансира като делегирана от държавата дейност, при капацитет от 20 места.

Посредством изпълнението на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“ е продължена и дейността на Центърът за ранна интервенция. Услугата

е една от предоставяните в Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства, разкрит в рамките на посочения проект.

2016 - 2019 ▶

Устойчивост на Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания, нуждаещи се от постоянни медицински грижи, делегирана от държавата дейност, капацитет 8 места

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, с потребност от постоянни медицински грижи е разкрит през 2015 г. в рамките на проект „Разкриване на иновативни услуги за деца и семейства в Община Габрово“, финансиран по ОП РЧР 2007-2013г. След приключване изпълнението на проекта и с цел осигуряване на устойчивост, със Заповед на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане /АСП/, **Центърът е разкрит като делегирана от държавата дейност, считано от 01.01.2016 г. при капацитет от 8 места.** Към 31.12.2016 г. в Центърът са настанени 5 деца с тежки множествени увреждания, нуждаещи се от постоянни медицински грижи.

2017 ▶

Увеличаване капацитета на Център за обществена подкрепа при Община Габрово от 20 на 25 места

Със Заповед № РД01-422/08.04.2016 г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане **капацитетът на услугата е увеличен от 20 на 25 места,** считано от 01.05.2016 г.

2016 - 2019 ▶

Развитие на услугата „приемна грижа“ за деца в риск

От месец ноември 2016 г. е въведен областен модел на управление и предоставяне на услугата „приемна грижа“ в страната с конкретно разпределение на отговорностите на общините - партньори в проекта, в т.ч. нова организация на управление на местно ниво и предоставяне на социалната услуга. Въведен е и стандарт за натовареност на социалните работници - не по-малко от 12 действащи приемни семейства, с които работи 1 социален работник.

В Община Габрово след проведена конкурсна процедура е сформиран Областен екип по приемна грижа (ОЕПГ) за Област Габрово, който се състои от 1 /един/ началник екип и 5 /пет/ социални работници. Двама от социалните работници са с изнесено работно място в Община Дряново, а останалите обслужват Община Габрово и Община Трявна.

Към 31.12.2016 г. на територията на община Габрово са утвърдени 17 приемни семейства, като 11 семейства полагат грижи за 14 деца в риск.

2016 - 2019 ▶

Предоставяне на социални услуги в общността за деца в риск, включително и с дейности, насочени към техните родители

На територията на Община Габрово от няколко години се предоставя широк спектър от социални услуги в подкрепа на деца в риск и техните семейства, а именно:

- ✓ Дневен център за деца с увреждания – 2 Центъра;
- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от аутистичния спектър;
- ✓ Център за обществена подкрепа – 3 Центъра;
- ✓ Звено „Майка и бебе“

През 2016 г. в изпълнение на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“ бе разкрит и Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства. Дейността на всички социални услуги, съобразно спецификата на целевите групи е насочена към оказване на адекватна помощ и подкрепа на децата в риск и техните семейства.

2016 - 2017 ▶

Увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания от 20 на 40 места

През 2016 г. Община Габрово предприе необходимите действия за увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания, считано от 01.01.2017г.

Със Заповед № РД01-1333/29.12.2016г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, **капацитетът на услугата, считано от 01.01.2017г. се увеличава от 20 на 30 места.**

2016 - 2018 ▶

Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни с деменция с капацитет 10 места

Услугата е планирана във връзка с изпълнението на националната Стратегия за дългосрочна грижа. Към момента не е разкрита. Община Габрово и през 2017 г. ще продължи да търси възможности (с проектно финансиране) за изграждане на необходимата материална база и разкриване на ЦНСТ за пълнолетни лица с деменция.

2016 - 2019 ▶

Осигуряване на устойчивост на услугите „Личен асистент“ и „Социален асистент“ и увеличаване на капацитетите

На 01.02.2016г. Община Габрово стартира изпълнението на проект „Подкрепа за независим живот на възрастни и лица с увреждания“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г. Основна дейност по проекта е предоставяне на социалните услуги „Личен асистент“ и „Социален асистент“. Проектът е с продължителност 20 месеца, като реално услугите ще се предоставят 18 месеца в периода месец 04.2016г. – месец 09.2017г.

Целеви групи по проекта са:

- ✓ безработни лица в трудоспособна възраст;
- ✓ деца/лица с трайни увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване;
- ✓ възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване с различни видове увреждания, вследствие на които се намират в социална изолация и в невъзможност да организират самостоятелно ежедневното си обслужване.
- ✓ За предоставянето на услугите личен и социален асистент след проведена конкурсна процедура в Община Габрово са назначени 10 лица на длъжността „Социален асистент“ и 56 лица, като „Лични асистенти“. За периода месец април – месец декември 2016г. са обслужвани общо 148 лица, разпределени за двете услуги:
  - ✓ 62 лица, подкрепени от личен асистент;
  - ✓ 86 лица, подкрепени от социален асистент.

Ползването на социалните услуги личен и социален асистент е безплатно за потребителите. В рамките на 8-часов работен ден социалните асистенти обслужват 5-6 лица, а личните асистенти обслужват едно лице в рамките на 4 часа. Изключение правят случаите, където майка се грижи за двете си деца /близначета/ и семейства, където личен асистент подпомага и подкрепя съпруг и съпруга. За предоставянето и администрирането на двете социални услуги е изграден офис (местоположение – Спортна зала „Орловец“), в който работят 2 лица – социален работник на пълно работно време и сътрудник социални дейности на непълно работно време. В центъра, потребителите на услугите, както и асистентите имат възможност да търсят и получават необходимата им информация, като същевременно имат възможност да ползват психологическа, мотивационна и др. подкрепа.

2017 - 2018 ▶

Изграждане/обновяване на социални жилища за нуждаещи се лица/семейства и уязвими групи

Изграждането/обновяването на социални жилища е включено в основния списък с обекти на Инвестиционна програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, съобразно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Очаква се през 2017 г. да бъде подготвен и подаден за оценка проект осигуряване на социални жилища за групи в неравностойно положение.

2016 - 2017 ▶

Изготвяне на ГИС социален слой с публичен и административен достъп

През 2016 г. започна подготовката на ГИС – базирано приложение, което ще представя всички социални услуги, функциониращи на територията на община

Габрово, с описание на съответната социална услуга, включително точно местоположение, целева група, контакти за връзка с ръководителите.

2016 - 2019 ▶

Използване на възможностите, които дава социалното ПЧП

От няколко години на територията на Община Габрово се предоставя услугата Наблюдавано жилище. Услугата се предоставя и управлява от Фондация „Социална промяна и включване“ София. За нуждите на услугата Община Габрово е предоставила безвъзмездно помещенията в сградата.

2016 - 2019 ▶

Поощряване въвеждането на социално предприемачество, с оглед постигане на трайна интеграция на уязвимите групи в обществото

В края на 2016 г. по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, стартирана операция „Подкрепа за социалното предприемачество“, посредством която общините имат възможност да кандидатстват за изграждане на нови или развитие на съществуващи социални предприятия. През

2016 - 2019 ▶

Развитие на партньорски взаимоотношения с Българската Православна църква, Българския Червен Кръст и НПО, работещи в социалната сфера, с представители на бизнеса, с оглед съвместни дейности в услуга и подкрепа на деца и възрастни в риск

За реализиране на социалната си политика Община Габрово разчита на партньорства с неправителствения сектор, институции и представители на местния бизнес. В подкрепа на лица в затруднено положение през 2016г. Българска Православна църква осигурява топла храна на нуждаещи се лица. От началото на годината трапезарията функционира при капацитет от 10 места, а от началото на месец юли капацитета е увеличен на 20 места. В дните от понеделник до петък на включените лица се предоставя по едно ястие и хляб.

От пролетта на 2016г. в рамките на работните дни представител на местния бизнес предоставя безвъзмездно храна (основно ястие и хляб) за около 6-7 лица средномесечно. Храната се предоставя на потребители на услугата Звено „Майка и бебе“, като и на лица в затруднено положение. Със средства на фирмата е закупена хладилна витрина за съхраняване на предоставената храна и микровълнова печка за затопляне.

2016 - 2019 ▶

Засилване ролята на Обществения съвет за социална политика, създаден към Кмета на общината, с оглед предприемане на конкретни мерки за пълноценно сътрудничество и подкрепа на уязвимите групи от обществото (заетост, здравеопазване, образование, социални дейности)

Общественият съвет, при Община Габрово е създаден в изпълнение изискванията на Закона за социално подпомагане. Основна цел на Съвета е оказване на съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане и упражняване на

обществен контрол върху тяхното осъществяване. През 2016 г. е проведено едно заседание на Обществения съвет на което са представяни, обсъдени и приета Отчета за реализираните дейности през 2015 г., в изпълнение на Стратегията за социално включване на Община Габрово и Плана за развитие на социалните услуги в Община Габрово за 2016 г.

2016 - 2019 ▶

Запазване на услугите на Обществена трапезария със статут на получаване безплатна храна

Община Габрово и през 2016 г. продължи да търси възможности за предоставяне на услугата „Обществена трапезария“. За периода от месец януари до края на месец април 2016 г. услугата се предоставя въз основа на договор между Община Габрово и Фонд „Социална закрила“. В рамките на работните дни на включените в трапезарията лица се осигурява топла храна. Капацитет на трапезарията 70 лица. На 04.07.2016г. Община Габрово стартира изпълнението на проект „Осигуряване на „топъл обяд“ в община Габрово 2016-2017г.“. Проектът се финансира по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България. Продължителността на проекта е до 30.04.2017г., като реално **услугата „Обществена трапезария“ се предоставя ежедневно от 01.08.2016г. до 30.04.2017г., общо 273 дни, при капацитет от 125 места.**

Едновременно с основната дейност в рамките на проекта се осъществяват и съпътстващи мерки, включващи подкрепа, съдействие, индивидуално и групово консултиране, съобразно конкретните нужди и проблеми на потребителите на услугата. Посредством реализирането на съпътстващите мерки се стимулира социализацията и обществената интеграция на представителите на целевите групи. Реализацията на дейностите по проекта допринася за подобряване качеството на живот и задоволяване на потребностите от храна на хора, които не могат да си я осигурят сами. Към 31.12.2016 г. услугата работи на пълен капацитет.

2016 - 2019 ▶

Предоставяне на подкрепа през зимните месеци за бездомните лица на територията на община Габрово

През последните няколко години Община Габрово предоставя за зимните месеци помещение, общинска собственост за нуждите на бездомните и безпризорни лица, жители на общината. За 2016 г. приютяването на бездомните лица започна началото на месец декември 2015 г. Осигурена е 24-часова охрана на помещението - 2 лица са ангажирани по граждански договор и ежедневно се извършват проверки от полицейски патрул. Осигурени са и вещи от първа необходимост и тоалетни принадлежност. Почти всички от бездомните лица са включени в Обществената трапезария – ежедневно получават безплатна топла храна. Към 15.01.2017 г. в предоставеното помещение са настанени 15 бездомни лица.

ИЗВОД

През 2016 г. Община Габрово продължи да развива активна социална политика, насочена към подкрепа на хора в неравностойно положение.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

- 2017 ▶ Разкриване на нова социална услуга - Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания, делегирана от държавата дейност, капацитет 8 места
- 2017 - 2018 ▶ Разкриване на стационар в Габрово на „Регионален хоспис“ ЕООД
- 2018 - 2019 ▶ Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора
- 2017 - 2019 ▶ Разкриване на клубове на пенсионера в различни райони на град Габрово и населените места на общината
- 2016 - 2019 ▶ Търсене на възможности за изграждане на медико-социални мобилни услуги в партньорство със здравните и лечебни заведения

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

МЕРКИ

2017 - 2018 ▶

Изпълнение на проект за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в базите на ДКЦ 1 и 2 и подобряване на материално-техническата база /Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“/

След изготвени обследвания за енергийна ефективност и инвестиционни проекти за двете бази на ДКЦ-1, в началото на 2016 г. беше подадено заявление за финансиране по Инвестиционната програма за климата към Национален Доверителен екофонд. През декември беше получена покана за представяне на необходимите документи и подготовка за последваща стъпка относно сключване на договор за финансиране. За база 1, в края на годината, бяха подадени за предварителна оценка необходимите документи за финансиране към „Фонда за енергийна ефективност и възобновяема енергия“. За първа база планираните мерки включват: изпълнение на топлоизолация по фасади, покрив и подове; подмяна на дограмата; нова котелна инсталация и горивна база, с преминаване към ползване на природен газ, чрез изграждане на площадков газопровод и вътрешна газоснабдителна инсталация; подмяна на отоплителната инсталация, включваща нови отоплителни тела и тръбна мрежа; подмяна на вентилационни системи; изграждане на инсталация за загряване на вода за горещо водоснабдяване за санитарно-хигиенни нужди чрез използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) – слънчева енергия; подмяна на електроинсталацията към новите съоръжения на отоплителната, вентилационната и котелната инсталации; подмяна на осветителната инсталация с LED осветителни тела. Прогнозните инвестиции на база подробната количествено-стойностна сметка към инвестиционния проект възлизат на 1 282 124 лв. с вкл. ДДС. На база енергийното обследване се очаква намаляване на действително необходимите разходи за отопление с 73 %, което се равнява на 619 798 kWh/год, с екологичен еквивалент спестени емисии CO₂ – 622.54 тона/год.

За втора база планираните мерки включват: изпълнение на топлоизолация по фасади, покрив и подове; подмяна на дограмата; подмяна на отоплителната инсталация, включваща нови отоплителни тела и тръбна мрежа; подмяна на абонатна станция; подмяна на вентилационни системи; изграждане на инсталация за загряване на вода за горещо водоснабдяване за санитарно-хигиенни нужди чрез използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) – слънчева енергия; подмяна на електроинсталацията към новите съоръжения на отоплителната, вентилационната и котелната инсталации; подмяна на осветителната инсталация с LED осветителни тела. Прогнозните инвестиции на база подробната количествено-стойностна сметка към инвестиционния проект възлизат на 986 085 лв. с вкл. ДДС. На база енергийното

обследване се очаква намаляване на действително необходимите разходи за отопление с 73 %, който се равнява на 513 216 kWh/година с еколог. еквивалент спестени емисии CO₂ - 263,93 тона/год.

2016 - 2017 ▶

Използване на възможностите на ОП „Развитие на човешките ресурси“ за подготовка и изпълнение на проекти за повишаване на квалификацията на кадрите, подобряване на условията на труд, провеждане на информационни кампании сред населението и др. (съвместно с ДКЦ ЕООД, Регионален хоспис ЕООД, МБАЛ „Тота Венкова“ и др.)

През месец декември 2016 г., съвместно с РЗИ – Габрово се проведе обучение на медицинските специалисти на тема „Профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания“. Съвместно с регионалната колегия на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи беше проведено обучение на медицинските специалисти, работещи в училищно и детско здравеопазване. И през 2016 г. Община Габрово съвместно с РЗИ Габрово участва в дейности, свързани с реализиране на „Областна програма за намаляване на въздействието на радон върху здравето на населението 2013 – 2017 г.“.

2016 - 2017 ▶

Реализиране на инициативата I Help, подкрепена от Община Габрово

Договорът за сътрудничество и съвместна дейност между Община Габрово и „Айхелп България“ ООД бе подписан на 01.10.2015г. До момента ежесечно АЙХЕЛП организира провеждането на презентации и обучения на спасители – доброволци за използване на приложението Ihelp. Приложението не е в тестови период, а е активно и достъпно за реално ползване от жителите в община Габрово.

В края на месец декември 2016 г., Община Габрово изплати втората вноска по договора 50% от сумата за двугодишния абонамент на мобилното приложение Ihelp – 11 160 лв., въз основа на издадена от АЙХЕЛП данъчна фактура, както и доклад за изпълнение на дейностите и постигнатите резултати от първия етап на договора за сътрудничество.

От предоставените в Община Габрово отчети за постигнати резултати на „Айхелп България“ ООД се отчитат към 01.12.2016 г. 519 Ihelp потребители и спешни контакти, присъединили се в мрежата за взаимопомощ в Габрово, 2150 SOS ТЕСТ аларми активирани в Габрово, 383 Ihelp спасители и наличие на 1 брой дефибрилатори. Представя се и поименен списък на лицата, Ihelp спасители и потребители, изтеглили приложението.

Тече втория етап от договора за сътрудничество, който включва ползване на мобилното приложение Ihelp от жители на община Габрово, които са проявили интерес да се включат в мрежата за първа помощ и са инсталирали приложението.

2016 - 2017 ▶

Подкрепа за лицата, нуждаещи се от качествени палиативни грижи в Регионален хоспис ЕООД – Габрово

През 2016 г. са предоставени средства в размер на **105 000 лв. за финансова подкрепа на пациенти ползващи услугите на Регионален хоспис ЕООД – Габрово**, стационар гр. Дряново. С финансовата подкрепа на Община Габрово услугите на Регионален хоспис са ползвани от 158 лица в тежко здравословно състояние. През годината общият брой на преминалите пациенти е 247 лица, като разпределението по общини е посочено в таблицата по-долу:

ОБЩИНА	Брой пациенти	Относителен дял от всички преминали
ГАБРОВО	158	64%
ДРЯНОВО	34	13.71%
СЕВЛИЕВО	9	3.65%
ТРЯВНА	7	2.84%
НА СВОБОДЕН ПРИЕМ	39	15.8%

2016 - 2019 ►

Предоставяне на финансова подкрепа за семейства и двойки с репродуктивни проблеми

През 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на **35 000 лв. за финансово подпомагане на двойки и лица живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми** на територията на Община Габрово. Общият брой на двойките, кандидатствали за оказване на подкрепа са 30, от тях одобрени за финансиране са 25. Една двойка е подала заявление след заседанието на комисията през месец декември, което ще бъдат разгледано на следващото заседание. Родени са осем бебета от подкрепените двойки.

Община Габрово подпомага двойки с репродуктивни проблеми по пътя им до инвитро процедура за трета поредна година. Подкрепата, която тя осигурява, в размер до 1000 лв., е за провеждане на изследвания и манипулации, предшестващи самата процедура. С Решение на Общинския съвет в края на 2012 г., бе приет Правилника за финансово подпомагане на двойките и лицата, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми, който уточнява критериите за отпускане на помощта, реда и начина за подаване на документи и получаване на средствата. За времето от 2013 г. до 2016 г. бюджетът на програмата се увеличи двойно - от 15 000 лв. в началото до 30 000 лв. За този период, подкрепа от Община Габрово получи общо 99 двойки.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на здравни кампании и инициативи съвместно с други институции и НПО

За реализирането на шеста фаза на програма “Здрави деца в здрави семейства” – детска компонента на Общинска програма за борба с неинфекциозни заболявания „СИНДИ”, през 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на 1 000 лв. Програмата е насочена към профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания. В изпълнение на дейностите по програмата е проведено обучение на медицинските специалисти, относно рисковите фактори, влияещи върху здравето на деца и ученици, промоция на здравословното хранене и превенция на адинамията. И през 2016 г. Община Габрово съвместно с РЗИ Габрово участва в дейности свързани с реализиране на „Областна програма за намаляване на въздействието на радон върху здравето на населението 2013 – 2017 година“. През април 2016 г. съвместно с Асоциация „Жени без остеопороза“ беше проведена информационна кампания на тема „Не е късно да спрем остеопорозата“, както и скринингово измерване на костната плътност при лица над 60 годишна възраст.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на активна политика за здравословно хранене на децата в училище

През 2016 г. **медицинските кабинети бяха оборудвани с дидактични материали за здравно образователна дейност.** Работи се по подобряване на материалната база. Провеждат се ежемесечни беседи свързани със здравословното хранене и промоция на здравословният начин на живот. Осъществява се контрол от страна на медицинските специалисти върху дейността на кухните и бюфетите в училищата и детските градини на територията на община Габрово. През месец декември 2016 г., съвместно с РЗИ – Габрово се проведе обучение на медицинските специалисти на тема „Профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания“. Бяха включени и теми свързани с промоция на здравословното хранене и превенция на понижената двигателната активност.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за реализиране на програма СИНДИ

За реализирането на шеста фаза на програма “Здрави деца в здрави семейства” – детска компонента на Общинска програма за борба с неинфекциозни заболявания „СИНДИ”, през 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на 1 000 лв.

2016 - 2019 ▶

Гарантиране на качествени здравни услуги в детските ясли чрез подобряване на физическите условия и повишаване на квалификацията на кадрите

И в трите Детски ясли на територията на община Габрово през 2016 г. се проведеха 20 колегиума на здравно образователни и педагогически теми, по предварително изготвен план-график, с цел поддържане и обогатяване знанията на медицинския персонал. Провеждат се ежеседмични работни срещи - медицински сестри, педагог и директор. Извършва се ежедневен здравно - профилактичен филтър за своевременно отстраняване на заболелите деца. Ежедневно се следи двуразово

температурата и влажността в помещенията и се отбелязва в дневник, с цел осигуряване оптимални условия за отглеждане на децата. Във физкултурните занимания са включени упражнения за плоскостъпие и дихателни упражнения. Във всеки подходящ момент, независимо от сезона децата са на открито /игри и разходки/.

В ДЯ „Първи юни“ през 2016 г. е извършен ремонт на сградата и част от помещенията, ремонт на парната инсталация, с което се осигуряват нормални температурни условия за работа и отглеждане на децата.

Директорът на ДЯ „Зора“ е преминал обучение в УМБАЛ „Александровска“ на тема „Работа с деца от аутистичният спектър“, след което е провел колегиум по темата с медицинския персонал в детската ясла. В яслата се изготвят ежемесечно брошури на здравна тематика, предназначени за родителите.

2016 - 2019 ▶

Поетапно модернизиране на материално-техническата база в детските ясли с помощта на собствен и външно-привлечен ресурс – оборудване и обзавеждане, въвеждане на енергийно-ефективни мерки и др.

Извършена е изолация на подпокривно пространство и сутерен, изградено е котелно помещение за газ, във връзка с предстояща газификация на ДЯ „Зора“

През 2016 г. продължи дейността на „Детска млечна кухня“ – услугите на кухнята се ползват от 266 деца. Храната се разпределя за раздаване в 8 пункта. Ежедневно се приготвя разнообразна, здравословна, съобразена с възрастовите особености храна за децата. Закупен е нов автомобил, отговарящ на съвременните изисквания за транспортиране на храната до потребителите.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на съвременни дворни пространства в детските ясли

През 2016 г. бе изпълнен обект „Благоустройство на дворните площи на детска ясла „Славейче“, гр. Габрово, финансиран от общинския бюджет и МТСП по Мярка М02 „Подобряване на социалната инфраструктура“ на Проект „Красива България 2016“. Демонтирани са старите детски съоръжения, премахнати са старите настилки, положени са нови настилки (тротоарни и ударопоглъщащи настилки). Обособени са нови площадки за игра, подходящи за деца между 0,5 и 3 години. Извършени са дейности по отводняването на терена, санитарна сеч и почистване. Извършен е ремонт на цялата ограда на двора, ремонтирана е минералната мазилка на оградата и е монтирана паркова мебел.

2016 - 2019 ▶

Продължаване на действията за създаване на условия за въвеждане на интегрирано обучение от най-ранна възраст във всички детски ясли и ОДЗ

През 2016 г. започна подготовката за извършване на обучението и възпитанието на децата в една детска градина по метода Монтесори. Този метод подпомага вродената способност на децата да се учат и подхранва естествената тенденция на

ума да търси оптималните решения и възможности за развитие, като използва собствените си най-добри способности (дарби, възможности или заложби), които при всеки човек са различни, но започват да се проявяват още в най-ранна детска възраст.

2016 - 2019 ▶

Повишаване квалификацията на здравния персонал

Съвместно с регионалната колегия на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи гр. Габрово беше проведено обучение на медицинските специалисти работещи в сферата на училищното и детско здравеопазване.

ИЗВОД

През 2016 г. Община Габрово продължи да подкрепя изпълнението на мерки, свързани с провеждане на активни политики насочени към достъпно и качествено здравеопазване.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2017 - 2018 ▶

Активно партньорство с МБАЛ „Тота Венкова“ за реализиране на съвместни инициативи за провеждане на активни здравни политики и съвместни проекти /подкрепа за реновиране на Отделението по акушерство и гинекология/

СПОРТ

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Консултативен съвет по спорта към кмета на община Габрово с оглед устойчиво развитие на спорта и подобряване комуникацията и координацията между общинска администрация, спортни клубове, деятели и спомоществователи на спорта и др.

На 14.07.2016 г., на среща със спортната общност на община Габрово, бе **създаден Консултативен съвет по въпросите за спорта**. В срещата участваха представители на 34 спортни клуба. Изготвен бе Правилник, приет с мнозинство и утвърден със Заповед на Кмета на Община Габрово. На проведената втора среща, на 21.11.2016 г., беше избран председател на съвета - Иван Господинов от Баскетболен клуб „Чардафон-Орловец“ и заместник – председател - Трифон Костадинов – представител на ръгби клуб „Янтра“.

2016 ▶

Изготвяне на местна нормативна база за развитие на спорта, определяща правилата за ползване на общинска спортна база, предоставяне на финансова подкрепа на спортни клубове и др.

В процес на подготовка е Наредба за условията, реда и критериите за финансово подпомагане на спортните клубове в община Габрово. През 2017 г. тя ще бъде предложена на Общински съвет -Габрово.

2016 ▶

Разработване на актуален анализ на състоянието на спортната инфраструктура на територията на Габрово и изготвяне на „пътна карта“ за реализиране на спортна инвестиционна програма, която предлага мерки за модернизиране на съществуващата инфраструктура и такива, свързани с изграждане на нови спортни обекти и съоръжения

През 2016 г. на заседание на Консултативния съвет по въпросите на спорта, представителите на спортните клубове предложиха да бъде създадена работна група, която да изготви „Стратегия за развитието на спорта“. Елемент от тази стратегия ще е актуален анализ на състоянието на спортната инфраструктура на територията на Габрово и изготвяне на „пътна карта“ за реализиране на спортна инвестиционна програма, която предлага мерки за модернизиране на съществуващата инфраструктура и такива, свързани с изграждане на нови спортни обекти и съоръжения.

2018 - 2019 ▶

Модернизиране на условията за спорт в спортна зала „Орловец“ чрез изпълнение на проект за въвеждане на мерки за енергийна ефективност

През 2016 г. бе **изготвено обследване за енергийна ефективност на Спортна зала „Орловец“**, в което е предложен пакет от енерго-спестяващи мерки (ЕСМ), реализирането на които ще доведе до намаляване на енергопотреблението и разходите за него и ще се подобри качеството на въздуха в Залата и комфорта на пребиваване в нея.

Предложени са ЕСМ по сградната обвивка, включващи подмяна на дограмата, топлоизолиране на външните стени, покрива и граничещите с външен въздух подове. Освен това по сградните инсталации е необходимо да се извърши подмяна на осветителната инсталация, включваща осветителите на общите части със светодиодни и автоматизирано управление на нивата на осветление на игралното поле. Друга предложена ЕСМ е свързана с реконструкция на климатичната и вентилационна инсталации на сградата, чрез нови технологични решения. Предложена е и подмяна на абонатната станция и възможност за преминаване на битовото-горещо водоснабдяване (БГВ) през зимния период към подгриване от топлофикационната мрежа. Към момента всички основни съоръжения за вентилация и отопление се управляват ръчно, а охладителната система на практика е неизползваема, за целта е предвидена ЕСМ, свързана с внедряване на система за сградна автоматизация. Обследвани са възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Предвид архитектурната специфика на сградата, няма възможност за оползотворяване на слънчевата енергия като възобновяем източник. Единствено могат да бъдат приложени високоефективни термопомпени инсталации за топлинна обработка на постъпващия във вентилационните системи пресен въздух. В момента на обследването, по скалата за класовете на енергопотребление, сградата има енергийна характеристика, отговаряща на много нисък клас G. Пакетът от описаните ЕСМ, предложени за изпълнение, ще доведе до икономия на енергия /равняваща се на 1 379 244 kWh/год/ и енергийната характеристика на сградата ще стане съответстваща на енергиен клас B.

Индикативната инвестиция в пакета мерки според енергийния одит, възлиза на 1 618 613 лв. (без ДДС). Екологичният ефект от предложения пакет ЕСМ е намаляване на емисиите на парникови газове в околната среда, най-съществен дял от които се пада на въглеродния диоксид CO₂ /спестени ще бъдат 635,4 t/год./.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на спорни площадки, съоръжения за фитнес на открито, спортни игрища в различни зони и квартали на града, както и в дворове на училища със свободен достъп за всички

През 2016 г. бяха изградени една детска и спортна площадка в кв. Русевци и два нови детски къта в кв. Стефановци и кв. Войново. След участие в Националната кампания „За чиста околна среда – 2016г.“, през 2016 г. бяха спечелени и изпълнени 4 проекта:

Спортна площадка и кът за отдих на ул. „Радост“; Зона за спорт в междублоков терен на ул. „Видима“; Спортна площадка и кът за отдих в село Стоевци и Детска площадка и кът за отдих в село Баланите.

2016 - 2019 ▶

Финансова и организационна подкрепа на спортни инициативи на местни клубове

През 2016 г. бяха **подпомогнати финансово спортните клубове и организации на територията на Общината с размер 218 000 лв.**, от които 200 000 лв. за спортните клубове и еднократни целеви субсидии в размери: 15 000 лв. за футболен клуб „Янтра Габрово“ и 3 000 лв. за хандбален клуб „Чардафон“.

Осигурени бяха и 40 000 лв. за подпомагане и провеждане на спортен календар за 2016 год. Със средствата бяха организирани и проведени спортни инициативи и мероприятия по различни видове спорт.

През 2016 г. за изпълнение на спортни проекти, на основание ПМС 129, бяха получени и разпределени финансови средства в размер на 15 039 лв. за закупуване на спортни уреди и съоръжения, за учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност.

2016 - 2019 ▶

Ефективно използване на възможността за кандидатстване по проекти към ММС и други финансиращи програми за изграждане/подобряване на материално-техническата база и/или организиране на спортни инициативи

През месец декември 2016 г. Община Габрово кандидатства с проект към ММС за въвеждане на енергоспестяващи мерки в зала за хандбал и зала за вдигане на тежести в спортен комплекс „Христо Ботев“, гр. Габрово. Предвижда се да бъде изградена нова отоплителна инсталация в помещенията, което ще допринесе за създаване и подобряване на благоприятни условия за тренировъчен процес и повишаване и задържане интереса към спорта. Проектът е на обща стойност 288 149,72 лв.

2016 - 2019 ▶

Оказване на съдействие на спортните клубове за подготовка и управление на проекти

Община Габрово предостави материална база и пособия на спортните клубове, кандидатстващи по програми в ММС. Изготви писма за партньорство за дейностите по проекти Програма „Спорт за децата в свободното време“ на ТК „Габрово“, ФК „Янтра 1919“, СКБ „Узана“ и ХК „Бъки“; „Програма за развитие на спорта за хора с увреждания“ на ССК за хора с увреждания „Бялата лястовица“.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на спортни празници и инициативи, популяризиращи спорта като инструмент за здраве и социално приобщаване

През 2016 г. бяха проведени Общински ученическите игри, с участие на ученици от всички общински и държавни училища в 8 вида спорт, /волейбол, баскетбол, хандбал, футбол, лека атлетика, тенис на маса, шахмат, бадминтон/ в три възрастови групи – V-VII клас, VIII-X клас и XI-XII клас. Общо 1190 ученици взеха участие в общинските

първенства на Ученическите игри. В чест на Деня на българския спорт - 17 май се проведе традиционния Спортен празник с децата от Детските градини. Състезанието представляваше три щафетните игри с развлекателен характер, като участие взеха всички детски градини. Участниците показаха много добра спортна подготовка, демонстрираха своите умения, показаха старание и желание за изява пред многобройната публика.

Проведоха се многобройни спортни празници и инициативи, като:

1. Футбол - XXIV Турнир по футбол на малки врати за Купата на Община Габрово в Спортна зала „Орловец“; Общински турнир „Малки лъвчета“; Детски футболни турнири по футбол 5, футбол 7 и футбол 9; Аматорски турнир по футбол на малки врати „Каменица Фен Купа“; Турнир в памет на „Павел Бурмов“;
2. Колоездене – местно колоездачно състезание в местност „Узана“, проведено през месец октомври; Gabrovo Challenge city DH 2016; Държавен шампионат по високопланинско изкачване, купа „Буката, Чанлиев, Мано“;
3. Лека атлетика – IX турнир „Н.Вълчанов“;
4. Баскетбол - Национален Баскетболен Камп с участие на деца във всички възрастови групи от цялата страна. Обучителите на кампа бяха международни треньори; Проведе се и традиционния турнир за купата на Община Габрово в памет на „Христо Донков“; през месец юли спортен клуб по баскетбол от гр. Петак Тиква / Израел / проведе подготвителния спортен лагер, изигравайки в края му приятелски мач с БК „Етър 49“ – В.Търново.
5. Ръгби – Турнир по ръгби Р7; Турнир по Р15 в памет на „Д. Контохов“.
6. Хандбал – Община Габрово беше домакин на Национални първенства и Национални купи във всички възрастови групи; проведе се и турнир в памет „Иван Кашавелов“;
7. Тенис на корт – проведе се и турнир по тенис на корт в памет на „Йовчо Спасов“.
8. През месец април се проведе демонстративна мото-обиколка, с която официално се открива мото-сезон 2016 от МТК „Габровските Ковачи“, включващ мото-събор в приключенски парк „Незабравка“ – с.Поповци;
9. Проведоха се два Държавните финали по Стрелба с лък на закрито в спортна зала „Орловец“ и на открито в спортен комплекс „Христо Ботев“;
10. През месец май на стадион „Априлов“ се проведе областно състезание между младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“ от Област Габрово, в което се включиха отбори от общинските и държавните училища от Област Габрово;
11. По време на карнавалната седмица се поведе за първа година и турнир по силов трибой с участие на състезатели от цялата страна.

12. С финансовата подкрепа на Община Габрово, в спортна зала „Орловец“ се проведеха турнири по карате Шото-кан за Националните купи;
13. През месец май с подкрепа на Община Габрово се проведе и Източно Европейско състезание по BG-X ENDURO;
14. По случай Седмица на мобилността Община Габрово организира масов крос от пл. Възраждане до парк „Маркотей“. В парк „Маркотей“ се проведеха различни спортни игри, с участието на възпитаници на общинските и държавните училища в Габрово, както и граждани и гости на града;
15. Проведе се състезание по мотоциклетизъм за мотоциклети „Балкан 50“ на мотополигона в кв.Ябълка;
16. През месец ноември в спортна зала „Орловец“ се проведе и традиционния турнир по вдигане на тежести в памет на „Михаил Петров“;
17. Съвместно със Спортен клуб „Габрово“ бе организиран и национален турнир по стрелба с пистолет, които се проведе в обновената спортна зала в спортен комплекс „Христо Ботев“.
18. На 21 декември 2016 г. се организира церемонията „Спортист на годината на Община Габрово за 2016г.“ Номинираните спортисти бяха разпределени в две категории – мъже/жени и девойки/юноши. След гласуване на спортните клубове, в първата категория призовото място зае Християн Стоянов, а в категория девойки/юноши бе отличена Валерия Лозанова. В категория „Треньор на 2016 година“ бе избран Веселин Георгиев.

2016 - 2019 ▶

Популяризиране работата на спортните клубове сред децата и младежите за привличането им към здравословен начин на живот

Представители на Спортните клубове в началото на учебната година посетиха детските градини и училища на територията на община Габрово, като проведеха лекции и беседи с родители и деца за видове спорт, които могат да практикуват и ползите от спортуването.

2016 ▶

Концесиониране на басейните в ПМГ „Иван Гюзелев“ и СОУ „Отец Паисий“

Издадена е заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на Концесия. Във връзка с констатираната необходимост от изготвянето на схема и акт за общинска собственост /АОС/ за басейна в ПМГ, с изтичането на срока за извършване на подготвителни действия, определен със заповедта, същите се преустановиха. С оглед обособяване на самостоятелен обект е изготвен анализ и експертиза по техническите дейности, свързани с подготовка и откриване на процедура за предоставяне на концесия на обект: „Плувен басейн в Природоматематическа гимназия „Академик Иван Гюзелев - град Габрово“. След

снабдяването с необходимата документация за обектите, подготвителните действия могат да стартират отново.

2016 ▶

Концесиониране на фитнес и възстановителен център на територията на СЗ "Орловец"

Действията за концесиониране на фитнес и възстановителен център са отложени.

2016 - 2017 ▶

Концесиониране на стадион Априлов и превръщането му в атрактивна спортна зона

Със заповед е назначена работна група, която да изследва възможностите за реализиране на концесия на обекта, чрез проучване на:

- ✓ състоянието на обекта и наличната документация, свързана с него (акт за собственост, проекти, разрешения за ползване/удостоверение за въвеждане в експлоатация, скици, ПУП и др.);
- ✓ необходимостта от актуализация на съществуващите документи, удостоверяващи собствеността на имота, както и на документи, свързани с техническите характеристики на обекта – проекти, скици и др.;
- ✓ възможностите за допълнително застрояване в рамките на обособения УПИ;
- ✓ възможности за реализиране на допълнителни дейности/ услуги извън съществуващите в момента.

На база наличната документация и състоянието на обекта, се констатира, че се налага поправка на кадастралната карта за имота и съставяне на нов АОС, които са изготвени към месец октомври 2016 г.

2017 - 2018 ▶

Изграждане на нов спортен комплекс в кв. Трендафил чрез прилагане на публично – частно партньорство

Издадена заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на Концесия. Във връзка с обособяване на имота, предмет на концесия, са предприети действия по промяна на устройствения план след решение на ОЕСУТ при Община Габрово. Предстои процедура по изготвяне на Подробен устройствен план, в това число изготвяне на задание съгласувано с РИОСВ, допускане на изменението на плана от Общински съвет - Габрово, възлагане на проекта за ПУП и последващи процедури. Срокът за подготвителни действия е до 19.08.2017 г. Следва да се отчете и обстоятелството, че на 09.06.2016 г. в Народното постъпи нов проект на Закон за концесиите. Същият е внесен в зала и приет на първо четене на 08.07.2016 г. Това наложи съобразяване на действията на администрацията във времето /изчакване/ с евентуалното му приемане, тъй като Законопроектът съществено се различава от действащия и се предвижда да влезе в действие в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“.

2016

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

2016 - 2017 ▶

Концесиониране на терена на недоизградения колодрум за изграждане на нов спортен комплекс

Във връзка с обособяване на имота, предмет на концесия са предприети действия по промяна на устройствения план, след решение на Общинския експертен съвет по устройство на територията.

ИЗВОД

През 2016 г. Община Габрово продължи да предоставя подкрепа за развитие на детско-юношески спорт.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за спорт в училищните бази и тези на детските градини

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за развитие на спорта за хора с увреждания и в неравностойно социално положение, развитие на интеграционни схеми, чрез спортни мероприятия

КУЛТУРА

КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Обновяване на физическата среда на културните обекти и комплекси – ЕМО Етър, АИР Боженци, РИМ – Габрово, Музей Дом на хумора и сатирата и др. /собствен и външен финансов ресурс/

Регионален исторически музей – Габрово изготви проект за ремонт на покрива, прозорците, металната обшивка на сградата и газификация, който е съгласуван с НИНКН-София. В ход е подготовката за извършване на консервационна дейност на музеен обект Дечкова къща.

Значителни усилия през 2016 г. бяха вложени от ЕМО „Етър“ в реставрационни и ремонтни дейности - подмяна на калдъръмени и стълбищни настилки около водните съоръжения и чаршията, нови огради на дворовете, импрегниране на дървени порти, огради и дограми в комплекса, преобоядисване на част от къщите в чаршията, основен ремонт на Търговския дюкян, подмяна на купата със сено. По време на летния сезон, като самостоятелен търговски обект за литература и сувенири заработи „Книгопродавница“. Изработени са архитектурни чертежи и технически паспорт на хотел „Страноприемница“ и е започната работа по енергийното му обследване, заедно със сградата на Кръстникколчовия хан.

Във връзка с необходимостта от ремонтни дейности на сградата на **Регионална библиотека „Априлов - Палаузов“**, е изработен архитектурен проект, съгласуван с НИНКН. Извършено е цялостно заснемане на сградата. Извършвани са необходимите текущи ремонти в двете сгради и филиала. Инсталиран е климатик в помещението на „Автоматизация“. **Ремонтирана и изцяло обновена е залата за събития в Детски отдел** (поставени са климатици и ново обзавеждане). Въведена е система за видеонаблюдение над читателските зони с оглед превенция на кражби от библиотечните фондове и превенция на конфликтни ситуации.

С цел подобряване на достъпността и осигуряване на благоприятни условия за посетители с физически затруднения, **Музей „Дом на хумора и сатирата“** изгради **тоалетна за хора с увреждания**. Започна събирането на данни и подготовка за обследване на сградата на Музея за енергийна ефективност.

2016 - 2018 ▶

Подготовка и реализиране на интегриран проект за развитие на туристическата и културна инфраструктура на Габрово /крепостта Градище и ЕМО Етър - финансиране от ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 и финансов инженеринг/

Тази мярка е обвързана със конституиране на системата за управление на европейски ресурс чрез финансов инженеринг. Предстои избор на финансова институция, която ще бъде отговорна за избор и финансиране на проекти по туристическа инфраструктура със статут на национални и световни културни обекти.

В резултат на задействи през 2015 г. процедури и предприетите действия, със Заповед № РД-9Р-18 от 17 юни 2016 г. на Министъра на културата (ДВ. бр. 61/05.08.2016 г.) беше променен статутът в частта граници и режими за опазване на недвижимата културна ценност „Късноантична и ранновизантийска крепост“, разположена в местност Градище, гр. Габрово. През 2017 г. ще бъдат извършени археологически дейности и научно обследване на терена.

2016 - 2019 ▶

Разработване и реализация на поетапно изграждане на художествено и ефектно осветление по фасади на сгради, зелени зони и паркове, като по този начин се цели превръщане на градската среда в атракция

През 2016 г. по дължина на надградената подпорна стена по ул. Дунав, изградена като допълнителен обект в рамките на проект „Интегриран проект за изграждане на привлекателна, достъпна и зелена градска среда на гр. Габрово“, беше изпълнено художествено осветление. Предстои да бъде изпълнено такова и на пешеходния мост над река Янтра.

2016 - 2017 ▶

Анализ на наличния сграден фонд, подходящ за културно съдържание и изготвяне на „пътна карта“ за осмисляне и устойчиво управление на наличната собственост

В процес на подготовка е изработването на „пътната карта“ на наличния сграден фонд, подходящ за културно съдържание. На базата на събраната информация за функционалността и физическото състояние, ще бъде изготвен анализ и ще бъдат предприети действия за рационално и устойчиво управление на наличната собственост. Систематизираните данни за културната инфраструктура, реда и условията за ползване, ще станат публични - в административния сайт на Общината и в GIS системата, с цел ефективна информираност на потенциалните ползватели.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР И ПРОГРАМА

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Обществено-консултативен съвет към кмета по въпросите на културата и развитие на творчески инициативи

През 2016 г. диалогът и търсенето на широк обществен дебат по въпросите на културната политика на Община Габрово с културни и образователни институти, неправителствени организации, творчески съюзи, индивидуални творци и общественици се задълбочи, а необходимостта от оперативност и конструктивна работа в различни направления на културния живот постави все по-отчетливо необходимостта от създаването на Обществено-консултативен съвет по въпросите на културата и творческите инициативи. В началото на 2016 г., чрез създаването на интернет група от заинтересовани лица, беше дадена възможност за изразяване на позиции и предложения по отношение на представителния състав на такъв съвет. Проучен е опитът на други градове, разработен е проект на статут и предстои покана към представители от различните творчески гилдии и културни организации за излъчване на представители.

2016 - 2019 ▶

Развитие на културни формати като Карнавал на хумора и сатирата, Международно биенале на хумора и сатирата в изкуствата, международните фестивали "Дни на камерната музика" и „Смешен филм фест“, Международния панаир на народните занаяти „Етър“ и др.

Основен принцип при реализирането на Културния календар през 2016 г. беше постигането на качество и иновативност при утвърдените културни формати и създаване на условия за представяне на високостойностни събития и творци, които да провокират не само местен интерес, а да привличат публика от областта, региона, страната и чужбина.

С петте си изключително успешни издания, Международният фестивал на илюзионното изкуство „Магична среща Златна котка“, който се организира от сдружение „Куик Хендс Проджект“ и Община Габрово, се превърна в емблематично не само за града, а и за страната събитие и утвърди Габрово като Балканска столица на магията.

За международното признание към фестивала и изграденото доверие от страна на професионалната гилдия говори фактът, че през 2016 „Златната Котка“ стана част от

календара на събитията на най-голямата световна магична организация International Brotherhood of Magicians (I.B.M.).

Успешно бе осъществено поредното издание на **Международния фестивал на хумора и сатирата с традиционния Габровски карнавал** и съпътстващите го: Биг бенд парад, Национален карнавал-ревю и конкурс за красота на живи котки, Национален детски фестивал „Смехоранчета“, Детски мини карнавал, Фестивал на уличната магия, ателие за артистичен грим, открита сцена на пл. „Възраждане“, зрелищно светлинно 3D мапинг шоу и пиротехнически спектакъл.

За нарастващия интерес към събитието и възможностите за развитие на фестивален туризъм, говори ръстът на гостите, които дойдоха в града за Карнавала. Фестивалът на хумора беше широко отразен от национални и специализирани медии.

Получихме медийното партньорство на Българска национална телевизия, списание „Осем“ и БГ радио, което по време на фестивалната седмица имаше ежедневни преки предавания от Габрово.

За първи път беше направен опит за **продажба на карнавални артикули** и осъвременени габровски сувенири. Анализът сочи, че към предлаганите продукти има интерес, а продажбата им трябва да е целогодишна, като по време на майските празници се обособят открити щандове на ключови места в града. Артикули могат да се предложат на хотелите, които по време на майските празници са препълнени с гости. Превръщането на Фестивала на хумора в устойчива културно-туристическа индустрия има потенциал, който с целенасочени действия и обединени усилия на общинска администрация, културни институции, неправителствен сектор, представители на туристическия бранш и бизнеса ще развием в следващите години.

Водени от стремежа да съхраним интереса към стойностното кино и да създадем у младото поколение положителна нагласа към некомерсиалните филмови продукции, продължихме инициативата **„На кино в зала „Възраждане“** с прожекции за възрастни и деца. Бяха представени нови български игрални и документални филми, носители на фестивални награди („Потъването на Созопол“, „Виктория“, „24 часа“, „Дързостта да бъдеш пръв“).

За седма година Община Габрово, съвместно с „Арт фест“ ЕООД, реализира кинофестивала София филм фест на път, а 4-дневната програма даде възможност на ценителите на седмото изкуство да се докоснат до най-добрите български, европейски и световни продукции.

Нови и атрактивни акценти се откриха в програмата на **Международния фестивал на комедийното кино „Смешен филм фест“ 7**. За първи път журито беше посрещнато както подобава на сериозен (макар и комедиен) фестивал - с червен килим, оркестър и много почитатели. Фестивалът разшири своето влияние и обхват – пространствено и времево.

С подбрана програма **„Смешен филм фест“ гостува в трите града на областта – Дряново, Трявна и Севлиево**, а прожекциите продължиха през ноември в Музей

„Дома на хумора и сатирата“. Фокусът беше върху детската и младежка аудитория, за която имаше 4 филмови прожекции, забавно образователно ателие по анимация и запомнящи се срещи с членовете на журито. За първи път във фестивала участваха толкова голям брой популярни гости.

Атрактивната програма и съпътстващи събития, присъствието на познати от телевизионния екран лица, нестандартните подходи за популяризиране, посредством игри за публиката в социалната мрежа фейсбук, повиши интереса към фестивала, което оказва благоприятно влияние върху посещаемостта и приходите от билети, които бяха завишени с 50 % в сравнение с предходната година. Ще продължи търсенето на възможности за дофинансиране, прилагането на иновативни средства за реклама и популяризиране на фестивала, привличането на интересни гости и развиването на успешни партньорства.

В рамките на **Есенен салон на изкуствата** общината стана средище на приложното и музикалното изкуство. Тези културни събития обхванаха както широки целеви публики, така и по-специфични аудитории.

Гостите на **XIV-я Международен панаир на традиционните народни занаяти в ЕМО „Етьр“**, имаха възможност да наблюдават демонстрации на различни занаяти, както и да се насладят на богатата 4-дневна фолклорна програма. За успеха и значимостта на панаира свидетелстват както рекордният брой посетители, така и високата оценка, дадена от Министерство на културата.

В последните години **Международният музикален фестивал „Дни на камерната музика“** успява да разчупи рутината и стереотипите чрез смесване на различни изкуства и музикални жанрове, като запази баланса между музикалните предпочитания на постоянната си публика и в същото време провокира интереса на младите хора – бъдеща публика на фестивала. Двата концерта на открита сцена, осъществени в последното издание, зарадваха не само музикалните ценители, а и случайно преминаващите граждани. За първи път в програмата беше реализиран образователен концерт за бебета и малки деца. Макар и адресиран към подрастваща публика, образователният ефект на събитието е по-широкообхватен, тъй като деца и родители съпреживяват въздействието на музиката и участват заедно в процеса на приобщаване към класическите произведения и създаването на първични познания за музикалните инструменти. Интересът към събитието дава основание за търсене на нови музикални провокации към младата публика и реализиране на по-разнообразна и атрактивна програма.

2016 г. премина под знака на **130-годишнината от рождението на Ран Босилек** с десетки инициативи и събития, реализирани от общинската администрация, културни и образователни институции, неправителствени организации, издателства, като най-мощното беше откриването на фигурата на четящото дете в пространството пред паметника на писателя. На събитието присъства внучката на писателя – Ралица Негенцова. Скулптурата е дело на Адриан Новаков, а средствата са осигурени от бюджета на Община Габрово и 2 331 лв. от дарения. Инициативите бяха широко

популяризирани в създадената фейсбук страница „130 години Ран Босилек“ и срещнаха изключително радушна подкрепа в цялата страната и зад граница. Към тях беше проявен интерес от регионални и национални медии, а Българска национална телевизия направи специален репортаж за най-новия паметник в Габрово.

С нова коледна украса заблестя Габрово в последните дни на ноември 2016 г. Изцяло подменени бяха паната на ул. „Скобелевска“ и ул. „Брянска“, коледна украса беше монтирана на булевардите „Трети март“ и „Хемус“ и площад „Белорусия“ (Колелото). Три коледни елхи - на пл. „Възраждане“, в кв. „Младост“ и в централната градска част (градинката до Баев мост), обогатиха празничната визия на града. Заедно с новата украса, общият брой на коледните пана в града стана 164, а дължината на монтирания светещ гирлянд над 2,500 км. Фигурите в традиционното детска коледно градче се увеличиха с макети на героите на Ран Босилек – Косе Босе и Кума Лиса и вече наброяват 42. Разширяването на зоните с коледна украса ще продължи и през 2017 година с търсене на ефектни светлинни решения. (Снимки Вакали, Елха).

Културният афиш на **коледно-новогодишните празници** включваше театрални постановки, изложби, концерти, благотворителни изяви, прожекции на детски филми. С цел гражданите и гостите на града да усетят по-пълноценно празничната атмосфера, чрез създаване на възможност за непосредствено общуване между изпълнители и публика, голяма част от **програмата беше реализирана на открито**.

Акцент в събитията беше запалването на светлините на коледната елха на пл. площад „Възраждане“ с атрактивно шоу на група „Вакали“, зрелищни пиротехнически ефекти и участие на ДФА „Габровче“. Три тематични концерта на оркестър «Габрово», огнено шоу, детски куклен театър с Дядо Коледа зарадваха посетителите на Детското коледно градче.

Със стилоразнообразна музикална програма, приоритетно насочена към младежката публика, в която взеха участие младите изпълнители от габровската група „Солар“, Брас бенд „Виво Монтана“, DJ Mascota и пиротехническо шоу, изпратихме 2016 година. Нестандартното решение за изпращане на старата година на 30 декември, предизвика обществен интерес и «вкара» Столицата на хумора в новинарски емисии и коментарни рубрики на регионални и национални медии.

Установените **контакти с културните институти към чуждестранните дипломатически представителства** в България и съвместната работа даде добри резултати и през 2016. Със съдействието на **Чешки център** – София, в ХГ „Христо Цокев“ беше представена Международна детска художествена изложба „Лидице“ и беше реализирана четвъртата за Габрово Нощ на литературата. С посредничеството на Центъра в Габрово гостува **Фестивалът „Фотофабрика“** с фотоизложбите: „Маргиналният човек“ - избрани кадри на световните агенции „Ройтерс“ и „Гети имиджис“, разположена на оградата на Интерактивен музей на индустрията, „Изчезващи видове“ на Мария Милкова и „Къде е моят дом?“ на проф. Индржих Щрайт, Чехия, разположени в зала „Възраждане“. В рамките на гостуването бяха представени и два документални филма.

В резултат на ползотворното сътрудничество с **Руски културно-информационен център – София**, бяха осъществени филмови прожекции за детска и семейна аудитория.

В културния афиш на Община Габрово през 2016 се открояват концертите на Брас асоциация „Комбо“, виртуозите: **Теодосий Спасов, Владко Стефановски и Мирослав Тадич**; световноизвестния цигулар **Светлин Русев**. (Снимки Теодосий и Светин)

Двудневна творческа среща с **фамилия Москов** (Рада Москова, Теди Москов, Иван Москов и Мая Новоселска) даде начало на инициативата на Община Габрово „**ФамилииТе**“, която ще продължи и през 2017 година с представяне на други значими за културния живот фамилии: Минчеви и Солакови.

С подкрепата на Община Габрово, градът ни стана част от турнето на световноизвестния **цигулар Васко Василев**. Над 2 000 зрители се насладиха на класиката "Лебедово езеро" в изпълнение на **Държавен балет върху лед на Санкт Петербург** и останаха в плен на изключителното майсторство и грация на виртуозните фигуристи.

На базата на анализ на обществените нагласи и потребности и в стремеж за разнообразяване на предлаганите културни продукти, акцентирайки върху качествени некомерсиални събития, реализирахме концерти, театрални спектакли, филмови прожекции, от които генерирахме приход в размер на **11 506 лв.**

Наред с традиционното **популяризиране на събития**, чрез печатни рекламни материали (афиши, флаери, дупляни) и прессъобщения в медиите, използвахме възможностите, които предоставят **рекламно-информационните елементи на спирките** (16 бр.). Активно популяризирахме събития и инициативи на **лед екраните** в града. Туристически информационен център – Габрово, ежесечно издаваше **събитиен бюлетин**, който разпространяваше до културни институти, хотелиери и туроператори. Широко беше използвано интернет пространството и предимствата на социалните мрежи. За по-големите събития беше търсено медийно партньорство от местни и национални медии.

Интензивността на събитийния живот в града, реализиран от културни, спортни, образователни институции и частния бизнес, налага необходимостта от увеличаването на регламентиранияте информационни табла, а така също и от обновяване и естетизиране.

2016 - 2019 ►

Подкрепа за създаване на нови културни формати и продукти, които да се провеждат на територията на община Габрово, които надхвърлят границите на Габрово по значимост и привличане на интерес и гарантират преки и косвени икономически ползи за общността

В изпълнение на целите за превръщане на община Габрово в предпочитано място за творчески резиденции и подкрепа на създаването на нови културни формати и продукти, които да надхвърлят границите на Габрово по значимост и привличане на

интерес и да гарантират преки и косвени икономически ползи за общността беше осъществен Международен музикално-художествен пленер Габрово – **Резекне 2016**.

Пленерът се организира от латвийската акордеонистка и музикален педагог Зане Лудборжа и Община Габрово, със съдействието на Габровски камерен оркестър, ЕМО „Етър” и Художествена галерия „Христо Цокев”.

В него се включиха 43 участника - 27 от Латвия, 6 от Русия, 4 млади акордеонисти от Дряново, 2-ма млади китаристи от Габрово и квартет музиканти от Габровски камерен оркестър. В художествената част работиха студентки от Държавен академичен институт по живопис, скулптура и архитектура „И. Е. Репин” - Санкт Петербург и една габровска художничка. Резултатите от съвместната работа на музикантите и художниците беше представена пред габровска публика с впечатляваща с мащабите си изложба и респектиращ с музикално майсторство концерт.

Музикалният състав изнесе още 3 концерта в Дряново, Плевен и София. Форматът на събитието даде възможност за разширяване на културните и образователни международни връзки, създаде условия за ползотворно общуване на младежите и се превърна в ефективно средство за популяризиране на Габрово като гостоприемно и вдъхновяващо място за творческа дейност.

В продължение на седмица **АИР „Боженци” и местността Узана станаха снимачна площадка на българския игрален филм „Възвишение”**, което макар и за известно време да затрудни туристите в архитектурния резерват, беше добра възможност за реклама и източник на икономически ползи както за МАИР „Боженци” така и за туристическите обекти в резервата и на Узана.

Продължиха образователните инициативи на Габровски камерен оркестър, оркестър „Габрово”, Регионален исторически музей, ХГ „Хр. Цокев”, Регионална библиотека „Априлов – Палаузов”, ЕМО „Етър”, МАИР „Боженци”, Интерактивен музей на индустрията и активната работа с деца и младежи, за приобщаване към различните видове изкуства и традиции. Културните институти на територията на общината, Посетителски център „Узана” и Природната Академия се включиха в летните занимания, организирани от Община Габрово, като разработиха и изпълниха тематични програми, по които децата едновременно да учат и играят, да се запознаят с дейността на конкретната институция, да се превърнат за един ден самите те в творци, екскурзоводи, научни работници. Летните занимания са част от изпълнението на хоризонталните политики, заложили в Стратегията за култура 2014 - 2024 на Община Габрово.

Образованието в сферата на изкуството и културата е приоритетна област, чиито основни насоки целят запознаване и въвличане на всички социални групи в община Габрово в актуалните за България и света културни процеси.

Община Габрово стимулира както професионалното образование и допълнителна квалификация, така и неформалните образователни практики в посока на повишаване на културната информираност, формиране на публики, повишаване на

квалификацията на млади артисти, а чрез лятната занималня конкретно се стимулират и връзките между учебните заведения и културните институти.

Община Габрово и голяма част от **културните институции в града активно работиха с младежи-доброволци**. Младите хора на само участваха в дейности по популяризиране, организиране и провеждане на събития и кампании, а сами инициираха и реализираха събития, обогатяващи културния продукт на институциите.

Приобщаването на доброволците и включването им като участници в събитийния живот на общината играе важна роля за повишаване на общата им култура и естетическите им критерии, създава положителни нагласа към стойностните културни продукти, възпитава чувство на отговорност и стимулира активното им отношение към случващото се в града.

Стратегията за развитие на културата на община Габрово определя и ключовите приоритети в дейностите на общинските културни институти, насочени към създаване на разнообразни съвременни културни продукти, формиране на подкрепяща среда за културни индустрии и проекти, развитие на интегриран туристически продукт, популяризиращ марката “Габрово”- базиран на уникално културно-историческо наследство, съхранени природни дадености, богат културен и събитийен календар и иновативни атракции за съвременна интерпретация на миналото. Засилва се тенденцията на координация и партньорство между културните институции. Редица събития бяха успешно реализирани със съвместни усилия, което показва израстване на вижданията в посока на сътрудничество и общи действия в дългосрочен план. Съобразно принципа им на финансиране, бе осигурен необходимият финансов ресурс за общинските културни институти и творчески формации, с цел нормално функциониране и осъществяване на дейностите им. Регистрираният ръст в приходите на културните институти е доказателство за успешното реализиране на политиката за превръщането на културата и туризма във фактори за устойчив растеж.

2016 - 2019 ▶

Развитие на Програма Култура

За годините на функционирането си (от 2011 г.) **Програма „Култура” доказва своята целесъобразност и полза за общността**, видно от засиления интерес от страна на местните организации към обявените приоритети и възможностите за финансиране на различни културни прояви. Община Габрово показва своята готовност да отговори на различните гледни точки и потребности на публиката, отчитайки характеристиките на съвременното ни.

През 2016 г. бяха направени промени в Правилника за съфинансиране на проекти по Програма Култура от бюджета на Община Габрово. Преди изготвянето на Предложение до Общински съвет, промените бяха публично обсъдени в широк кръг от заинтересовани страни, като бяха създадени условия за дискусия по темата, коментари, мотивирани предложения, както в зала по време на обсъждането, така и в специално създадената в интернет форум-група. Голяма част от законосъобразните предложения бяха взети под внимание и приложени в новия Правилник.

С решението на Общински съвет за Програма „Култура“, беше осигурено финансиране в размер на 100 000 лева. В Първата конкурсна сесия постъпиха 25 проекта на 24 организации по три основни приоритета: „Творчески провокации в градска среда“, „Мисия публики“ и „Издания“.

11 проекта получиха съфинансиране по програмата по различните приоритети:

Приоритет „Творчески провокации в градска среда“:

1. „LandArtFestival Незабравка - в лоното на природата с творбите на изкуството“, Фондация „Заедно за демокрация и партньорство“ - съфинансиране на стойност 14 125 лв.
2. „ПроАрт: Изкуството и пространството“, Ива Пенчева - съфинансиране на стойност 12 914 лв.
3. „Арт инсталации "Котки върху покрива", Адриан Новаков - съфинансиране на стойност 14 999 лв.

Приоритет „Мисия Публики“:

1. „Бяла, спретната къщурка ... с книги най-отпред“, РБ "Априлов-Палаузов" - съфинансиране на стойност 3 870 лв.
2. „Духът на Кармен“, ДДТ "Рачо Стоянов" - съфинансиране на стойност 9 934 лв.
3. „Изкуството - докосване до божественото“, „Зелисто“ ЕООД - съфинансиране на стойност 9301.78 лв.
4. „Жива вода“, "Елмазови" ООД - съфинансиране на стойност 8 102 лв.
5. „Мисия: Театър“, Сдружение „ИМКА“ - съфинансиране на стойност 7 225.03 лв.
6. „Алтернативни форми на изкуството“, НЧ „Хр. Смирненски 1949 г.“ - съфинансиране на стойност 9 890 лв.

Приоритет „Издания“

1. „Православни храмове в Габровско“, Регионален исторически музей - съфинансиране на стойност 2 000 лв.
2. „Хуманитарен сборник "Денница", Национална Априловска гимназия - съфинансиране на стойност 1 900.80 лв.

Анализът на административните дейности, свързани с изпълнението на Програма Култура 2016 и резултатите от реализираните проекти, сочат постигане на публичност и прозрачност на процеса на разпределяне на финансовите средства, тяхното разходване и отчитане. За оценяването на проектните предложения бяха привлечени външни експерти, с което беше повишено качеството на компетентност по различните приоритети и обективността при селектиране на проектите. Върху процеса на изпълнение и отчитане беше упражнен ефективен контрол от страна на експертите от отдел „Култура и туризъм“ и отдел „Счетоводен“.

Според действащия правилник, в края на 2016 г. Община Габрово откри процедура и за Първа конкурсна сесия по Програма Култура за съфинансиране на проекти за 2017 година.

В Стратегията за култура на Община Габрово (2014 – 2024) като основен приоритет е заложено запазване, надграждане и развиване облика на Габрово като Столица на хумора и сатирата, като тази марка на града се актуализира и изпълни със съвременно и качествено съдържание. В съответствие с тази стратегическа цел, Община Габрово определи съдържателния обхват на Програма Култура за 2017 година да бъде със специален приоритет „Хуморът обича Габрово“, а тематичните области в конкурсната сесия са: „Карнавалът и града“, „Пътуване в света на комичното“ и дейност „Мобилност“. Специалният приоритет на Програмата за 2017 г. цели да осигури възможност Габрово и габровци, чрез своите творчески идеи, подходи и интерпретации, включително по темите, свързани с общеевропейските ценности и богатството на културното многообразие в Европа, да обогатят Председателството на България на Съвета на Европейския съюз през 2018 г. и да изиграят своята активна роля във формулиране на приоритетите по политиките на Съюза.

2016 - 2019 ▶

Реализиране на проекти в сферата на културните прояви в партньорство с местни и чуждестранни партньори /различни европейски програми, собствен и държавен бюджет, финансов инженеринг/

През 2016 г. интерес към Габрово като Пилотен град на културата прояви Фондация Саси от Матера (Италия) - Европейска столица на културата 2019. В партньорство с Община Габрово, Фондация Саси кандидатства с проект „Прозорци“ към фонда на Пловдив – Европейска столица на културата 2019. Реализирането на този проект през 2019 г. ще допринесе за рекламата на Габрово като дестинация за култура и туризъм. Предвиждат се директни излъчвания на ключови събития в трите града (Матера, Пловдив и Габрово), интерактивни дискусии, масирана реклама.

2016 - 2017 ▶

Активно участие в международната мрежа за култура AGENDA 21 – принос към засилване и ефективността на между ключови участници в провеждане на политика в сферата на културата, както и постигане на максимални ползи за местните общности в социален и икономически аспект

През 2016 г., като Пилотен град на културата, Габрово задълбочи партньорските отношения с Комисията по култура към Световната организация на градовете и местните власти и с европейската организация Culture Action Europe. Под ръководството на експерти от двете организации, в Габрово се проведе два семинара с местни представители от културния сектор, както и публично събитие. При тези семинари беше анализирано моментното състояние на културния живот в Габрово, силните и слаби страни, като резултатите бяха съпоставени с тези на другите градове, включени в Програмата. Основен принцип при осъществяване на идеята и

инициативните на Пилотни градове е работа в общност, намирането на общи цели и обединяването на ресурси и умения в конкретни програми и проекти.

Важна част от дейността на Габрово като Пилотен град е изработването на двугодишна Работна програмата с пилотни мерки за Габровска община и установяването на ценни международни партньорски отношения. В началото на 2017 г. програмата ще бъде готова и ще се избере основният град-партньор в рамките на инициативата.

Пилотните градове и техните добри практики са представяни в специални сесии по време на световни конгреси в цял свят, в публикации, издания, както и в онлайн пространството. Всичко това постепенно ще повишава видимостта и репутацията на Габрово като място, където се случва култура и се провежда динамична политика по отношение на нейното налагане като фактор в устойчивото развитие на града.

2016 - 2019 ▶

Използване на съвременни IT/GIS решения и приложения за популяризиране на културния продукт на Габрово – приложения за smart телефони и др.

Музей „Дом На хумора и сатирата“ реализира проект „Паметници и покемони. Дава ли Рачо Ковача десеткилометрови яйца?“, с представяне на паметниците и изкуството в градска среда чрез добавената реалност на играта Pokemon Go и анализ на възможностите за картографиране на изкуство в публично пространство чрез геолокация и добавена реалност.

2016 - 2019 ▶

Развитие на GIS слоя за културни и туристически цели с възможност за използване през smart телефони

Систематизираните данни за културната инфраструктура, реда и условията за ползване на зали, ще станат публични в административния сайт на Община Габрово и в GIS слой, с цел ефективна информираност на потенциалните ползватели. Приложението ще бъде допълнено от информация за паметниците, културно-туристическите обекти, пешеходни маршрути и др. полезна за туристите и гражданите на Габрово информация.

2016 - 2018 ▶

Развитие на общинско радио Габрово с изпълнение на мерки за постепенно преминаване към ефирно излъчване на програмата на медията

През 2016 г., с цел увеличаване възможностите за достъп до програмата на медията бе въведено **он-лайн излъчване на програмата на Общинско радио – Габрово чрез официалната електронна страница на Община Габрово**. През 2016 г. Съветът за електронни медии не е откривал процедура за провеждане на конкурс за издаване на индивидуална лицензия за осъществяване на радиодейност, чрез ползване на индивидуално определен ограничен ресурс за осъществяване на електронни съобщения, чрез налични и/или нови електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване за гр. Габрово.

ИЗВОД

През 2016 г. продължиха целенасочените действия за превръщането на културата и туризма във фактори за икономическо развитие и привличане на интерес към община Габрово като атрактивна туристическа дестинация със съхранени природни дадености, богат културен календар и потенциал за създаване на иновативни атракции.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

- 2017 ▶ Подготовка и организиране на международен идеен конкурс за изграждане на Център за съвременно изкуство
- 2017 ▶ Организиране и провеждане на културно събитие/борса, в партньорство с местни и национални организации и институции, което предоставя платформа за представяне на нови културни продукти, намиране и търсене на полезни контакти и реализиране на сделки и др. Събитието ще предостави възможност за дискусии и презентации на ключови експерти в сферата на културните индустрии и политики от страната и чужбина. Паралелно с провеждане на търговското културно изложение ще бъде предлагана интересна културна програма за широката публика
- 2016 - 2017 ▶ Разработване на концепция за маркетиране и на Габрово като гостоприемно място за творци /резиденции, копродукции, подготовка на спектакли и др./ и привлекателно за туристи и посетители, благодарение на богат и интересен културен продукт
- 2017 - 2019 ▶ Обновяване и модернизиране на сградата на Дом на културата и превръщане на пространствата му в съответствие с изискванията за провеждане на разнообразни събития и прояви /комбинирано финансиране от ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 и финансов инженеринг/
- 2018 - 2019 ▶ Поетапна реализация на комплексен проект за обновяване на Музей Дом на хумора и сатирата и възстановяване на вариететния театър в Габрово /енергийна ефективност, вътрешно преустройство, благоустрояване на външното прилежащо пространство, използване на иновативни технически и IT решения за осъвременяване и обогатяване преживяванията на туристите и посетителите и др./ОП „Региони в растеж“, собствен и/или държавен бюджет, финансов инженеринг/

ТУРИЗЪМ

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Засилване ролята на Консултативен съвет по туризъм и превръщането му в активен фактор за развитие на туризма в община Габрово

През 2016 г. съставът на Консултативен съвет по туризъм към Община Габрово бе актуализиран. През месец януари 2016 г. на свое заседание Консултативният съвет обсъди и прие Програма за развитие на туризма на територията на община Габрово през 2016 г. Във връзка с включването на Община Габрово в NECSTouR – Европейска мрежа на регионите за устойчив и конкурентноспособен туризъм бе сключено споразумение между общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново, в което се предвижда и създаването на Регионален Консултативен съвет по туризъм, който ще допълва и подпомага работата на общинския Консултативен съвет.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на активна кампания за популяризиране на Габрово като привлекателно място за отдих и забавления, като дестинация за културен, природен/планински, религиозен, спортен, фестивален, велосипеден, приключенски и други видове туризъм

През 2016 г. бяха положени усилия и за популяризирането на Габрово като част от регионален туристически продукт, както и за по-доброто позициониране на този продукт в международна среда. Изграждането и поддържането на партньорски отношения е важна стъпка в този процес.

Като член на международната мрежа за туризъм и инвестиции New Destination www.newdestinationsnetwork.com, Габрово бе представен като дестинация на всички форуми, където организацията имаше участия, най-значимите от които са в Лондон и Солун. Освен това беше представен в пет промоционални кампании на мрежата: в блога на New Destination, както и в кампаниите на социалните мрежи: Facebook, LinkedIn, Twitter и Instagram.

През 2016 г. Област Габрово официално стана член на NECSTouR – Европейска мрежа на регионите за устойчив и конкурентноспособен туризъм, а сътрудничеството между Общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново се регламентира със споразумение между четирите общини. Във връзка с това се сформира и Регионален Консултативен съвет по въпросите на туризма, а неговите функции категорично са насочени към

синхронизирани и последователни действия в посока утвърждаване и промотиране на един качествен интегриран туристически продукт. Тази стъпка е естествено продължение на реализираните дейности в рамките на проект: „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Трявна и Севлиево“.

Като Пилотен град на културата, община Габрово получава добро имиджово представяне в международна среда и бива припозната като добър партньор за провеждане на съвместни инициативи и проекти. През 2016 г. Фондация Саси от Матера (Италия), като представител на Европейска столица на културата, избра Община Габрово като такъв партньор и кандидатства с проект „Прозорци“, който ще обедини Матера, Габрово и Пловдив в обща артистична рамка през 2019 г. Осъществяването на един такъв проект би било изключителна реклама за общината чрез иновативни и нестандартни решения.

Габрово се включи в кампанията на Министерство на туризма за популяризиране на дестинации чрез билбордове. За целта, Община Габрово предостави позиции и билбордове за реклама на други градове, като дестинация Габрово ще бъде рекламирана в няколко български града.

Габровски села бяха включени в пътеводителя: „Селата в България“. През месец април излезе имиджова двуезична публикация за Габрово в сп. „Черга“. Изработена е и пусната в продажба карта на град Габрово.

Анализът на посещаемостта на културните институти и туристически обекти в Габрово през 2016 г. отчита положителна тенденция по отношение на повишен интерес на туристите към забележителностите ни. Наблюдава се общ ръст от 11,01% на броя посетители на културните институти през 2016 г. спрямо 2015 г.

Най-голямо увеличение на посещаемостта с 31.60 % бележи Интерактивен музей на индустрията, следван от ЕМО „Етър“ с 13.72 % , Музей „Дом на хумора и сатирата“ с 9,83 %, МАИР „Боженци“ с 5,84 % . Два обекта са със спад в посещаемостта през 2016 г., това са Народна астрономическа обсерватория и планетариум с 12,91% и Национален музей на образованието с 6.06%.

Данните, отразяващи туристическата активност през 2016 г. при местата за настаняване, също бележат положителни тенденции. Общият брой туристи, пренощували на територията на община Габрово през 2016 г., е 51 575, а общият брой нощувки е 108 061, като статистиката отбелязва ръст в броя на туристите спрямо 2015 г. с 11,86 %. Положителна тенденция се наблюдава и в увеличаване броя на нощувките с 21,19 %. Този ръст се свързва с наличието на специализирани програми и пакети: оздравителен туризъм; зелени и бели училища; събитийен туризъм и др.

По показател съотношение на българи и чужденци се откроява друга положителна тенденция, а именно ръст на вътрешния туризъм с 13.84%. В това отношение, община Габрово се нарежда на едно от челните места в България, като средният ръст за

страната е 5,8%. Лек спад от 0,93 % има при чужденците, пренощували на територията на община Габрово.

Месеците с най-изявена туристическа активност при местата за настаняване, са май, юни, юли и септември. С най-голям ръст спрямо миналата година е месец септември. Този факт се свързва със струпването на почивни дни във връзка с националните празници, както и провеждането на едно от знаковите за община Габрово събития - Международен панаир на занаятите в ЕМО Етър, който тази година събра рекорден брой посетители: 14 534.

Данните, отразяващи туристическата активност при местата за настаняване към ЕМО Етър и МАИР Боженци, посочват тенденция към ръст в боря на нощувките и спад при броя туристи през 2016 г. спрямо 2015 г. Като положителна тенденция и ценен ресурс се приема наличието на специфични тематични туристически продукти, които привличат различни таргети от гости и туроператори. Добър пример в това отношение са събития от ранга на Карнавал на хумора и сатирата, Международен панаир на занаятите, образователните продукти на Детска природна академия, ЕМО Етър, предлагането на пакети от типа „Училище за вълшебници“, зелени и бели училища, оздравителни програми, конференции и др. Наличието на подобни продукти създава устойчив профил на дестинацията, поставяйки я в ранга на „Най-добра дестинация за...“, а този факт позволява да се мисли и работи за развитие на специализиран туризъм. Умелото съчетаване на културни и природни ресурси, традиции и занаяти, възможности за зимен и летен туризъм, уникалния бранд на габровския хумор в добри продукти извежда именно такъв специфичен фокус и имидж на дестинацията в туристическото предлагане.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за организиране и провеждане на национални и международни събития /спортни, музикални, екологични и др./, с цел привличане на туристи и посетители

Някои основни събития през 2016 г., даващи отражение върху туристическата активност и разнообразяването на местния туристически продукт:

Културен и фестивален туризъм	Фестивал на хумора и сатирата Международен панаир на занаятите Национални чествания по случай 3 март Международен фестивал на илюзионното изкуство - Магична среща „Златна котка“ Национален фестивал "Песни в полите на Балкана"-с. Жълтеш Надиграване по терлици „Незабравка“
Конференции и тематични срещи	Първия национален панаир на музейната книга в ЕМО „Етър“

	<p>Четвърта национална среща „Съхраняването на националната идентичност и музеите в България като част от устойчивото развитие“</p> <p>Регионален културен форум „Новите културни продукти и възможностите за тяхното финансиране на местно ниво“ - РСО „Централна Стара планина“ и МАИР „Боженци“.</p> <p>Научна конференция „Старопланинският регион в историята на българските земи и развитието на културния туризъм“ (РИМ-Габрово)</p> <p>Inovation camp - Габрово</p> <p>Научни конференции на Технически Университет – Габрово. Най-мащабната е Международната конференция UNITECH.</p>
Национални ученически олимпиади	<p>Национална олимпиада по английски език</p> <p>Национално многоезично състезание</p>
Спорт	Международен баскетболен камп

2016 - 2019 ►

Засилване на сътрудничество с национални и чуждестранни туроператори, с цел привличане на туристи, които да прекарват повече време на територията на общината, като по този начин се създават ползи и за местната икономика. Разработване и предлагане на тематични маршрути за различни целеви групи туристи, подходящи в различните сезони /Туристически информационен център;/ организиране на журналистически турове и турове за туроператори

През месец май 2016 г. община Габрово посрещна туроператори от цяла България в информационния опознавателен двудневен тур. По време на събитието, освен програмата с работни визити, бе организирана среща на местния туристически бизнес с туроператорите, на които бяха представени разнообразните възможности за туризъм в Габрово и селата на територията на общината, както и в Узана.

През месец април Община Габрово взе участие в Международна среща туризъм в Пловдив, където бяха осъществени контакти с български и чуждестранни туроператори по време на планираните бизнес срещи.

През месец октомври Община Габрово взе участие с презентация и информационен щанд по време на бизнес срещите с туроператори в годишната среща на АБТА (Асоциация на българските туроператори и туристически агенти) в Троян.

През месец май Община Габрово посрещна швейцарски журналисти, които отразиха туристическите ресурси на дестинация Габрово и дадоха положителни отзиви в публикациите си в четири водещи швейцарски издания: Je Pars, La Liberté, L'Événement synodical и 24 heures.

Също през месец май представител на популярния американски блог за туризъм <http://bucketlistpublications.org/> посети Габрово, след което препоръча в публикуваната си програма Габрово като добро място за туризъм и насочи

вниманието на читателите не само към забележителностите, но и към събитийния живот в града, както и към местната гастрономия.

През изминалата година бяха положени усилия за интегрирането на местния туристически бизнес в посока съвместна работа в мрежа и подобряване на подготовката на работещите в сферата на туризма.

В началото на месец декември се проведе семинар за собствениците на места за настаняване, на който взеха участие 22 представители. Освен представените полезни за работата им теми и насоки, габровските собственици на места за настаняване установиха ценен контакт помежду си и осъзнаха необходимостта от фокус срещи и работа в мрежа. По време на семинара бе осъществена и онлайн връзка с френски департамент по туризъм в Монпелие и най-голямата асоциация за къщи за гости и семейни хотели във Франция. Част от идеята на подобни семинари е изграждане на умение за участие в общи продукти, за достигане до определени туроператори, осъществяване на обмяна на опит, обсъждане на нови тематични маршрути и др.

2016 - 2019 ▶

Участие на Община Габрово в международни, регионални и национални форуми, борси и изложения

Община Габрово взе участие в следните туристически изложения и събития:

- ✓ Информационен тур за туроператори в Габрово. Организатор: Община Габрово
- ✓ Международна туристическа борса "Ваканция и спа", София – февруари 2016 г.
- ✓ Международна туристическа борса "Културен туризъм", Велико Търново – април 2016 г.
- ✓ Туристическо изложение „Уикенд-туризъм”, Русе – май 2016 г.
- ✓ Международна среща туризъм в Пловдив, април 2016 г.
- ✓ Годишна работна среща на АБТА (Асоциация на българските туристически агенции), Троян, октомври 2016 г.
- ✓ Участие в Международно изложение туризъм в Логано, Швейцария (чрез участието на представители на М ДХС и ЕМО Етър).

2016 - 2019 ▶

Развитие на Туристически информационен център - Габрово като ключово информационно и координационно звено за устойчиво развитие на туризъм /провеждане на кампании, специализирани обучения за хотелиери и ресторантьори; разработване на идеи за пакет от рекламни материали (аудио, видео, интернет и др.), реклама на Габрово в други градове, продажба на сувенири и др./

През 2016 г. информационното обслужване на туристите се организира и координира от Туристически информационен център (ТИЦ) – Габрово. В информационната структура влизат още Посетителски информационен център – Узана, както и информационните центрове, функциониращи в ЕМО Етър и МАИР

Боженци. Основните дейности на ТИЦ през 2016 г. бяха насочени предимно към: информационно обслужване, онлайн информационна и рекламна дейност (поддържането на сайтовете www.visit.gabrovo.bg и www.gocenter.bg); организиране на информационни и тематични срещи с туроператори, журналисти, представители на туристическия бранш; оказване на съдействие на собственици на места за настаняване; поддържане на партньорски отношения с представители на туристическия бранш; разработване на тематични програми; промотиране на събитийния календар чрез рекламни клипове, електронен бюлетин, визии за печатни материали и др.

Административните функции са пряко свързани с изискваните от Закона за туризма Справки декларации и тяхното обобщаване в регистър, както и с периодичното водене на статистическа информация. Изпълнението на дейностите, заложиени в годишната програма за развитие на туризма на територията на община Габрово, също са ангажимент на работещите в ТИЦ-Габрово.

Допълнителна функция на центъра е продажба на сувенирни артикули. Обмисля се разширяване на функциите и ангажиментите на ТИЦ-Габрово, в това отношение неговото развитие в билетен център е една добра възможност, която би дала и повече функционалност.

2016 - 2019 ▶

Популяризиране на Узана като място за природен, спортен, фестивален и приключенски туризъм, посредством подкрепа за организиране на различни събития през цялата година. Формиране на устойчиво партньорство с фондация Биоразнообразие, с цел развитие на детски и младежки инициативи в детската природна академия, създадена в Посетителски информационен център Узана.

През месец януари министърът на туризма Николина Ангелкова посети община Габрово и участва в среща-дискусия с представители на местната власт и туристическия бранш. Сред темите, които бяха обсъждани, са възможностите за развитие на целогодишен туризъм в региона и създаването на условия за привличане на повече инвестиции в сектора. Местността Узана бе включена в инвестиционна карта в областта на туризма на Министерството на туризма.

През 2016 г. популяризирането на Узана бе тясно свързано с дейността на новосъздадената Детска природна академия и партньорството на Община Габрово с Българска фондация "Биоразнообразие", което през 2016 г. продължи успешно. Създадената Детска природна академия функционира целогодишно, а екипът положи усилия за промотиране и добро имиджово позициониране на академията като специфичен и иновативен туристически и образователен продукт. Разработен е бизнес план за развитието на академията. През 2016 г. са реализирани и първите организирани събития, сред които първия детски летен лагер, студентски летен лагер с лекции и работилници, обучителен семинар за природни интерпретатори, занимания за деца през междусрочната и пролетната ваканции и др.

2016 - 2019 ▶

Разработване на туристически GIS слой с нанасяне на актуална информация за наличните туристически обекти на територията на общината, както и приложения за smart телефони, предлагащи разнообразна и полезна информация за туристи /маршрути, събития и др./

През 2016 г. започна разработката на ГИС приложение в сектор туризъм, което ще предоставя информация за забележителности, културни маршрути, екопътеки и места за настаняване. Туристическият портал на Габрово www.visit.gabrovo.bg, неговата фейсбук страница, както и разработения регионален туристически сайт www.gocenter.bg (с вариант на приложение за smart телефони) се поддържат с актуална информация от екипа на Туристически информационен център – Габрово.

ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2016 - 2018 ▶

Подготовка и реализиране на интегриран проект за развитие на местност Градище с подкрепата на ОП „Региони в растеж“

В резултат на предприети действия, беше променен статутът в частта граници и режими за опазване на недвижимата културна ценност „Късноантична и ранновизантийска крепост“, разположена в местност Градище, гр. Габрово. През 2017 г. предстоят археологически дейности и научно обследване на терена.

ИЗВОД

През 2016 г. усилията бяха популяризиране на Габрово като интересна туристическа дестинация, като основен фокус беше отделен за активна работа с туроператори и организиране на информационни турове.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2017 ▶

Подобряване на условията за паркиране на ЕМО Етър

2017 ▶

Концесиониране на част от къщите за гости в Боженци

2016

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

2016 - 2019 ▶

Подобряване на инфраструктурата в АИР Боженци

2016 - 2019 ▶

Развитие на Узана чрез поетапно реализиране на Подробния устройствен план за курортния комплекс – развитие на публичната инфраструктура в местността /довеждане на вода, изграждане на комуникации и др./; привличане на инвеститори; поетапно реализиране на имоти в местността

2016 - 2017 ▶

Привличане на инвеститор/и за изграждане/модернизиране на хотел, който отговаря на изисквания за провеждане на международни събития и привличане на туристи от цял свят /4,5 звезди/

ИНФРАСТРУКТУРА, ГРАДОУСТРОЙСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ**ЧИСТА, ЗЕЛЕНА И ЕКОЛОГИЧНА СРЕДА В ГРАДА И СЕЛАТА****МЕРКИ**

2017 - 2019 ▶

Подобряване на екологичната инфраструктура посредством инвестиции в сектор води и отпадъци:

- ▶ **Инвестиции в допълнителни инсталации за разделно събиране и оползотворяване на отпадъците в Регионално депо за управление на неопасни отпадъци;**

През периода 2015г. – 2016г., за нуждите на Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово са направени инвестиции, които не са пряко свързани с разделното събиране на отпадъците, но имат отношение за нормалното функциониране на вече изградената система за управление на отпадъците. Закупени са: дизел-генератор за аварийно захранване на стойност – 26 700,00 лв.; цистерна за дизелово гориво, с цел обезпечаване нуждите на техниката и съоръженията, на стойност - 14 626,00 лв.; лабораторно оборудване на стойност 24 790,00 лв., необходимо за извършване на собствен мониторинг съгласно изискванията по Комплексно разрешително; камион-самосвал с допълнително оборудване за зимно поддържане на стойност – 82 777,00 лв.; гребло за зимно поддържане - прикачен инвентар към челен товарач на стойност – 1 140,00лв. Общата стойност на направените инвестиции е в размер на 150 033,00 лева без ДДС

- ▶ **Засилване на мерките за недопускане образуване на нерегламентирани сметища на територията на общината;**

Продължи практиката, наложена през последните две години, при която със съдействието на ОП „Благоустройство” и РДНО бяха извозвани безплатно всички видове отпадъци от домакинствата, които не могат да се изхвърлят в съдовете за битови отпадъци. По предварително изготвен график, направен обществено достояние, в отделните дни от седмицата се извозват треви и клони, едрогабаритни отпадъци (мебели и др.), дребен строителен отпадък – до 2 куб. м. Продължаването на тази практика, постепенно дава отражение върху намаляване броя и обема на нерегламентираните сметища. Наред с това своя принос има и традиционната кампания по пролетното почистване на града. Като превантивна мярка служителите

от Общински инспекторат, при изпълнение на ежедневните си задължение, наблюдават обектите, където се извършва или е извършен ремонт, в следствие на който са генерирани строителни отпадъци. На лицата, чиито ангажимент е да премахнат отпадъците се съставя протокол с предписание, на база на което те са длъжни да ги извозят до определените за целта места, след което да предоставят в Община Габрово документ, доказващ това.

През 2016 г. бяха извършени огледи от комисия, назначена със Заповед на Кмета на община Габрово, като локализираните 5 сметища и микросметища бяха почистени със специализирана техника от ОП „Благоустрояване“ – Габрово.

► **Изпълнение на комплекс от мерки за поощряване на разделното събиране на битови отпадъци в града и селата;**

През 2016 г. съгласно договора с Екобулпак АД, е обновена системата за разделно събиране на отпадъци за град Габрово – доставени и разположени на определените места са 125 бр. нови контейнери тип „иглу“ с обем 1700 л. за разделно събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и 125 бр. зелени контейнери за разделно събиране на стъклени опаковки тип „иглу“ с обем 1700 л. Продължава въведения през 2015 г. двуконтейнерен модел, включващ разполагането на двойка контейнери „суха фракция“ и „мокра фракция“ за разделното събиране на битовите отпадъци в община Габрово на ниво домакинства. През 2016 г. ОП „Благоустрояване“ е закупи нови 600 бр. съдове за „суха фракция“

2016 - 2019 ►

Реализиране на мерки за подобряване качеството на дейностите по сметосъбиране и снегопочистване в града и селата, чрез непрекъснато обновяване и обогатяване на машинния и транспортен парк на ОП Благоустрояване

През 2016г. за нуждите на ОП „Благоустрояване“ са закупени:

- 5 сметосъбиращи и сметоизвозващи камиони, тип вариопреса (1 бр. с обем 12-14 м³, 3 бр. с обем 16-18 м³, 1 бр. с обем 20-22 м³);
- 1 нова специализирана почистваща машина за растителни и битови отпадъци;
- 2 камиони Унимог със зимно оборудване за почистване на улиците от сняг и насипване със сол и пясък против залежаване, както и оборудване за метене и измиване на улиците от дребни отпадъци, паднали листа и прахови частици в градска среда през летния сезон.

2016 - 2019 ►

Реализиране на устойчиви мерки за качествено подобряване на зелената инфраструктура на територията на Габрово:

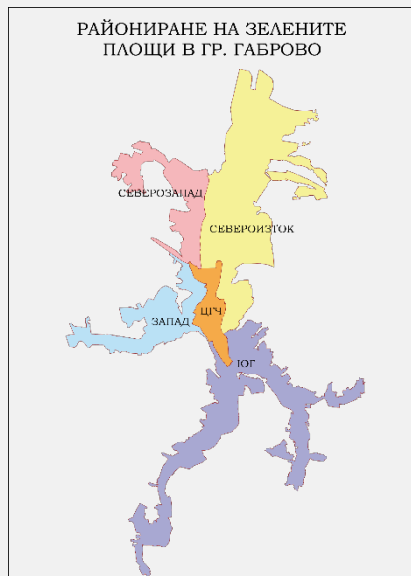
► **Разработване и приемане на Стратегия за развитие и управление на зелената инфраструктура на територията на град Габрово 2017 – 2023**

През 2016 г. в рамките на проект „Цветен град“ се работи активно по изготвяне на Стратегия за развитието на зелената инфраструктура на гр. Габрово 2017-2023, която

ще съдържа анализ на текущото състояние на зелената система на града и визия за бъдещото ѝ развитие, включително за общинско звено „Озеленяване“.

► **Разделяне на града на зони и приоритизиране на дейностите спрямо категорията на съответната територия**

След изпълнението на инфраструктурни проекти, част от които засягащи изграждането на нови или реконструирането и благоустрояването на съществуващи зелени площи, за широко обществено ползване, и междублокови пространства, се наложи по-интензивно поддържане на тези зони. С цел повишаване на честотата, качеството и категорията на поддържане на зелените площи в града, както и увеличаване на количеството на обслужваните зелени площи, през 2016 г. Общинско звено „Озеленяване“ изготви ново разделение на районите на поддържане в гр. Габрово – Централна градска част, район Североизток, район Северозапад, район Запад, район Юг. До момента поддържането на зелените площи в града беше разделено на три зони – Север, Център и Юг.

За обслужването на всеки от петте нови района, е обособена отделна група, което позволява по-доброто познаване на проблемите във всяка зона и своевременното им решаване.

► **Увеличаване на техническите и човешки ресурси в звено Озеленяване с оглед оптимално изпълнение на конкретни задачи за поддържане и развитие на зелената градска среда**

Увеличаването на човешките ресурси е продиктувано от новото райониране – всяка от работните групи се състои от 5-7 човека /в зависимост от района/ и е оборудвана със съответната техника, ръчен инвентар, работно облекло, лични предпазни средства и превозни средства. Освен групите по райони, са обособени още три – група „Цветя“, група „Поддържане и ремонт на детски съоръжения, паркова мебел и поливни системи“, група „Поддържане на дървесна растителност“. Увеличаването на числения състав на звено „Озеленяване“ (от 21 щ.бр. през 2015 г. на 44 щ.бр. през 2016 г.) доведе и до увеличаване на средствата за закупуване на техника и оборудване. За качествено изпълнение на функциите на звеното, беше закупена градинска техника, както и три превозни средства и камион.

► **Изграждане на поливни системи, включително и изпълнение на сондажи за поддържане на публични пространства /паркови и алейни площи, детски площадки, цветни акценти, междублокови пространства/**

През 2016 г. бяха изградени поливни системи в зелените зони на кръговото кръстовище пред Консултативна поликлиника и в част от зелената площ между ул.

„Брянска“ и ул. Емануил Манолов“. Частично изградена е и поливната система в парк „Маркотея“.

▶ **Паспортизация на зелената инфраструктура на Габрово и поддържане на GIS слой с публичен и административен модул**

В рамките на проект „Цветен град“, е изградена гео-пространствена специализирана система, базирана върху Географската информационна система на Община Габрово в помощ на общинско звено „Озеленяване“, което отговаря за зелената инфраструктура в града. Разработеният ГИС модел е пилотен за града и обхваща 3-те зони, на които е направена паспортизация. Той включва набор от инструменти за оптимизиране на управлението на елементите и дейностите, предоставяни от звеното при ефективната грижа за парковете и зелените площи на територията на гр. Габрово. ГИС съдържа публичен модул, ориентиран към гражданите и модул за администриране и управление на информацията.

По модела на направената пилотна паспортизация на дълготрайна декоративна растителност по проекта „Цветен град“, през 2016 г. беше сключен договор за картотекиране на дървесна растителност на територията на гр. Габрово. Заснети и описани с основните им биометрични показатели, са дърветата по основните булеварди и улици, както и в част от зелените площи.

▶ **Провеждане на ежегодни кампании с населението за благоустрояване и създаване на цветни пространства пред домовете и в жилищните квартали**

В рамките на проект „Цветен град“, на 25 юни 2016 г. се проведе цветна кампания, включваща млади хора и жители на жилищни квартали, които съвместно работиха и твориха. Младежи-доброволци от младежките организации на Габрово информираха гражданите за предстоящата инициатива по облагородяване и озеленяване на межублокови пространства, като раздадоха информационни флаери и рекламни материали, разлепиха плакати. Дейност Доброволческа „Цветна кампания“ се проведе в южната част на града. Жителите на кварталите засадиха декоративни дръвчета, храсти и цветя в пространствата около домовете си, осигурени рамките на проекта.

▶ **Надграждане на доброто партньорство, създадено между побратимените градове Тун и Габрово, в сферата на поддържането и развитието на зелената инфраструктура**

Целта на проект „Цветен град“ е осигуряване бъдеща устойчивост на активно функциониращото българо-швейцарско партньорство. През 2016 г. са осъществени 2 посещения на швейцарски експерти за наблюдение и експертна подкрепа на дейността на общинско звено „Озеленяване“, включително специалисти със специфични умения, които споделиха своя опит (алпийски способ на поддържане на дървета).

БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА УЛИЧНАТА МРЕЖА

2016 - 2019 ►

Община Габрово ще продължи ежегодното изпълнение на мерки, свързани както с основен ремонт на улиците, така и с текущ ремонт, като приоритет ще се дава на възможностите за устойчиво и комплексно решаване на проблеми, което в зависимост от конкретната ситуация ще включва и изпълнение на ВиК инфраструктура и др. съоръжения

През 2016 г. завърши ремонта на ул. Ю.Венелин (част от Републикански път I-5) – положена бе общо 7100 м² асфалтова настилка. Водопроводът по улицата е подменен от ВиК - Габрово. В рамките на целия участък са изпълнени: ревизия на съществуващата отводнителна система, пренареждане на съществуващи гранитни бордюри, подмяна на бетонови бордюри, цялостен ремонт на тротоарната настилка, рехабилитация на пътното платно по цялата дължина на улицата и полагане на хоризонтална маркировка;

В рамките на текущия ремонт на уличната мрежа бяха положени общо 9 314 м² асфалтова настилка:

- ✓ След подмяна на водопровода от ВиК дружеството, беше извършен цялостен ремонт на ул. Радост в участъка от ул. Прилеп до ул. Марек, вкл. ул. Прилеп; участък от ул. Хан Аспарух и ул. Малуша;
- ✓ Ремонтирание (изкърпване) на най-проблемните участъци от улици Ген. Николов, Проиновска, Искър, ул. Поп Андрей, Н.Войновски;
- ✓ Ремонтирание (изкърпване) на най-проблемните участъци от улици: в кв. Недевци – ул. Брегът, ул.Слънчев бряг, ул.Борушица, ул.Рачев кладенец, ул.Бръшлян, ул.Узана, ул.Тополите, ул. Спасета
- ✓ в кв. Дядо Дянко и Хаджи Цонев мост – ул. Доспат, ул. Балкан (към ф-ма Меркурий), ул. Камчия, подходи към блокове (Мазалат, Орлово гнездо, Ком) на бул.Трети март

През 2016 г. беше извършено укрепване на следните участъци: ул. Прогрес (подпорна стена); ул. Иван Калпазанов (подпорна стена); ул. Светлина, кв. Етъра (подпорна стена); ул. Веселие (подпорна стена); участък от ул. Поп Андрей; участък от ул. Пролет. Укрепване и възстановяване на пропадане на участък от улична мрежа – бул. Трети март.

2016 - 2019 ►

Продължаване на инвестиции към изграждане на нови улици и нови пътни връзки в градската част, създаване и поддържане на привлекателна и екологична градска среда, с оглед подобряване организацията на движението и повишаване качеството на жизнената и архитектурна среда. За целта, основно, ще се разчита на собствен и външен финансов ресурс /ОП „Региони в растеж“ 2014-2020/:

- ▶ Благоустрояване на зоната на колелото в близост до ДКЦ II, междублоковите пространства, прилежащите улици
- ▶ Благоустрояване на парка на Колелото
- ▶ Изграждане на кръгово кръстовище на Шиваров мост и благоустрояване на междублоковите пространства
- ▶ Изграждане на Източна улица и реконструкция на тунел под пазара

В началото на 2016 г. Община Габрово сключи споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството за реализиране на Инвестиционна програма за реализация на приоритетни проекти от Интегрирания план за градско възстановяване и развитие /ИПГВР/ на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014 - 2020. Инвестиционната програма е на обща стойност 31 528 804,73 лв., като безвъзмездната финансова помощ, която Габрово ще получи, е 25 739 640,08 лв. Програмата включва списък с пет основни и пет резервни проектни предложения, които е предвидено да бъдат реализирани до 2023 г. Проектите са в сферата на подобряване на градската среда, образователната, социалната и културната инфраструктура, мерки за въвеждане на интегриран градски транспорт и енергийна ефективност.

Като елемент на Инвестиционната програма започна изпълнението на проект „Габрово – инвестиции за изграждане на съвременна градска среда“, финансиран по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, на обща стойност 11 162 347,68 лв., (7 721 892 лв. – безвъзмездна финансова помощ и 3 440 455,68 лв. – съфинансиране от Община Габрово). Стойността на строителните договори е 10 782 523,16 лв. Проектът обхваща благоустрояване на зоната на колелото в близост до ДКЦ II и междублоковите пространства, рехабилитация на прилежащите улици, включително централния кръг на съществуващото кръгово кръстовище, благоустрояване на парка на Колелото, изграждане на кръгово кръстовище при Шиваров мост и благоустрояване на междублоковите пространства, изграждане на Източна улица и реконструкция на тунел под пазара.

До момента по обект „Благоустрояване на парк „Колелото“ и прилежащи квартални пространства“ е изградена нова дъждовна канализация от бул. „Христо Смирненски“ по ул. „Антим I“ до кръстовището при Пожарната. По улиците „Аврам Гачев“ и „Христо Конкилев“ е изпълнена дъждовна канализация и подземна елеткроинфраструктура, подменени са бордюрите и част от тротоарните настилки, оформени са нови паркинги. В самия парк е започнало полагането на бордюри и настилки, кабелни трасета за парково осветление и конструкции за нов фонтан.

Напредъкът на обект „Благоустрояване на част от ЦГЧ на Габрово и реконструкция на кръстовище „Шиваров мост““ включва изграждане на подпорна стена, нова дъждовна канализация и изместване на електрически мрежи, нови трасета за улично осветление. Спирката на бул. „Априлов“ е реконструирана в джоб, демонтирани са

старите стълбове за улично осветление, готови са тротоарите, монтира се ново улично осветление.

Изграждането на част от Източна градска улица протича в два участъка. В района от Областната дирекция на МВР до Здравната каса е заустена нова отводнителна система на цялата улица и тунела, завършено е премостването на водосток. В участъка от Здравната каса до Гунин кладенец е изкопано за навлизане в ската над ул. „Марин Дринов“, която се уширява, започнало е изграждане на подпорни стени и нови тръбни мрежи за електрически кабели.

Изграждане на кръгово кръстовище в зоната на ул. Лазурна и благоустрояване на прилежащите пространства

В края на 2016г е завършено изграждането на кръгово кръстовище в кв. Младост. Изпълнени са: ново улично осветление, кабелни трасета за видеонаблюдение, нови бордюри и тротоарни настилки, нова асфалтова настилка. Монтирани са предпазни парапети, насочващи пешеходното движение към регламентираните за пресичане места. Поставена е нова вертикална сигнализация с пътни знаци и е положена хоризонтална маркировка.

Благоустрояване на комплекс Христо Ботев

Обектът преходен 2016/2017 г. Подменени са всички водопроводи от ВиК дружеството. През 2016 г. е изпълнена рехабилитация на настилките по цялата дължина на улици: Преслав, Ивайло, Ал.Стамболийски, Патриарх Евтимий. Извършена е подмяна на бордюри по ул. Ивайло и ул. Ал.Стамболийски. В участъка на ул. Христо Ботев /от ул.Ивайло до ул.Орловска/ е изградено малко кръгово кръстовище. По рехабилитираните улици в комплекса са положени общо по– 10 062 м² асфалтова настилка.

През 2017г. предстои да бъдат рехабилитирани настилките по ул. Сан Стефано и ул.Васил Левски.

Изграждане на пешеходен мост над р. Янтра

Обектът е преходен 2016/2017. През 2016г. е изпълнена част конструктивна - устоите на моста, наклонените стълбове и връхната конструкция. През 2017г. предстои да бъдат завършени останалите видове работи, предвидени в проекта - връзка с ул. Аврам Гачев /рампа/, ВиК съоръжения, осветление, настилки и облицовки от естествени материали, парапети, декоративни елементи, озеленяване и градско оборудване.

Изграждане на детски, спортни и фитнес площадки и игрища в подходящи терени в рамките на града

Със средства от бюджета на Община Габрово през 2016 г. бяха изградени една детска и спортна площадка в кв. Русевци и два нови детски къта в кв. Стефановци и кв. Войново.

През 2016 г. е подготвен и подаден за оценка още един проект от инвестиционната програма, обхващащ мерки за подобряване на градската среда - проект „Развитие на устойчив градски транспорт на град Габрово“, който включва изграждане на уширителен джоб на спирката на ул. Юрий Венелин, благоустрояване на пешеходните подлези в зоните на Музей Дом на хумора и сатирата и Автогара Габрово и изграждане на достъпна архитектурна среда, посредством монтиране на асансьори, благоустрояване на прилежащите пространства, както и реконструкция на пътно кръстовище и предгаров площад. Благоустройствените дейности са на стойност от 3 137 760 лв. и се очаква да започнат през 2017 г.

През 2016 г. беше изготвен работен проект за благоустрояване на кв. Трендафил 1, с цел създаване на необходимата проектна документация за бъдещо подобряване на градската среда в зоната на квартала чрез рехабилитация и благоустрояване.

2016 - 2019 ▶

Мерки за устойчивост на изградената улична мрежа; разработване на GIS базирано приложение с възможности за съхраняване на динамични данни и генериране на справки

Във връзка с обновяване на инфраструктурата и подземните комуникации в гр. Габрово, са извършени проучвателни процедури по подадени от граждани и фирми в Община Габрово искания за разкопаване на улични настилки, тротоари и озеленени площи при изпълнение на СМР за подземни инженерни мрежи и съоръжения (съгласно реда и условията на Наредба №2 За използване и опазване на улиците, тротоарите, площадите, пътищата, мостовете, подлезите, парковете, лесопарковете и уличните насаждения на територията на Община Габрово/ и са издадени 41 бр. Разрешения за ракопаване.

През 2016 г. продължи изграждането на подземна тръбна мрежа за телекомуникационни кабели /по одобрена специализирана схема/, от Уникс – ЕООД, „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД, „Булсатком“ ЕАД и „Цифрови Системи“ ООД.

Продължи и разширяването на газоснабдителната мрежа в гр. Габрово, като се изградиха нови газоразпределителни клонове от Ситигаз България ЕАД.

При реализацията на тези инвестиционни проекти, изграждане на нови отклонения, както и при отстраняване на възникнали аварии и извършване на ремонти по техническата мрежа на експлоатационните дружества - ВиК, Енерго-про мрежи, ТЕЦ и БТК, неминуемо се засяга изградената общинска инфраструктура – улични, тротоарни настилки и зелени площи. Община Габрово полага значителни усилия и упражнява необходимия контрол по изпълнението на строителните дейности за своевременното и качествено възстановяване на засегнатите участъци.

Поддържа се Регистър на издадените Разрешения за разкопаване, в който се отразява състоянието на прокопаните участъци по отношение на сроковете за възстановяване на настилките, както и изпитателните и гаранционните срокове.

УЛИЦИ В СЕЛАТА

2016 - 2019 ▶

Поетапно подобряване на уличната мрежа в селата и изпълнение на различни благоустройствени мероприятия (изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, изкърпване и преасфалтиране на настилки).

През 2016 г. са изпълнени основно обекти, финансирани от Междуведомствената комисия по възстановяване и подпомагане (за наводненията от 28-29.072014 г.) на два транша. Основните дейности са укрепвания на различни пътни участъци (подпорни стени, водостоци), възстановяване на разрушени улици (настилки, отводняване). Общо 31 239 м² улици са възстановени в селата след наводненията – Изпълнените обекти са:

- ✓ Аварийно укрепване на 5 обекта в с. Стоевци (изграждане на подпорни стени, водостоци, възстановяване разрушени улици) - 2 998 м²
- ✓ Аварийно укрепване на 2 обекта в с. Стойчевци (възстановяване мост, подпорни стени, водостоци) – 9 121 м² в Гъбене и 5 035 м² в с. Музга
- ✓ Аварийно укрепване на общински път с. Богданчовци (възстановяване на подпорна стена)
- ✓ Аварийно укрепване на ул. Лазаровска и Киревска в с. Новаковци (изграждане на подпорни стени)
- ✓ Аварийно укрепване на общински път м/у кв. 12, 14 и 19 с. Армени (изграждане на подпорна стена)
- ✓ Аварийно укрепване на 2 пасарелки с. Враниловци
- ✓ Аварийно укрепване на пасарелка с. Гъбене
- ✓ Аварийно укрепване на скат при вток на мост и два броя пасарелки в с. Музга –
- ✓ Аварийно укрепване на улица в с. Живко(подпорна стена)
- ✓ Аварийно укрепване на улица към гробище с. Трънето (подпорна стена)
- ✓ Възстановяване на разрушени улици в с. Стоевци (настилки, отводняване)
- ✓ Възстановяване на разрушени улици с. Гъбене и с. Музга (настилки, отводняване)
- ✓ Възстановяване на разрушени улици с. Новаковци и с. Трънето (настилки, отводняване) - 8 037 м² в с. Новаковци и 1 996 м². в Трънето
- ✓ Възстановяване на общински път Богданчовци – Генчевци (настилки, отводняване) - 4052 м²

ОБЩИНСКА ПЪТНА МРЕЖА

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на дейности за поддържане на общинска пътна мрежа - изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, изкърпване и преасфалтиране на настилки.

През 2016 г. са изпълнени ремонтни дейности по пътни участъци от GAB 1018/ Габрово-Киевци; GAB 1080/ Негенци- Йовчевци; GAB 2037/ Жълтеш-Стефаново-Борики; GAB 3008/ Новаковци-Драгановци; GAB 3071 Борското; GAB 3076/ Мечковица-Пъртевци-Геновци, вкл. укрепването на пропадналия участък от пътя на км 0+100. Изпълнени са основни видове дейности на участъци: изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, подсилване и заздравяване на пътната основа и уширяване на пътното платно, изкърпване и цялостно преасфалтиране на настилки, укрепване и ремонт на съществуващи подпорни стени. По общинската пътна мрежа са положени общо 16 095 м² асфалтова настилка, в т.ч.: GAB 1018/ Габрово-Киевци – 5371 м²; GAB3071 Борското – 1 830 м²; GAB 3008/ Новаковци-Драгановци; - 4 209 м²; GAB 1080/ Негенци - Йовчевци – 1 364 м²; GAB 2037/ Жълтеш-Стефаново-Борики – 2 701 м²; GAB 3076/ Мечковица-Пъртевци-Геновци – 620 м².

ЦЕНТРАЛНА ГРАДСКА ЧАСТ

2016 - 2017 ▶

Избор на архитектурно решение за осъвременяване на административния център на Габрово посредством - подобряване на градската среда, изграждане на връзка между историческите дадености и въвеждане на нови съвременни архитектурни.

Провеждането на конкурс за архитектурно-художествено оформление на административния център на Габрово отпадна от инвестиционната програма за 2016г., предвид необходимостта от някои предварителни действия – препогребване на урните от Паметника-костница в Централен гробищен парк, чрез изграждане на подходяща гробница. Това условие е необходимо във връзка с трайно установяване на статута на паметника и възможностите за интервенции в него. Проведеният през 2010 г. конкурс имаше за цел изясняване на възможностите, които предлага пространството на административния център. Въз основа предложените идейни проекти и тяхното широко обсъждане, ще се конкретизират изискванията към новия конкурс.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на облика на ЦГЧ и широк център ще се работи за реализиране на инвестиции чрез:

- ▶ **Изработване на механизъм от страна на администрацията за задължаване на собствениците на сграден фонд в ЦГЧ да поддържат сградите, включително и фасадите в добър вид**

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради /НПЕЕМЖС/ предлага механизъм за безвъзмездно обновяване на значителна част от сградния фонд в Габрово. През 2016 г. усилията на администрацията бяха насочени за подпомагане на максимален брой собственици за подготовка на необходимите документи за участие в програмата, за да бъдат обновени максимален брой, допустими сгради.

За сградите, които не отговарят на критериите на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради /НПЕЕМЖС/, през 2016 г. бяха връчени индивидуални предписания до собственици им за обновяване на фасадите. Община Габрово ги подпомага като бяха изготвяни служебно схемите-проекти за фасадно оформление. Изготвените решения за цветни фасади бяха реализирани. Все още механизмът има препоръчителен характер, но за по-малките сгради работи ефективно. На този етап Община Габрово не може да отдели средства от общинския бюджет за принудително изпълнение на тези мерки.

- ▶ **Намиране на устойчив механизъм за решение на проблема с изоставените сгради на бивши фабрики в ЦГЧ**

Проблемът с изоставените фабрични сгради е сериозен, защото изисква значителни инвестиции. В повечето случаи се касае за голям брой собственици, без оформено представителство и без ясна визия за собствеността им. Проведени са срещи със собственици на такива сгради за изясняване на намеренията им и предлагане на административна помощ от страна на Община Габрово. Става дума за сградите на бившия цех Успех, бивша фабрика Надежда, бивш завод Буря, бивш завод Добри Карталов, бивш цех Орел и имоти в Северна индустриална зона. В резултат на срещите са започнати градоустройствени процедури за няколко имота, с цел възможното им разделяне на по-малки части за по-ефективно разпореждане и управление.

ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУБЛОКОВИТЕ ПРОСТРАНСТВА

2016 - 2019 ▶

Поетапно изпълнение на проекти за комплексно благоустрояване на междублокови пространства в различни квартали на Габрово /ОП „Региони в растеж“, собствен бюджет/

В рамките на стартирания проект „Габрово – инвестиции за изграждане на съвременна градска среда“, финансиран по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, се предвижда благоустрояване на междублокови пространства в района на Шиваров мост, както и в района на Колелото - рехабилитация на улици, обособяване на

пешеходни и зелени зони, паркинги, детски площадки и кътове за отдих. Със средства от общинския бюджет, след инвестиции във ВиК мрежата беше изпълнена рехабилитация на улични настилки в к-с „Христо Ботев“, която ще продължи и през 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Изграждане/възстановяване на детски и спортни площадки и игрища в различни зони и квартали на града

Ангажиментът по поддържане на съществуващите детски площадки и съоръжения за игра на деца на територията на община Габрово, се осъществява от Общинско звено „Озеленяване“. През 2016 г. детските и фитнес-площадки се увеличиха на 58 броя. Текущото поддържане на площадките за игра и парковата мебел в града, включва подмяна на стари и монтаж на нови кошчета за отпадъци и информационни табели; подмяна и ремонт на огради, врати, съоръжения за игра или части от тях; преобядисване, ремонт и монтаж на дървени детайли на градински пейки (вкл. и тези в парковете и градините); възстановяване на нарушена боя по метални конструкции на съоръженията; ремонт на пясъчници и попълването им с пясък и др.

2016 - 2019 ▶

Насърчаване на местната инициатива при изграждане и поддържане на детски площадки и други съоръжения. Общината ще предоставя финансова или материална помощ (строителни материали, съоръжения - люлки, катерушки и др.) за подобряване на пространството

През 2016 г. стартира традиционната инициатива, под мотото „Да превърнем сивото в зелено“. Фокусът на кампанията е проектите за благоустрояване и поддържане на вътрешно-квартални и околблокови пространства да се реализират с безвъзмездния труд на кандидатстващите граждани и сдружения, като идеята е да се развие системата на доброволчеството, а Общинската администрация да осигури и достави необходимите строителни материали за благоустрояване и градинско обзавеждане - пейки, беседки и др. за подобрения и оформяне на зони за отдих. Реализирани са 13 обекта - облагородяване на междублоковите пространства на бул. „Могилъв“ №46 и ул. „Лазар Донков“ №3; подобряване състоянието на терена и площадката пред жилищен блок - бул. „Могилъв“ №76-78-80; оформяне на кът за отдих - ул. „Зелена ливада“ № 4; подновяването и ремонт на тротоарни настилки и подходи пред жилищни сгради и имоти на бул. „Столетов“ № 261, ул. „Христо Смирненски“ №13 и ул. „Патриарх Евтимий“ №8, ул. „Черни връх“ №12, ул. „Георги Стефанов“ в кв. „Стефановци“, ул. „Иван Тончев“ №1 и ул. „Морава“ №2; оформяне на терена около изворна чешма и кът за отдих“ - с. Стоманеците, кметско наместничество Зелено дърво; направа на площадка, беседка, почистване и оформяне на терена - с.Киевци, кметско наместничество Думници.

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на превантивни мерки за опазване и съхранение на градската среда, посредством поетапно въвеждане на интегрирана система за видео-наблюдение

(спазване на принципа: инсталиране на камери за видео-наблюдение в зони, в които се изпълняват интегрирани мерки за благоустрояване на ЦГЧ и кварталите)

През 2016 г. бяха изпълнени подземни трасета за видео – наблюдение на кръгово кръстовище в кв. Младост и парк Колелото - инвестициите във видеокамерите предстоят през 2017 г.

2016 - 2019 ►

Насърчаване изграждането на газоразпределителна мрежа в града, с цел преминаване към екологична форма на отопление и намаляване факторите за замърсяване на въздуха

По данни от газовото дружество „Ситигаз България“ ЕАД, през 2016 г. е изградена 2026 м нова газоразпределителна мрежа (ГРМ) на територията на гр.Габрово. Така общата дължина на трасетата на ГРМ става 36 183 м. Потребителите на природен газ към декември 2016 г. са общо 261 бр., разпределени по групи както следва: битови – 215 бр., обществено-административни – 32 бр., промишлени – 14 бр.

През 2016 г. общинските обекти, които са присъединени към газоразпределителна мрежа (ГРМ) и ползват за отопление природен газ са: ОУ „Иван Вазов“, „Зала акробатика, лека атлетика и бокс към СК „Христо Ботев“, Дневен център за деца с увреждания на бул.„Трети март“ и ДЯ „Зора“.

Изготвен е инвестиционен проект за газификация на Регионален исторически музей. Направено е прединвестиционно проучване за „Дом за възрастни хора „Маркотей“, като средствата за реализирането ще бъдат заложи в бюджета за 2017 г.

Във връзка с проблемите от незадоволително топлоподаване от „Топлофикация Габрово“ АД, породени от чести аварии и други технологични причини, Община Габрово започна прединвестиционни проучвания за възможността да бъдат газифицирани общински обекти, които ползват към момента услугата на топлофикацията (ЦДГ „Младост“, двете бази на ЦДГ „Явор“, ДЯ „Славейче“, СОУ „Отец Паисий“, СОУ „Райчо Каролев“, ОУ „Цанко Дюстабанов“, Спортна зала „Орловец“, ДХС).

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

2016 - 2019 ►

Изпълнение на проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в публични сгради с различно функционално предназначение /училища, спортни комплекси, сгради на културни институции, сградите на ДКЦ, административната сграда на общината и др./ - различни източници за реализиране на проектите /НДЕФ, ОП „Региони в растеж“ 2014-2020, собствен бюджет, финансов инженеринг, Фонд за енергийна ефективност и възобновяеми източници на енергия и др.

През 2016 г. продължи и е завършено изпълнението на проект: BG04-02-03-024-005 „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“ (НАГОРЕ), който стартира на 18.08.2015 г.

С изпълнение на проекта се постигна повишаване качеството на живот посредством подобряване на екологичната среда в гр. Габрово чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и детска ясла „Зора“. Реализираните дейности по проекта са както следва:

Смяна на отоплителна инсталация в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ – учебен, административен и обслужващ корпуси – изградена нова тръбна мрежа, подменени отоплителни тела, монтирано табло за автоматично регулиране работата на циркулационните помпи по седмично зададена програма, включително и противозамръзващ режим.

Подмяна на горивна база в ДЯ „Зора“ - Изграден площадков подземен газопровод, монтиран нов водогреен котел в новоизградена пристройка, работещ с комбинирана за течна и природен газ гориво горелка, свързан с вътрешната отоплителна инсталация.

Със средства от общинския бюджет, са изпълнени допълнителни енергоспестяващи мерки на двете сгради: Теплоизолация и хидроизолация на покриви в ПМГ „Ак.Ив.Гюзелев“ – административен и кухненски корпуси и Теплоизолация на покриви и подове в ДЯ „Зора“.

2016 - 2019 ►

Изпълнение на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово – активна роля на общинска администрация за предоставяне на актуална и полезна информация за включване в Програмата и организиране на всички последващи стъпки от нейната реализация

2016 г. бе изключително динамична за реализацията на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово. За повишаване информираността на гражданите за ползите от участие и повишаване на активността за включване в Програмата, Община Габрово проведе серия от информационни срещи с жителите на отделни квартали на града. Допълнително бе оказвана експертна помощ, а също така съдействие и консултиране при кандидатстване. При покана, експерти на администрацията участваха в събрания на собствениците на жилищни сгради, като оказваха помощ при възникнали въпроси или срещнати трудности. През 2016 г. Община Габрово проведе обществени поръчки за обследване на технически характеристики и изготвяне на технически паспорти, за енергийно обследване, изготвяне на работни проекти и авторски надзор, СМР, строителен надзор и инвеститорски контрол. Въз основа на тях към 31 декември 2016г. са сключени 92 бр. договори за обекти на територията на гр. Габрово.

Напредъкът по Програмата ежесечно бе представян, на електронната страница на Общината, в специално създадения банер за Програмата. Там бяха публикувани одобрените работни проекти, показващи новия облик на сградите, който ще се

постигне след изпълнението на проектите; снимки на реализирани сгради; сгради в процес на изпълнение. Създадено бе ГИС-базирано приложение, визуализиращо напредъка при изпълнение на Програмата на територията на община Габрово.

В резултат, в рамките на допустимостта на сградите, одобрена с Постановление на Министерски съвет през 2015 г., през 2016 г., в община Габрово са одобрени за финансиране и имат сключени договори за целево финансиране 36 /тридесет и шест/ сгради, а 1 /една/ е прехвърлена за изпълнение от проект "Енергийно обновяване на българските домове" по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 към Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради. Всички сгради бяха енергийно и технически обследвани и получиха необходимите технически и енергийни паспорти. За всички сгради бяха обявени обществени поръчки за инженеринг /проектиране и изпълнение на строително-монтажни работи и осъществяване на авторски надзор/, проектиране, строително-монтажни работи, упражняване на инвеститорски контрол и строителен надзор.

През 2016 г., реални строителни дейности започнаха в 13 /тринадесет/ блока, като 3 от тях: сграда, намираща се на ул. Спортна №3, сграда, намираща се на ул. Йосиф Соколски №37 и сграда, намираща се на ул. Варовник №11 бяха въведени в експлоатация.

Дейностите по останалите сгради ще продължат изпълнението си и през 2017 г.

Съобразно изменението на Постановлението от началото на 2016 г. и разширяване допустимостта на сградите, към края на 2016 г., в Община Габрово са постъпили 172 бр. Заявления за интерес и финансова помощ, а между Община Габрово и Сдруженията на собствениците са сключени договори за нови 122 сгради. В Общината продължават да постъпват нови Заявления за интерес и финансова помощ.

Очаква се през 2017 г. общините да бъдат информирани за предстоящите процедури и да се пристъпи към сключване на договори за целево финансиране.

2016 - 2019 ►

Подмяна на уличното осветление в града с енергийно ефективно (LED), както и поетапно изграждане на осветление в участъци, където такова не съществува – провеждане на процедура за избор на изпълнител, който в дългосрочен план ще се ангажира както със строително–ремонтната част от заданието, така и с поемане на ангажимент за гарантиран резултат на договора

През 2016 г. бе изготвено обследване за енергийна ефективност на уличното осветление на територията на гр. Габрово, в което са посочени мерки за реализиране, с цел подобряване на неговата енергийна ефективност - подмяна на уличното осветление с енергийно ефективно LED осветление, поетапно изграждане на осветление в участъци, където такова не съществува, подмяна на част от хранващата мрежа. В момента се водят консултации за формата и начина на финансиране и бъдещото възлагане на дейностите.

2016 - 2019 ▶

Участие на Община Габрово в общинска мрежа ЕкоЕнергия и активно присъствие при провеждане на различни форуми, обучения и инициативи посветени на енергийната ефективност, както и участие в пилотни проекти

През 2016 г. продължи активната работа на екипа на Община Габрово – ментор на новата българска мрежа за устойчиви и иновативни обществени поръчки /Bulgarian SPPI network/ в изпълнение на проект SPP Regions, финансиран по програма Хоризонт 2020. На 5-6 април 2016 г., като ментор на Българската мрежа за устойчиви и иновативни обществени поръчки, Община Габрово взе участие в годишната конференция, организирана от ЕкоЕнергия, където представи напредъка по проекта и планираните бъдещи дейности на новата мрежа. На 23 август 2016г. екипът по проект SPP Regions участва в организиран от Energy Cities уебинар на тема: Енергийната ефективност – резултати и перспективи в България. На 19 септември 2016 г. Община Габрово съвместно с ЕнЕфект Консулт ЕООД и Агенция за обществени поръчки, представиха в рамките на организиран от Конвентата на Кметовете уебинар, модели на устойчиви обществени поръчки в съответствие с промените в ЗОП. Показани бяха също и разработените калкулатори за изчисляване на енергийните спестявания за сгради и превозни средства.

През цялата година, като ментор на мрежата, Община Габрово разпространява до членовете на мрежата актуална информация за промените в националното законодателство, наръчници и добри практики, както и примери за успешни обществени поръчки от ЕС с включени „зелени“ критерии. Община Габрово продължи да развива капацитета си в сферата на устойчивите обществени поръчки, като през 2016 г. са разработени и обявени първите зелени и иновативни обществени поръчки, с предмет закупуване на товарен автомобил за нуждите на детска ясла „ЗОРА“ и закупуването на електромобил. Екип от експерти проучи практиката, национална и европейска, и подготви документацията за обществена поръчка с предмет инженеринг на съществуваща сграда – ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, където се предвиди достигане на енергийна ефективност – клас А.

През 2016 г. Община Габрово спечели проект по пилотна схема за насърчаване използването на електромобили по Инвестиционната програма за климата към Национален доверителен Еко фонд. Проектът е на обща стойност 70 000 лв. (в т. ч. 50 000 лв. съфинансиране от Община Габрово) и предвижда закупуването на 1 бр. електромобил за нуждите на общинска администрация. Проектът е пилотен и във времето се очаква реализацията на още подобни проекти.

МОДЕРЕН И УДОБЕН ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ

2016 - 2018 ▶

Обновяване на подвижния състав – закупуване на екологични автобуси и електробуси;

Монтиране на информационни табла на спирките, които ще предоставят актуална и точна информация за пристигащите превозни средства;

Изготвяне на нова транспортна схема, съобразена с новите възможности за обслужване на различни зони от града;

Създаване на система за гъвкаво и удобно прикачване на пътници с общ билет.

През 2016 г. е подготвен и внесен за оценка проект „Развитие на устойчив градски транспорт на град Габрово“ за финансиране по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. Проектът е предвидено да се изпълнява в продължение на 36 месеца и е на обща стойност 13 430 540.61 лв., от който 9 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ.

Изпълнението на проекта ще допринесе за развитието на устойчив градски транспорт на гр. Габрово посредством инвестиции в подобряване на транспортната инфраструктура и системи с положително въздействие върху качеството на обслужване на пътниците. Той е част от Програмата за реализация на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Габрово до 2020 г. под заглавие проект X-7.1 "Мобилен град".

Проектът предвижда реконструкция на транспортната инфраструктура и съоръженията към нея посредством преустройство на съществуваща автобусна спирка в „джоб“; реконструкция на пътно кръстовище и предгаров площад; възстановяване, ремонт и модернизация на 2 бр. пешеходни подземи на възлови кръстовища и подобряване на организацията на движението на 5 бр. от най-натоварените кръстовища в гр. Габрово.

За модернизирание на градския транспорт ще бъдат закупени 14 бр. нови автобуси в т.ч.: 6 бр. автобуси с дължина 12 м. и 8 бр. автобуси с дължина 7-8 м., отговарящи на европейските норми за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт. За зареждане на новите електробуси е предвидена доставка и монтаж на 3 бр. зарядни станции.

Транспортните системи ще бъдат модернизирани, посредством изпълнение на необходимите информационно-комуникационни технологии в градския транспорт чрез доставка и монтаж на електронни информационни табла /ЕИТ/ на 104 бр. спирки на територията на града и доставка, и монтаж на бордово оборудване в 57 бр. превозните средства на обществения градски транспорт. По този начин ще се визуализира информация в реално време за пристигането на превозните средства до спирките по съответен маршрут, като ще бъде изградена система за управление на градския транспорт, включваща хардуер и софтуер.

БЕЗОПАСНА И СИГУРНА СРЕДА

2016 - 2019 ▶

Изграждане на повдигнати пешеходни пътеки и кръстовища, с цел подобряване безопасността на движението

През 2016 г. бе завършено кръговото кръстовище в кв.Младост, направена бе промяна в организация на движение /кръгово кръстовище/ в к-с Христо Ботев между ул. Ал.Стамболийски, ул. Ивайло и ул. Хр. Ботев.

2016 - 2019 ▶

Развитие на вертикалната и хоризонтална пътна маркировка

За обезопасяване на движението на МПС и пешеходци в града и различните кметства и кметски наместничества, са доставени и монтирани 79 нови пътни знаци /в т.ч. знаци за предимство на кръстовищата/: бул. Могильов с пресечки към булеварда; ул. Свищовска и пресечки; ул. Д-р Н. Василиади и ул. Орловска и др.; знаци забраняващи престоят и паркирането по ул. Г. Бочаров, ул. Елха, ул. Априловска, бул. Хемус, бул. Априлов, ул. Д-р. Н. Василиади, бул. Могильов ул. Станционна, комплекс Етъра,, предупредителни знаци за опасни завои в с. Гръблевци и с. Зелено дърво; предупредителни знаци за внезапна поява на деца на платното за движение на ул. Чумерна, бул. Трети март, бул. Столетов; знаци за ограничение на скоростта на ул. Лазурна, бул. Столетов, бул. Трети март, с. Зелено дърво; 11 бр. огледала-изпъкнали /с. Мечковица; с. Велковци; с. Гъбене; с. Харачери; с. Кметовци; Соколски манастир;/; с. Поповци /2бр./; с. Мичковци; с. Зелено дърво; с. Гръблевци и 8 бр. знаци за направление и посоки и за начало и край на населено място – с. Яворец и с. Гръблевци;

Доставени и монтирани светещи знаци Д17 (12 бр.) на 6 бр. пешеходни пътеки - бул. Столетов; бул. Могильов; ул. Ем. Манолов; ул. Орловска; ул. Скобелевска и бул. Вапцаров;

За обезопасяване и препятстване на пешеходците да слизат по платното за движение са доставени и монтирани 20 м предпазни пана висок тип на бул. Столетов, ул. Х. Димитър и бул. Трети март и 20 м предпазни пана нисък тип на бул. Могильов и ул. В. Неделчев.

Положена бе хоризонтална пътна маркировка по главните улици на гр. Габрово, в т.ч. напречна маркировка (пеш. пътеки, стоп линии, площи забранени за движение и стрелки)– 833,17 м²; надлъжна маркировка с перли: непрекъснати – 2 203,10 м² и прекъснати -563,40 м²; напречна маркировка със студен пластик – 15,50м²;

2016 - 2019 ▶

Изграждане на видеонаблюдение в града и на територията на селата и ще предоставяме възможност за свързаност на камерите с центъра за наблюдение на РДВР Габрово

През 2016 г. експертната работна група извърши оглед на входно-изходните артерии на град Габрово и прецени възможностите за монтиране на видеокамери.

Приоритет при анализа бяха:

- ▶ Критичните точки от входно-изходната пътна инфраструктура на град Габрово, нивото на концентрация на ПТП, както и възлови кръстовища с натоварен автомобилен трафик;
- ▶ Минимизиране на разходите по отношение на използване на вече изградени съоръжения в местата за разполагане на системите за видеонаблюдение (стълбове, светофарни уредби и други);
- ▶ Минимизиране на дейности за разкопаване и възстановяване на изградена инфраструктура (асфалтови покрития, тротоари и др.)
- ▶ Възможност за подвързване към електрозахранване и изграждане на точка за достъп до мрежата за пренос на данни да става чрез вече изградени трасета и съществуващи партиди.
- ▶ Съобразеност с насоките за определяне на местата за изграждане на системи за видеонаблюдение и на минимални функционални и технически изисквания към системите, утвърдени със заповед на Министъра на вътрешните работи на Република България.

Експертната работна група прецени, че на всяка входно/изходна точка трябва да бъдат монтирани два типа камери следящи влизашите и излизашите МПС:

- Специализирани камери за разпознаване на автомобилни номера, с цел регистриране и създаване база данни с регистрационните табели на МПС, с възможност за последващо търсене в базата данни за номер (или част от номер) на преминал автомобил;
- Обзорни камери, наблюдаващи входно-изходната точка.

През 2016 г. бе предоставено изнесеното работно място за мониторинг на системата за видеонаблюдение на Община Габрово в Дежурна част на ОД МВР.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на съвместни акции с полицията с цел превенция от вандализъм, опазване на живота на хората и намаляване на пораженията в градска среда

През 2016 г. бяха проведени няколко съвместни акции с участието на служители от РУ Габрово и Общински инспекторат. Основен акцент на тези мероприятия беше осъществяването на превантивен и санкциониращ контрол, спрямо водачите на МПС. Изводите от проверките сочат необходимост от въвеждане на системни акции, което ще повлияе положително върху опазването на обществения ред, сигурността, и спазването на правилата за движение.

ИЗВОД

През 2016 г. продължи изграждането на привлекателна, достъпна и безопасна градска среда, като се прилагаше интегриран подход. Направени бяха инвестиции за подобряване качеството на дейностите по озеленяване и благоустрояване. Община Габрово продължи да реализира мерки, свързани с енергийната ефективност, като фокусира сериозен ресурс за изпълнение на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Важен акцент през изминалата година беше свързан с развитие на ГИС приложения, които подпомагат работата на администрацията и предоставят актуална информация на бизнеса и гражданите.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2017 - 2019 ▶

Подобряване на екологичната инфраструктура посредством инвестиции в сектор води и отпадъци:

- ▶ Подобряване на ВиК инфраструктурата в крайни квартали на града /кв. Борово, Велчевци, Славовци, Чехлевци, Русевци, Войново/;
- ▶ Изграждане на водопровод на селата в посока Севлиево и свързването им с яз. Христо Смирненски;
- ▶ Изграждане на площадки за оползотворяване на строителни отпадъци, за събиране на предмети и дрехи от домакинствата и др. /ПЧП/;
- ▶ Реализиране на проекти за устойчиво управление на защитените територии в границите на общината/ОП „Околна среда“, хоризонтални програми на ЕС/

2017 - 2018 ▶

Обособяване на зона за свободно разхождане на домашни кучета

2017 ▶

Изграждане на паркинг пространство пред Централен гробищен парк

2017 ▶

Изграждане на урнови стени в Централен гробищен парк

2017 ▶

Въвеждане на система за контрол на достъпа в Централен гробищен парк

2017 - 2018 ▶

Изпълнение на комплекс от мерки /административни и инфраструктурни/ за отваряне на нов гробищен парк в Габрово /

- 2017 - 2018 ► Благоустрояване на зоната на предгаров площад, включително изграждане на кръгово кръстовище
- 2017 ► Изграждане на уширителен джоб на спирката на ул. Юрий Венелин
- 2017 ► Благоустрояване на пешеходните подлези в зоните на Музей Дом на хумора и сатирата и Автогара Габрово и изграждане на достъпна архитектурна среда, посредством монтиране на асансьори, благоустрояване на прилежащите пространства
- 2019 ► Благоустрояване на терена срещу ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“
- 2018 - 2019 ► Благоустрояване на прилежащите пространства на ул. „Емануил Манолов“ и изграждане на нова транспортна връзка срещу сградата на читалище Априлов – Палаузов
- 2016 - 2019 ► Поетапно благоустрояване на крайните квартали
- 2016 - 2019 ► Комбинирайки собствени средства и финансиране от страна Агенция „Пътна инфраструктура“ през периода ще бъдат реализирани инвестиции в подобряване на улични участъци, съвпадащи с републикански пътища:
- ул. „Коста Евтимов“
  - Изграждане на кръгово кръстовище на входната артерия посока Велико Търново
  - Изграждане на пътя Севлиево – Габрово /включително до разклона за кв. Младост/
- 2017 - 2019 ► Реализиране на проект за модернизация на Централен градски пазар /възможен финансов източник Фонд на фондовете/
- 2018 ► Изграждане на паркинги в ЦГЧ, включително след изследване на техническите ограничения, установяване на обема на инвестицията и подходящия модел за реализиране
- 2016 - 2019 ► Предоставяне на терени под различна форма за изграждане на спортни съоръжения и атракциони в най-населените квартали на града

- 2018 ▶ Изграждане на централизирана система за дистанционен мониторинг и управление на състоянието на инсталациите и централизирано енергийно счетоводство (данните на място се събират от локален контролер и се изпращат по комуникационен канал (GPRS например) в централна база от данни в Общината)
- 2016 - 2019 ▶ Създаване на устойчив капацитет на Общинска администрация в сферата на енергийната ефективност и въвеждане на длъжността „енергиен мениджър“
- 2016 - 2019 ▶ Провеждане на местни кампании за различни целеви групи, посветени на инициативи за енергийна ефективност и устойчиво развитие
- 2016 - 2017 ▶ Ще създадем общинска полиция, която ще бъде ефективен фактор за опазване на обществения ред и ще изпълнява задачи, свързани с:
- Опазване на обществения ред;
  - Охраната на обекти;
  - Безопасността на движението;
  - Подпомагане осъществяването на контролната и административно наказателната дейност на Община Габрово
- 2018 ▶ Ще изградим нови светофарни уредби и ще въведем синхронизирано управление на светофарите в града
- 2017 - 2018 ▶ Ще създадем условия за регламентиране на паркирането в ЦГЧ, чрез въвеждане на платено паркиране „синя зона“
- 2016 - 2019 ▶ Ще продължим изграждането и маркирането на велоалеи в града

АДМИНИСТРАЦИЯ

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Създаване на условия за привличане и задържане на добре подготвени и мотивирани кадри в общинска администрация

През 2016 г. продължиха усилията ни насочени към повишаване квалификацията на общинската администрация, в тази връзка бяха проведени обучения насочени към повишаване професионалната компетентност на служителите в администрацията. По изготвения годишен план за обучение за 2016 г. и по важни теми извън него преминаха обучение общо 55 служители. Разпределението по област на обучение за професионално развитие, брой проведени обучения и брой обучени служители в администрацията е следното:

Област на обучението	Брой проведени обучения	Брой обучени служители
Публични политики	1	1
Нормотворчество и правоприлагане	6	24
Управленски умения	1	3
Местна администрация	5	11
Разработване и управление на проекти	1	1
Управление и лична ефективност	1	1
Компютърни умения	1	2
Енергийна ефективност	1	2
Съвременна профилактика на рисковото поведение на юношите	3	8
Информационна сигурност	1	2

Освен от Института по публична администрация, обученията са проведени и от други обучаващи организации като Сикон ГРУП Консулт ЕООД, Балкански институт по труда и социалната политика, Бизнес Едюкейшън Клуб ООД, Национален институт по обществени поръчки, фондация „Имеон-Балкани“, Национален център по наркомания, Асоциация Интегра България. В резултат на участията в различните курсове и семинари, служителите: придобиха нови и усъвършенстваха съществуващите знания и умения; подобриха изпълнението на служебните задължения и работата на екипите; повишиха личната си мотивация; създаде се възможност за делегиране на по-сложни задачи.

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на мерки и инициативи за повишаване качеството на общинска администрация в съответствие със Стратегията за човешките ресурси на Община Габрово

През месец юни 2016 г. към Община Габрово стартира дейността си Център за работа с доброволци /ЦРД/. Създаването му е в съответствие с наредените годишни цели на Общината и в изпълнение Плана за реализиране на Стратегията за управление на човешките ресурси в Община Габрово за периода 2013 – 2017 г. Сформираният екип от четирима експерти от общинска администрация, отговарящи за реализиране целите на Центъра, разработи вътрешно-нормативни документи, свързани с неговото функциониране. За популяризиране на дейността на Центъра и набиране на доброволци са извършени редица дейности:

- Изработено е лого на Центъра за работа с доброволци;
- Разкрит е e-mail адрес на Центъра: dobrovolci@gabrovo.bg;
- Разработена е платформа на Центъра на сайта на Община Габрово – с приложени документи, формуляри и актуални новини;
- Създаден е сектор „Доброволец“ в ИТ Портала на Община Габрово, с приложен електронен Формуляр за заявка на участие на доброволец в дейности на Община Габрово;
- Създадена е Фейсбук страница на Центъра;
- Подготвени са, отпечатани и разпространени информационни брошури за Центъра;
- По повод Международния ден на младежта – 12 август бе организиран и проведен флашмоб на две места в центъра на Габрово – народни хора на улица „Радецка“ и екстремно колоездене на площад „Възраждане“, с цел популяризиране дейността на Центъра и мисията на доброволчеството;
- Изготвен е рекламен клип за Центъра за работа с доброволци, който бе промотиран на тържествената церемония „Доброволец на годината“, по повод 5-ти декември - Международния ден на доброволчеството.

През месец октомври екипът на Центъра за работа с доброволци подкрепи инициативата „Деца четат на деца“ на второкласниците от ОУ „Ран Босилек“ и техния класен ръководител Красимира Рускова, проведена в рамките на Националната седмица на четенето. През месец ноември екипът на Център за работа с доброволци към Община Габрово се среща с доставчици на социални услуги на територията на община Габрово. Целта бе да се идентифицират нуждите от допълнителна помощ в социалната сфера, която биха могли да осигурят доброволци. В резултат на тази среща, Центърът стартира кампания за набиране на доброволци за конкретни социални услуги.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на комуникацията с гражданите по повод предложения, сигнали, оплаквания чрез въвеждане на различни форми на непосредствен контакт:

- ▶ регулярни срещи с граждани под формата на приемни дни;
- ▶ организиране на периодични срещи по квартали и населени места;
- ▶ внедряване на електронен портал за информирание на гражданите за текущи промени в нормалния ритъм на града и създаване на възможност гражданите да сигнализират за различни проблеми

През 2016 г. се провеждаха регулярни срещи с граждани по техни искания и сигнали за проблеми от различен характер. Под формата на приемни дни при Кмета на Община Габрово бяха приети около 200 души, които получиха становище по повдигнатите от тях въпроси и се предприеха действия за решаването им, където това беше обективно възможно. С оглед подобряване комуникацията с гражданите, Община Габрово работи по функционалната разработката на е-платформа /<http://gis.gabrovo.bg/publicinfocenter2/> за подаване на сигнали от различен характер. С това ще осигурим по-удобен и бърз начин за получаване на информация за текущи проблеми, които изискват нашето внимание и адекватна реакция за тяхното решаване. Платформата е базирана на ГИС с публикуване на информация за дейности, мероприятия и сигнали, които ще се извършват на територията на града. Чрез приложението ще се визуализира местоположението на зони с информация за:

- ✓ Строително ремонтни дейности;
- ✓ Новини и обявления за планирани прекъсвания на комунални услуги;
- ✓ Местоположение на обекти за продажба или отдаване под наем чрез търгове;
- ✓ Зони, които ще обхващат предстоящи проекти, свързани с рехабилитация на градска среда;
- ✓ Местоположението на основите центрове за обслужване на гражданите в град Габрово;

Платформата ще разполага с модул за обратна връзка на гражданите. Всеки жител на Габрово ще може да подаде сигнал към администрацията на Община Габрово, който ще бъде пренасочван към конкретно отговарящия отдел или дирекция в общината.

2016 - 2019 ▶

Платформата ще дава възможност за анализи, чрез отчитане на концентрацията на еднотипни сигнали в отделните зони.

Поетапно разширяване на списъка от услуги, които могат да се предоставят по електронен път в различни сектори. Създаване на възможност за електронно разплащане на услуги.

С оглед подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса и повишаване на тяхната удовлетвореност от предоставяните административни услуги в края на 2016 г. в дирекция „Местни данъци и такси“ бяха внедрени осем нови е-услуги, а именно:

- ✓ Издаване на удостоверение за данъчна оценка на недвижим имот;
- ✓ Издаване на удостоверение за декларирани данни;
- ✓ Издаване на удостоверение за наличие или липса на задължение;
- ✓ Издаване на удостоверение за платен данък върху превозното средство;
- ✓ Издаване на удостоверение за платен данък недвижим имот и такса битови отпадъци;
- ✓ Издаване на удостоверение за дължим и платен данък върху наследство
- ✓ Издаване на удостоверение за данъчна оценка на земеделска земя;
- ✓ Копие на данъчна декларация;
- ✓ Заявяване на съответната услуга се извършва чрез квалифициран електронен подпис, като начина на получаване на съответното удостоверение се посочва от лицето при заявяване на услугата. При тези е-услуги създадохме и възможността за тяхното електронно разплащане посредством електронен ПОС терминал. В допълнение към това от 2016 г. стартира и плащане на местните данъци и такси чрез сайта на Община Габрово. За целта е необходимо регистриране в системата чрез ЕГН или ЕИК, както и входящ номер и дата на документ, подаден в дирекция „Местни данъци и такси“. След направена справка за размера на задълженията си, всеки може да извърши интернет плащане, което он-лайн се отразява в системата на местни данъци и такси. Плащането се извършва чрез дебитни карти, както от България, така и от чужбина. Услугата е безплатна за всички.

В унисон с държавната политика за осъществяване на електронно управление, пред общинските администрации в страната беше поставена задачата за електронна обработка и подписване с електронен подпис на всички лични регистрационни картони на населението. През 2016 г. служителите от отдел ГРАО при Община Габрово са въвели и подписали с електронен подпис 95% от личните регистрационни картони на лицата с постоянен адрес в град Габрово. Кметствата и кметските наместничества на територията на общината също са изпълнили по голямата част от работата, като са въвели и подписали 99% от личните регистрационни картони на живите лица и 95% от личните регистрационни картони на починалите лица. През 2016 г. подадените

актуализационни съобщения от отдел Гражданска регистрация и административно обслужване (ГРАО), свързани с промени на информацията за гражданското състояние на лицата с постоянен адрес в община Габрово са 18 585 броя. Издадените удостоверения по искане на граждани през годината са 14 138 броя.

През изминалата година се осъществи и свързването на всички кметствата и кметските наместничества на територията на община Габрово с ЛБД „Население“ и ПП „ЕларДо“, което значително ще подобри качеството на административното обслужване на гражданите .

Ресертификационен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2013

Сертифициращата организация RINA, на 22 и 23 февруари 2016 г., проведе ресертификационен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2013. Усилията на Общината са насочени към ефективно и ефикасно управление на всички идентифицирани процеси, оказващи влияние върху съответствието с изискванията към административните услуги, качеството на тяхното изпълнение и сигурността на информацията, както и на обучението и квалификацията на персонала. Те са предпоставки за постигане на значителна удовлетвореност от страна на потребителите на предлаганите от Общината административни услуги и гарантиране на информационната сигурност в общинска администрация. Ръководството на Общинска администрация Габрово ясно определя управлението, свързано с опазване на конфиденциалността, целостта и наличността на информацията, нейните цели, области и степени на важност, като механизъм за осигуряване и използването ѝ. На тази база се планират ефективни механизми за контрол, които гарантират постигането на поставените цели и се основават на основните принципи на информационната сигурност.

2016 - 2019 ▶

Развитие на Географско информационната система (ГИС)на Община Габрово

През 2016 г. **Географско информационната система беше надградена с най-актуалната версия - ArcGIS 10.4.1.** Това позволи придобиването на нови модули разширяващи възможностите ѝ, и позволяващи създаването на ГИС облачна инфраструктура, в която да съхраняваме, управляваме и достъпваме съдържанието ѝ отдалечено, както и от различни видове мобилни устройства.

ГЕОГРАФСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ГИС)

Внедряване на нови модули за допълнително разширяване на функционалностите на ГИС:

- ▶ Portal for ArcGIS – цялостно интегрирано решение за управление данните в организацията чрез единен уеб портал на организацията.

Порталът е внедрен, предстои създаване и зареждане на съдържанието му. Цялостно интегрирано решение за управление данните в организацията чрез единен уеб портал на организацията. Порталът за ArcGIS ни позволява да споделяме карти, слоеве, приложения и други географски данни с потребители както в организацията, така и извън нея чрез строго регламентирани права. Порталът превръща гео-пространствената база данни на организацията в облачна инфраструктура. Заедно със него получаваме и редица допълнителни полезни функционалности и инструменти като:

- Единен ГЕО портал, обединяващ всички пространствени данни и процеси;
- Голям набор от картографски шаблони за публикуване на уеб карти, моделирани в различни теми спрямо нуждите на потребителите;
- Инструмент за разработване на приложения за достъп до данните с възможност за добавяне на инструменти за пространствени гео-анализи, управление и администрация.
- ▶ Operations dashboard for ArcGIS – модул, който представлява инструмент за създаване на електронни информационни табла, съдържащи индикатори в реално време със стойности извлечени от данни в ГИС.

Модулът в внедрен, предстои конфигуриране на работни табла, които да представят информация по различни сценарии. Този модул ще бъде незаменим помощник за събиране на сигнали и обработка на информация, както и незаменим инструмент за всеки ръководител, базиращ решенията си върху анализ на голям обем от информация. Част от функциите с които ще разполагаме са:

- Създаване на информационни табла, в които са интегрирани карти, списъци, диаграми и датчици, подаващи информация в реално време
- Използване интерактивни тематични карти от източници на динамични данни, които се обновяват автоматично без да е необходима намесата на потребител.
- Изграждане на информационни табла които се използват от мобилни платформи като Android, iPad и т.н.

2016 - 2018 ▶

Поетапно внедряване на набор от интелигентни IT системи и решения:

- За управление на целия жизнен цикъл на обществени поръчки и др.

Община Габрово поддържа Профил на купувача <https://op.gabrovo.bg/>, който представлява обособена част от електронната страница на Община Габрово.

Системата е разработена и изградена на базата на свободен софтуер и безплатни компоненти. В профила се публикува информация, свързана с обществените поръчки на Община Габрово, както и нормативна уредба, вътрешни правила и предварителни обявления. За всяка обществена поръчка е създадено досие, което съдържа цялата информация по откриването на процедурата, избора на изпълнител и изпълнението ѝ, както и всички други документи, съгласно изискванията на Закона и Правилника за прилагането му.

ИЗВОД

В резултат на изпълнените дейности през отчетния период Община Габрово успя да увеличи предоставяните е-услуги и да създаде възможност за тяхното електронно разплащане. Във връзка с предоставяните услуги по ГРАО извършихме свързване на кметствата и кметските наместничества с ЛБД „Население“ и ПП „ЕларДо“. С това подобрихме качеството на административното обслужване за гражданите и бизнеса. Община Габрово премина успешно ресертификационен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2013, което е предпоставка за постигане на значителна удовлетвореност от страна на потребителите на предлаганите от Общината административни услуги и гарантиране на информационната сигурност в общинска администрация. Надградихме нашата Географско информационна система с нови модули, с което увеличихме инструментите за извършване на анализи и управление на ключови процеси.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

- 2016 - 2019 ► Поетапно премахване на хартиения документооборот
- 2016 - 2018 ► Преустройство на физическото пространство на Центъра за информация и услуги на гражданите
- 2016 - 2019 ► Подобряване на вътрешната координация в общинска администрация и свързаните звена и дейности

2016 - 2018 ▶

Поетапно внедряване на набор от интелигентни IT системи и решения:

- ▶ За управление на човешки ресурси /гъвкава система, която автоматизира управлението на всички дейности по планиране, наемане, организация, оценяване, развитие, заплащане и комуникации на човешките ресурси/ (2018)
- ▶ За осигуряване на финансова и счетоводна свързаност на всички второстепенни разпоредители към първостепенния разпоредител (2017)
- ▶ За управление на проекти /възможности за цялостно планиране, контрол и отчитане на проекти и портфолио от проекти/ (2017)
- ▶ За управление на договори /позволява ефективно обвързване на изпълнението на проектите със сключените договори за целите на мониторинга и управлението/ (2017)

2016 - 2018 ▶

Подготовка на проект за изграждане на нови и модернизиране на съществуващите архивни помещения, чрез система от подвижни стелажни структури

2016 - 2018 ▶

Създаване на електронен архив на документите на Община Габрово, както и внедряване на софтуери за управление на процесите, свързани с архивните единици, осигуряващи възможност за връзка между електронен документ и физически оригинал, както и достъп до цифровизираните документи

ФИНАНСИ И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

▶ Финансова стабилност

През 2016 г. Община Габрово запази стабилно финансово състояние, като приключи годината без просрочени задължения. Това се дължи основно на следните принципи:

- ▶ **Разумна приходна политика, съобразена с възможностите и потребностите на населението, при спазване на принципа на солидарност и ефективно и икономично разпределение на разходите и финансовите ресурси, при спазване на строга бюджетна дисциплина**

През изминалата година продължиха усилията за постигане на максимална ефективност при изпълнение на разходните отговорности, свързани с предоставяне на публичните услуги. Продължи практиката за реинвестиране на приходите от разпоредителни сделки с цел избягване процеса на декапитализация.

- ▶ **Обезпечено финансовото изпълнение на мащабни инвестиции с европейско финансиране;**

Продължи успешното реализиране на публични инвестиции и подобряване качеството и обема на предоставяните публични услуги.

▶ **Поддържане тригодишна бюджетна прогноза за местните приходи и разходи;**

През 2016 г. с решение на Общински съвет – Габрово бе приета тригодишната прогноза за периода 2017-2019 г.

▶ **Привличане на външно финансиране /средства от ЕИФ на ЕС, ФЛАГ, ПЧП, финансов инженеринг/**

През 2016 г. са спечелени общо 11 проекта на обща стойност 17 678 510,41 лв., като привлеченото външно финансиране е в размер на 13 280 915,73 лв. безвъзмездна финансова помощ.

▶ **Увеличаване на приходите, чрез увеличаване на събираемостта им**

През 2016 г. кампанията по събиране на местните данъци и такси стартира още през месец януари, което даде възможност на повече лица да платят задълженията си до 30 април с 5 % отстъпка. За поредна година бяха изготвени и годишните съобщения за размера на дължимите местни данъци и такси за 2016 г., както и всички просрочени задължения.

Съставени са 624 актове за установяване на задължения, с които е прекъсната 5-годишната давност. Част от тези актове са платени в 14-дневния срок. Голяма част от събираемостта на данък върху превозното средство се дължи на on-line връзката между пунктовете на техническите прегледи и Местни данъци и такси. Всяко лице, което желае да премине технически преглед на автомобила си трябва да е платило задължението за данък върху превозно средство, в противен случай прегледа не може да се осъществи.

В течение на годината са образувани принудителни производства при частен съдебен изпълнител на лица с просрочени задължения и връчени актове за установяване на задължения. Образуваните изпълнителни дела са на стойност 302 253 лв., като част от тях са събрани в срока за доброволно изпълнение. Част от събраните просрочени задължения са в резултат на образувани принудителни производства преди 2016 г.

За 2016 г. постъпленията от местни данъци и такси са в размер общо на 9 172 798,85 лв. или с 1 511 758,85 лв. повече спрямо 2015 г. Изпълнението на данък недвижим имот е 1 636 335 лв. или преизпълнение с 2 % спрямо планираното, а на данък върху превозно средство 2 071 917 лв. или преизпълнение с 4 % спрямо планираното. Изпълнението на такса битови отпадъци е 3 866 836 лв. или 100 %. Патентния данък е с изпълнение 87 % или 96 156 лв., данък придобиване - 991 000 лв. или 142 %, туристически данък - 47 000 лв. В процентно отношение изпълнението на местните данъци и такси са 104 % изпълнени, като за 2015 г. те са били 99 %.

▶ **Целесъобразно и максимално изгодно за Общината разпореждане с общинско имущество;**

Обектите от Програмата за разпореждане с имоти общинска собственост през 2016 г. бяха презентирани чрез специализиран електронен портал за сделки с недвижими имоти <http://www.portalimoti.com> и на сайта на Община Габрово www.gabrovo.bg. Въпреки риска от

неизпълнение на приходната част и свързаните с това затруднения, Община Габрово не извършва сделки при неизгодни условия или „на всяка цена“.

- ▶ **Постигане на стабилен икономически растеж и подобряване на качеството и възможностите за реализация на целесъобразни за Общината сделки при управление на общинското имущество;**

През 2016 г. бе извършена активна работа по концесиониране на 6 бр. язовири и 2 бр. плувни басейни. По отношение на язовирите (6 броя) на територията на община Габрово – публична общинска собственост, обособени с Решение на Общински съвет - Габрово, като обекти за любителски риболов, бе издадена заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на Концесия за управление и експлоатация на язовири и съоръжения към тях. Предвид констатациите от месец октомври на компетентните органи и предписанията им за предприемане на неотложни действия за привеждане на язовирите в състояние, позволяващо нормалната им и безаварийна експлоатация, действията по предоставяне на концесия ще продължат и през 2017 г. в зависимост от решението кога и с какви средства ще се осъществи ремонт на обектите, след което ще наложи актуализация на концесионните анализи.

По отношение на плувния басейн в СОУ „Отец Паисий“ и плувния басейн в ПМГ „Иван Гюзелев“ бе издадена заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на Концесия. Във връзка с констатираната необходимост от изготвянето на схема и акт за общинска собственост за басейна в ПМГ и липсата на такива, с изтичането на срока за извършване на подготвителни действия, определен със заповедта, същите се преустановиха.

С оглед обособяване на самостоятелен обект е изготвен анализ и експертиза по техническите дейности, свързани с подготовка и откриване на процедура за предоставяне на концесия на обект: „Плувен басейн в Природоматематическа гимназия „Акад. Иван Гюзелев – гр. Габрово“. След снабдяването с необходимата документация за обектите, подготвителните действия могат да стартират отново.

Назначена бе работна група, която да изследва, чрез проучване, възможностите за реализиране на концесия на Стадион „Априлов“. На база наличната документация и състоянието на обекта, се констатира, че се налага поправка на кадастралната карта за имота и съставяне на нов акт за общинска собственост.

При включване на обекта в програмата за 2017 г., следва да се възложи изготвянето на Техническо задание за разработка на концесионните анализи, което да отчете възможностите за допълнително застрояване, извън предвиденото в разработеното предпроектно проучване в ИПГВР на град Габрово, както и възможностите за развиване на допълнителни дейности, които биха повишили атрактивността на обекта, както и да се издаде заповед за подготвителни действия.

Издадена е заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на Концесия за изграждане на нов спортен комплекс върху терен на недоизграден колодром. Във връзка с обособяване на имота, предмет на концесия, са предприети действия по промяна на устройствения план, след решение на Общинския експертен съвет по устройство на територията. Предстои процедура по изготвяне на Подобен устройствен план, в това число

изготвяне на задание съгласувано с РИОСВ, допускане на изменението на плана от Общински съвет – Габрово, възлагане на проекта за ПУП и последващи процедури.

- ▶ **Устойчиво развитие на общинските дружества и ефективен мениджмънт при стриктна финансова дисциплина.**

През 2016г. Община Габрово гарантира кредит за текущи нужди на Общински пътнически транспорт, срещу обезпечение – учредена ипотека на имот, стойността на който надхвърля стойността на кредита. По този начин се осигури възможност дружеството да трансформира просрочени и предсрочно изискуеми задължения в прогнозируеми, разсрочени във времето. Едновременно с това, Общината защити и собствеността върху имот на ул. „Индустиална“ 20, с идентификатор 14218.502.118 по кадастрална карта и площ 41914 кв.м. – автобусно депо.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНИЦИАТИВИ

През 2016 г. политиката в сферата на международните контакти бе насочена към запазване и задълбочаване на вече изградените партньорства, активно и успешно развитие на стартирани проекти и инициативи, както и установяване на нови връзки, които имат за цел да идентифицират различни от съществуващите теми и сфери на сътрудничество. Основните приоритети, които бяха във фокуса на всички партньорски проекти бяха свързани с:

- ▶ **Градска среда, ландшафтна архитектура и благоустройство**

Продължава успешната реализация на проекта „Зелен град“ с гр. Тун, Швейцария както и доброто сътрудничество с градското предприятие от гр. Митици, Русия - „Леспаркхоз“.

- ▶ **Здравеопазване**

В резултат на дългогодишната работа и сътрудничество между МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ в Габрово и O.L.V. в Аалст, Белгия бе подписано Споразумение между двете лечебни заведения, с което се регламентира начина за обмен на медицински кадри.

- ▶ **Образование**

За втора поредна година ученици от габровски гимназии участват в конкурса – есе „Спасяването на българските евреи“ и класираните на първо място участваха в пътуване до Израел.

- ▶ **Младежки обмен**

Младежи от гр. Габрово участваха в проекта „Градове на хумора и сатирата“, като в рамките на една седмица бяха на посещение в гр. Аалст, Белгия. Инициативата бе финансирана по Програма Еразъм: Младежи в действие.

- ▶ **Спорт**

В рамките на инициативите за осигуряване на условия за развитие на спорта и деинституционализацията на сферите на сътрудничество на побратимените градове, в полза на гражданите от двете общности, в Габрово на едноседмичен спортен лагер бе младежкия баскетболен отбор от Петях Тиква, Израел.

2016 - 2019 ▶

Организиране на инициативи, кампании и конференции на теми, значими за устойчивото развитие на Габрово:

През месец октомври града ни бе домакин на изключително успешен **Иновативен лагер**, който обедини на едно място енергията на над 150 участника, ментори и висши представители от Европейската комисия. За няколко дни Габрово се превърна в място, което според думите на Президента на Комитета на регионите Марку Маркула „наистина има потенциала да променя нагласи, а всяка малка, но гениална идея може да бъде осъществена на практика и това да служи за пример на всички останали“.

Събитието се осъществи с подкрепата на Областен информационен център – Габрово. Партньори на инициативата бяха Българска Академия на науките, Технически университет – Габрово, Джуниър Ачийвмънт България, Агенция за иновации Innovation Starter, Министерство на околната среда и водите, Национално сдружение на общините в РБ, Български център за нестопанско право, Къщата на гражданските организации, Cleantech Bulgaria, NGOBG.info, TELUS International, American University in Bulgaria, Център за енергийна ефективност ЕнеФект, Мол Габрово.

Отново в партньорство с ЕК, Президентът на Република България и членове на европейския парламент в Габрово се проведе **„Диалог с гражданите“** – инициатива, имаща за цел да подобри процеса на комуникация и информираност на гражданите за ЕС и общите европейски политики. В центъра на дискусиата бяха теми свързани с бъдещето на Европа.

В рамките на доброто сътрудничество с министерствата на туризма и външните работи, Габрово бе домакин на традиционната лятна обиколка на представителите на **Дипломатическия корпус** в България.

Сред инициативите и специални събития в контекста на европейската тематика през 2016 г. могат да бъдат отличени:

- ▶ Участие на Община Габрово в годишната конференция на OMEE „ЕкоЕнергия“ /с председател на УС кметът Таня Христова/ за представяне на опит като водеща организация в националната мрежа за устойчиви и иновативни обществени поръчки, създадена по проект „Региони на устойчивите обществени поръчки“ /SPP Regions/;
- ▶ Участие на кмета на община Габрово в осмия ежегоден форум за технологии, иновации и инвестиции „Уебит фестивал“ /Webit.Festival/ заедно с представители на Европейската комисия, председателя на Комитета на регионите Марку Маркула, членове на Европейския парламент, президента на Република България Росен Плевнелиев, кмета на София Йорданка Фандъкова и др.;
- ▶ Участие на Община Габрово в регионалния форум „Предизвикателства и перспективи пред развитието на Габровска област“ под патронажа на областния управител Николай Сираков и с участието на представители на

Федерацията на научно-техническите съюзи в България, академичните среди, бизнеса и др.;

- ▶ Отбелязване на Деня на Европа – 9 май, с участие на кмета Таня Христова в конференция на тема „Подпомагане на малкия и средния бизнес през 2016 г.“, организирана от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия съвместно с Областен информационен център – Габрово;
- ▶ Отбелязване на Европейската седмица на мобилността под мотото „Умно придвижване. Силна икономика“;
- ▶ Участие на Община Габрово в националната конференция „Електрическа мобилност, част от умната мобилност на българските общини – европейски опит, практики и пилотни решения“ в партньорство с Индустиален клъстер „Електромобили“ /ИКЕМ/;
- ▶ Участие на кмета на община Габрово в 34-ата годишна конференция на „Circom Regional“, обединяваща обществените телевизии на регионите в Европа, с участието на представители на Комитета на регионите на ЕС, Съвета на Европа, ЕС за радио и телевизия и др.;
- ▶ Участие на кмета на община Габрово в конференция на в. „Капитал“ – „Doing Business in Bulgaria: Успехът на Пловдив и кои са новите региони с потенциал“;
- ▶ Работен семинар за обмяна на опит във връзка с общинското енергийно планиране и управление – съвместна експертна среща с Агенцията за устойчиво енергийно развитие и Австрийската енергийна агенция;

През 2016 г. работата на Община Габрово беше забелязана и отличена. Доказателство са получените награди, които отразяват последователните усилия за качествено изпълнение на проекти, въвеждане на добри практики и постигане на определени европейски изисквания:

- ▶ **Интегрираният проект за воден цикъл на гр. Габрово получи първа награда в категория „Екологична водна инфраструктура“** от конкурса за принос в развитието на инфраструктурата в България за 2016 г. Първото издание на конкурса прави преглед на най-добрите успешно завършени и въведени в експлоатация проекти в периода 2013 – 2015 г. в основни направления на инфраструктурата, имащи най-голямо значение за развитието и конкурентоспособността на българската икономика.
- ▶ **Габрово бе победител в конкурса „Екообщина 2016“ в категория „Устойчиво управление на водите“**, организиран от Френското посолство и Френския институт в България съвместно с Министерството на околната среда и водите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Отличието се присъжда за ангажираността и добрите практики на Община Габрово в тази сфера. Габрово е победител при общините с население над 10 000 жители.

- ▶ Кметът на община Габрово Таня Христова беше отличена в конкурса „Кмет на годината 2016“ в категория „Природа за бъдещите поколения“. Тя получи наградата в четвъртото издание на надпреварата за най-успешните кметове в България.
- ▶ **Община Габрово е единствената общинска администрация, наградена за цялостно качествено изпълнение на проект по програма „Еразъм+“ на ЕС през 2016 г.** Отличието бе присъдено за успешното изпълнение на проект „Частици от миналото“, реализиран в партньорство с общинската администрация на побратимения град Аалст.

ИЗВОД

През 2016 г. Община Габрово насочи усилия към дейности и инициативи в различни сфери, развиващи изградените партньорства, включително към създаване на нови с фокус върху бъдещи възможности за стимулиране на местното икономическо развитие и за привличане на интерес към региона, като място подходящо за инвестиции.
